

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 x dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chęłmickowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 603 Wydanie P Poznań, czwartek dnia 31 grudnia 1936 Rok 31

Poznań, 30 grudnia.

Francja i Polska

Jednomyślne uchwalenie przez parlament francuski gwarancji państwa francuskiego dla pożyczki rządu polskiego i pożyczki Towarzystwa Kolejowego Francusko - Polskiego jest niewątpliwie nie tylko wielkiej doniosłości postanowieniem natury finansowo-gospodarczej, lecz ponadto pierwszorzędną międzynarodową wagi aktem politycznym: toć pożyczki wspomniane przeznaczone są na cele zdolności obronnej państwa polskiego i usprawnienia jego środków komunikacyjnych na zachodzie Polski. Fakt ten mówi sam za siebie.

Uchwała parlamentu francuskiego jest owocem korzystnych zmian w stosunkach polsko - francuskich, jakie zaszły w związku z wzajemnymi odwiedzinami gen. Gamelina w Warszawie i gen. Rydza-Śmigłego w Paryżu. Po okresie w stosunkach tych dotkliwego chłodu, a nawet przykrych tarć na tle francusko-sowieckiego projektu „paktu wschodniego”, który miał wprowadzić front czujny w kierunku Niemiec, ale zagrażał Polsce wkroczeniem na jej obszar w razie wybuchu wojny wojsk sowieckich, oraz na tle nadmiernej „przyjaźni” polsko-niemieckiej, — po tym okresie nastąpiło ożywienie i realne ujęcie naturalnego przymierza polsko - francuskiego. Wzmocnia ono wybitnie bezpieczeństwo obu państw, hamując zarazem jednostronne zapędy polityki francuskiej ku Moskwie, a polskiej ku Berlinowi.

Ze stanowiska politycznego, które zajmujemy konsekwentnie, witamy uchwałę parlamentu francuskiego i wogóle naprawę sojuszniczych stosunków polsko - francuskich z zadowoleniem i radością. Jakkolwiek bowiem pa- trzymy krytycznie na rozwój położenia wewnętrznego we Francji (tak samo zresztą, jak na wewnętrzne stosunki w Polsce), — jakkolwiek odnosimy się bezwzględnie wrogo do propagandy w świecie Międzynarodówki Trzeciej, bolszewickiej (życząc sobie niezależnie od tego prawidłowych stosunków sąsiedzkich z Sowietami, jako z państwem), — jakkolwiek mamy uznanie dla odrodzenia wewnętrznego i twórczego wysiłku narodu niemieckiego, — jest i pozostanie dla nas prawdą, że tylko szczerze i zwarcie ze sobą sprzymierzone siły obronne Francji i Polski zdolne są odebrać Rzeszy Niemieckiej ochotę do wszczęcia nowej zawieruchy wojennej. Bo Niemcy liczą się wyłącznie z siłą.

Zrozumiano to zresztą w ostatnim czasie i w Londynie. Frazesy pacyfistyczne genewskie mają tyle realnej wartości, co zapewnienia „przyjaźni” berlińskie. „Przyjaźń” tę byłoby Niem-

Sprawa pomocy walczącym w Hiszpanji

Narady włosko-niemiecko-portugalskie w sprawie odpowiedzi na notę Francji i Anglii
Stanowisko Sowietów — Samoloty amerykańskie dla rządu walenckiego

Rzym (ATE) Min. spraw wewnętrznych Ciano odbył dłuższą naradę z ambasadorem niemieckim von Hasselem i posłem portugalskim Lobo-Avila Lima. Narada dotyczyła odpowiedzi na ostatnią notę angielsko-francuską w sprawie wydania zakazu wjazdu do Hiszpanji dla ochotników zamierzających przystąpić do jednej z walczących stron.

Ze strony oficjalnej nie wydano żadnego komunikatu, w związku z tą naradą w pałacu Chigi. W kołach dyplomatycznych utrzymują jednak, że Niemcy, Włochy i Portugalia zastanawiają się nad udzieleniem odpowiedzi zreagowanej w tonie ugodowym ze szczególnym podkreśleniem faktu, że Rzym i Berlin od samego początku konfliktu stanęły na stanowisku bezwzględnego zakazu werbunku ochotników i dostaw materiałów dla obu partij powaśnionych. Jeżeli położenie uległo zmianie, nastąpiło to jedynie z tego powodu, że inne państwa zaczęły dostarczać rządowi hiszpańskiemu zarówno żołnierzy jak materiałów. Poparcie to musi bezwzględnie ustać, jeżeli Włochy, Niemcy i Portugalia ze swej strony mają położyć kres akcji pomocy na rzecz powstańców.

Moskwa (ATE) Ambasadorowie Francji i W. Brytanji udali się do komisarza Litwinowa w sprawie nieinterferencji w Hiszpanji.

Litwinow oświadczył, że ZSRR wypowiada się zawsze za bezwzględną neutralnością.

Londyn (ATE) Z Waszyngtonu donoszą, że firma Vimalert wysyła do

Bilbao transport złożony z 18 płatowców i 550 motorów oraz części samolotowych (co podawaliśmy o tem pokrótce — red.). Zezwolenie na wywóz udzielone przez departament stanu jest pierwszym od chwili wybuchu walk w Hiszpanji. Dotychczas wszystkie wnioski zostały przez zainteresowanych pod naciskiem czynników rządowych wycofane.

Przedstawiciel firmy Vimalert, do którego zwrócono się również o wycofanie wniosku, powołał się na ustawę o neutralności, która przewiduje zakaz wywozu materiału wojennego jedynie na wypadek wojny, toczącej się między dwoma lub więcej krajami. Departament stanu, nie mając podstawy prawnej do odmówienia, udzielił zezwolenia na wywóz.

Ponieważ chodzi o wywóz materiału zużytego, który musi ulec gruntownemu remontowi, w kołach rządowych liczą się z tem, że dostawa tego materiału rozpocząć się będzie mogła dopiero

za dwa miesiące i że do tego czasu departament stanu uchwali nowelę do ustawy o neutralności, wprowadzającą embargo na materiał wojenny do krajów, objętych wojną domową.

Waszyngton (PAT) Przewodniczący komisji do spraw zagranicznych sen. Pittman oświadczył przedstawicielom prasy, że przygotował projekt ustawy o zakazie przesyłania broni dla stron walczących w Hiszpanji. Projekt przedstawiony będzie kongresowi 5 stycznia.

Sen. Pittman ma nadzieję, że szybkie uchwalenie projektu zahamuje wysyłkę broni i samolotów, na których wywóz departament stanu udzielił już zezwolenia.

Nowy Jork (PAT) Prezes rady nadzorczej amerykańskiego towarzystwa „Vimalent Co.” oświadczył, iż samoloty, które towarzystwo zamierza wywieźć do Hiszpanji, są aparatami komunikacyjnymi, których nie można przerobić na samoloty wojskowe.

Gdańsk wobec Ligi Narodów

Gdańsk (ATE) Sekretarz generalny Ligi doniósł senatowi gdańskiemu, że na porządku dziennym 96 posiedzenia Rady znajdują się sprawy gdańskie, a mianowicie sprawa ustosunkowania się Wolnego Miasta wobec Genewy.

Gdańsk (ATE) W związku z zapytaniem, jakie senat otrzymał od sekretarjatu generalnego Ligi w sprawie 96

posiedzenia Rady, która odbędzie się w styczniu 1937 r. w gdańskich kołach politycznych, że w senacie nie zapadła jeszcze żadna uchwała co do wzięcia udziału w tem posiedzeniu.

Wszystko zdaje się przemawiać za tem, że Gdańskowi zależy na wysłaniu swego przedstawiciela na wspomnianą sesję.

cy tak samo gotowe potargać w strzępy, gdyby to dla siebie uznały za wskazane, jak podarły „świstek papieru” w roku 1914. Nie uczynią tego, jeżeli przewagę nad niemi mieć będzie zjednoczona siła obronna Francji i Polski. To prawda elementarna.

Moralnie, ze stanowiska chrześcijańskiego czy ludzkiego, nikt sprawy zaczepić nie może; jest bowiem rzeczą oczywistą, że pożyczki, wchodzące w rachubę, mają istotnie cele obronne i tylko obronne. Ani Polski, ani Francji nikt uczciwy i przytomny nie posądzi o zamiary zaborcze. Zbrojenia obu państw naszych mają w opinii całego świata obiektywny charakter wysiłków, zmierzających do zapobieżenia cudzej zaborczości, zmierzających rzetelnie do utrzymania pokoju. Stąd satysfakcja moralna i w Polsce i we Francji jest podwójna.

Myśli, powyżej wyrażone w lapidarnym skrócie, są niewątpliwie myślami całego narodu polskiego, zwracającymi się z uznaniem i przyjaźnią ku narodowi francuskiemu.

Z Paryża donosi PAT w sprawie pożyczek, co następuje:

Komisja do spraw zagranicznych Senatu rozpatrywała odesłany z Izby Deputowanych projekt ustawy o pożyczkach polskich.

Min. Delbos uzasadniał projekt względami polityki zagranicznej. Dał on zarys rozwoju stosunków polsko-francuskich do września 1936 r. i stwierdził wzmocnienie węzłów przyjaźni między obu państwami. Poza tem minister udzielił wyjaśnień o stronie finansowo - gospodarczej układu.

Przewodniczący komisji sen. Plaisant podziękował za wyczerpujące wyjaśnienia. Na sprawozdawcę powołano sen. René Berthod.

(m.) W sprawie pożyczki francuskiej jeden punkt jest narazie jeszcze niewyjaśniony.

Wiadomo, że ogólna suma pożyczki ma wynosić 2.600 milionów franków francuskich i że część ma być w gotówce, a część w towarach. Ale jakie są sumy tych części, to jeszcze nie jest wyjaśnione. Komplikuje sprawę druga transza pożyczki kolejowej, którą ma otrzymać Polsko - Francuskie Towarzystwo na dokończenie budowy kolei Śląsk - Gdynia.

W dniu założenia przez Sejm pierwszego czytania ustawy pożyczkowej podała prasa stołeczna, że 1.350 milionów będzie w gotówce, a 1.250 milionów w towarach, przyczem druga transza pożyczki kolejowej w sumie 400 milionów franków była zaliczona do ogólnej, gotówkowej sumy pożyczki. Tego samego dnia „Polska Zbrojna”, uchodząca i sama nazywająca się organem oficjalnych sfer wojskowych, podała nieco inne obliczenie, według którego druga transza pożyczki kolejowej

nie jest objęta sumą 1.350 milionów fr. Więc jak jest naprawdę?

Rząd wniósł projekt ustawy, upoważniającej go do długoterminowych operacji kredytowych na rynku francuskim do sumy 1.350 milionów franków. Tu należy zaznaczyć, że pożyczka kolejowa została w r. 1931 uchwalona przez Sejm i Senat na pełną sumę 1.100 milionów franków, z czego dotychczas wpłynęła jedna transza w sumie 400 milionów. A zatem na dalsze transze rząd upoważnienia nie potrzebuje. Z tegoby wynikało, że prawny punkt widzenia przemawia za poglądem „Polski Zbrojnej”.

Parlament francuski uchwalił upoważnienie dla rządu, składające się z dwóch części, czyli dwóch pożyczek: obronnej i kolejowej. W obu wypadkach chodzi o gwarancję skarbu francuskiego dla obligacji, które będą wypuszczone na rynku prywatnym. Ewentualnie rząd francuski ma zaliczkować te obligacje.

Pomimo tych prawnych argumentów nie można jeszcze napewno twierdzić, że druga transza pożyczki kolejowej znajduje się w całości poza sumą 1.350 milionów. Bo trzeba pamiętać, że w projekcie ustawy, wniesionym przez rząd do Sejmu, suma ta nie oznacza definitywnej wysokości pożyczki, ale tylko jej maksimum. Projekt mówi o operacjach kredytowych „do” sumy 1.350 milionów franków.

Wątpliwier te rozstrzygnie p. wicepremier Kwiatkowski na posiedzeniu sejmowej komisji skarbowej, zwołanem na 2 stycznia.

Chiny w obliczu ważnych rozstrzygnięć

W styczniu Kuomintang poweźmie decyzje w sprawie stosunków z Japonią — Odrzucona prośba o dymisję Czang - Kai - Szeka — Donald o powodach aresztowania chińskiego premiera

Londyn. (ATE) Z Szanghaju donoszą, że 16 stycznia odbędzie się w Nankinie zjazd Kuomintangu. Datę zjazdu ustalono w ten sposób, by umożliwić wzięcie w nim udziału premierowi Chin, Wan-Tsin-Wejowi, znajdującemu się obecnie w drodze z Europy.

Wan-Tsin-Wej jest głównym rywalem Czang-Kai-Szeka i zwolennikiem skrajnego kierunku japonofilskiego. Podczas niewoli marszałka upatrzony był na jego następcę.

Opinia polityczna Chin oczekuje na zjeździe Kuomintangu ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy stosunków chińsko-japońskich.

Nankin. (ATE) Komitet wykonawczy Kuomintangu — jak donosi „United Press” — odrzucił prośbę o dymisję Czang-Kai-Szeka własnoręcznie przez niego podpisaną. Uchwała zapadła jednomyślnie.

Nie powzięto natomiast żadnej decyzji co do losu marszałka Czang-Sue-Lianga, którego ulaskawienia domagał się Czang-Kai-Szek. Komitet wykonawczy Kuomintangu postanowił przekazać decyzję w tej sprawie specjalnej komisji. Poza tem polecono ministrowi wojny opracowanie projektu ukarania wojsk powstańczych w prowincji Szen-Si.

Nankin. (ATE) Doradca Czang-Kai-Szeka, Australijczyk Donald, udzielił korespondentowi „United Press” wywiadu i wyliczył powody, dla których Czang-Sue-Liang zdecydował się na aresztowanie marszałka i tak długiego więzienia go.

Donald oświadczył, że Czang-Sue-Liang uciekł się do środków przymusowych tylko dlatego, ponieważ, zdaniem jego, w inny sposób nie mógł skłonić rządu centralnego do zastanowienia się.

Donald podkreślił, że, według jego obserwacji, życiu aresztowanego premiera chińskiego w czasie jego uwięzienia nigdy nie zagrażało jakiegokolwiek niebezpieczeństwo. Ewentualność taka byłaby najwyżej spowodowana

wana wrogą akcją samolotów rządu nankińskiego, które zamierzały zbombardować Sian-Fu. Zdaniem Donalda, ma się do czynienia z niezwykle fortunnym przypadkiem, że w trzy dni po aresztowaniu pogoda uległa tak znacznemu pogorszeniu. Gdyby w owych krytycznych dniach panowały lepsze warunki atmosferyczne, samoloty rządu centralnego niewątpliwie wystartowałyby celem przeprowadze-

nia wrogiej demonstracji, której życie więzionego marszałka mogło bardzo łatwo zostać narażone na szwank.

Donald potwierdza zresztą pogłoski, według których uwolnienie Czang-Kai-Szeka przyszło nawet dla najbardziej wtajemniczonych kół całkowicie niespodziewanie. Marszałek mógłby odzyskać wolność o cały tydzień wcześniej, gdyby Nankin tego w rzeczywistości pragnął.

O pogotowiu armji francuskiej

Senat uchwalił projekt budżetu — Obrady izby dep.

Paryż. (PAT) W nocy z dnia 29 na 30 bm. senat prowadził dalszą dyskusję budżetową. Uchwalono preliminarz min. pracy i zdrowia.

Najdłużej zatrzymano się nad budżecie obrony narodowej. Na zarzuty b. min. sen. Fabry odpowiadał min. Daladier. Oświadczył on:

„Armja francuska nigdy bardziej niż obecnie nie była gotowa do spełnienia swych obowiązków. Kampanja alarmistyczna, prowadzona od jakiegoś czasu w kraju, jest zupełnie bezpodstawną. Rząd nie dopuszcza polityki do armji. Rząd nie wyobraża sobie, aby „marzyciele”, szukający przykładów w krajach, gdzie generałowie zdradzili, mogli liczyć na jakiegokolwiek sukcesy.”

Sen. Fabry ponownie atakuje ministerstwo, krytykując obecny stan przemysłu wojennego. Min. Daladier odpowiada:

„Istotnie były pewne opóźnienia w dostawach wojennych z czasów poprzednich zamówień. W ciągu sześciu miesięcy nie mogliśmy zaopatrzyć armji we wszystko, co jest dla niej niezbędne, ale obecnie żadnych opóźnie-

niema. Po raz pierwszy rząd podwoił ogólną sumę kredytów wojskowych. Ustawa o upaństwowieniu przemysłu wojennego umożliwi dwójniedzielną produkcję niektórych gatunków sprzętu wojennego. Na żadną propagandę polityczną w armji — powtarzam to raz jeszcze — nie pozwolę.”

Po tem przemówieniu preliminarz min. obrony narodowej uchwalono. Z kolei rozpatrzono i uchwalono preliminarz marynarki handlowej, emerytur i min. lotnictwa. Większością 286 przeciw 2 senat uchwalił nad ranem cały projekt budżetu.

Dziś o godz. 17 senat zbierze się dla rozpatrzenia projektu reformy podatkowej.

Paryż. (PAT) Izba deputowanych obradowała w nocy z 29 na 30 bm. nad projektem reformy podatkowej i uchwaliła go większością 362 przeciw 226. Następnie większością 446 przeciw 125 uchwalono projekt ustawy o rozjemstwie przymusowym.

Dziś o godz. 21 izba zbierze się dla rozpatrzenia odesłanego z senatu projektu budżetu.

Zasypani przez lawinę pod Howerlą

Stanisławów. (PAT) W kotle pod Howerlą w Czarnohorze wskutek nagłego ocieplenia się wczoraj o godz. 15 spadły dwie lawiny ośmiometrowej grubości, które zagrzebały dwóch narciarzy, dr. Lesława Chłipańskiego i studenta Andrzeja Steusinga, obu ze Lwowa. W akcji ratunkowej, która trwała przez całą noc pod kierownictwem dr. Majewskiego ze Lwowa, biorą udział straż graniczna i robotnicy z tartaku w Worochcie. Dotychczas nie zdołano odkopać zasypanych narciarzy.

Stanisławów. (PAT) Ze schroniska na Zaroślaku pod Howerlą dziś o godz. 10 donoszą, że akcja ratunkowa trwa i napotyka na duże trudności. Śnieg jest twardy i zbity.

Przy sondowaniu lawiny nie natrafiono dotychczas na żadne ślady. Znalaziono tylko jeden kijek.

W momencie spadania lawiny znajdowało się na zboczu góry czterech narciarzy. Dwaj uniknęli szczęśliwie niebezpieczeństwa, a dwaj pozostali, którzy nie zdążyli uskoczyć, zostali zasypani.

Aresztowania uczonych sowieckich

Moskwa. (Tel. wł.) Wielkie wrażenie wywołały w stolicy Sowietów aresztowania kilku uczonych, współpracowników moskiewskiego instytutu dla badań nad chorobami dziedzicznymi. Wśród aresztowanych znajduje się również dyrektor instytutu oraz jego najbliższy współpracownik Sierbrowski, Presznikow, Ignatiew i Marynow.

Wszystkim zarzuca się zmowę z trockistami. Podobno jednak właściwym powodem ma być dzieło, wydane

przez instytut, traktujące o ujemnych cechach antropologicznych rasy żydowskiej.

Aresztowano też ostatnio, pod zarzutem przygotowania akcji sabotażowej i spisku na członków rządu sowieckiego, cenionego współpracownika instytutu Karewa. Stać on miał w ścisłym kontakcie z szefem departamentu dla nauk lekarskich Rakowskim, który przed dwoma laty podejrzany był o uprawianie opozycji i przez dłuższy czas więziony.

Sukcesy powstańców w Andaluzji

Sewilla. (PAT) Rozgłośnią powstańców w dniu 29 b. m. o godz. 20 donosi:

Wskutek zwycięstwa wojsk narodowych na odcinku Teruel oddziały rządowe cofają się, porzucając znaczne ilości sprzętu wojennego. Wojska narodowe idą w Andaluzji naprzód i dotychczas posunęły się o 60 km.

Sewilla. (PAT) Gen. Queipo de Llano zakomunikował:

Przeciwnik ujawnia ożywioną działalność pod Villanueva de la Canada, został jednak odparty z ciężkimi stratami.

Na froncie północnym zwykła strzelanina. Wojska rządowe usiło-

wały atakować Malanzuela, lecz zostały odparte.

Na odcinkach południowych oddziały opozycji wywiadowcze przeciwnika, które przuciły 32 poległych.

Przyjazd p. Chodackiego

Gdańsk. (PAT) Dnia 30 bm. o godz. 6.47 przybył tu komisarz generalny R. P. w Gdańsku Chodacki, witany na dworcu przez szefów polskich urzędów w Gdańsku z min. Papee na czele.

Gdańsk. (PAT) Min. Papee oraz nac. Laliccki odbyli wczoraj rozmowę z prezydentem senatu Greiserem.

Samobójstwo dziecka

Siedlce. (PAT) We wsi Pietrusy, gm. Olszanka, pow. siedleckiego w zabudowaniach Michała Wolskiego wybuchł pożar, który zniszczył całkowicie stodołę i oborę oraz narzędzia rolnicze i gospodarskie. Pożar spowodował syn Wolskiego, 12-letni Ewaryst, z namowy Stanisława Szeremety, rzucając na strzechę stodoły zapalony „zimny ogień”.

Mały Wolski natychmiast po wzniesieniu pożaru z obawy kary przed rodzicami zbiegł. Na drugi dzień na polu wsi Szawły znaleziono na drzewie wiszące jego zwłoki.

Otrucie Kosoli?

Berlin. (Tel. wł.) Pogrzeb przywódcy lapowców, Kosoli stał się wielką manifestacją w Finlandji. Uczestniczyły w nim bardzo liczne delegacje fińskich powstańców, kobiece oraz organizacji narodowych.

Wynik sekcji zwłok będzie znany dopiero za dwa tygodnie. Jak już donosiliśmy, istnieje uzasadnione podejrzenie, że Kosola został otruty przez swych przeciwników politycznych.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 30. 12. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% pożycz. konwers. — drobne sztuki — 49,— oraz za większe 51,50.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano jedynie 4½% zlotowe listy zast. s. L. po 45,—.

Akcje bankowe bez notowania.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominalu w zł. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. pożycz. konwers. 49,— P. za drobne, 51,50 P. za większe sztuki.

4½% zlotowe listy zastaw. serji L. Pozn. Ziem. Kred. 45,— +

Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 30. 12. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy partiet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg: STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 742 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny transakcyjne:

żyto 30 tonn par. Poznań 22.00
żyto 30 tonn par. Poznań 21.75
żyto 165 tonn par. Poznań 21.70
żyto 30 tonn par. Poznań 21.65

Ceny orientacyjne:

żyto (Uspodobienie spokojne) 21.00—21.25
pszenica (Uspodob. spokojne) 24.75—25.00
jeczmień browarowy 23.50—25.50
Uspodobienie spokojne. 20.00—20.25
jeczmień 630—640 g/l. 21.00—21.25
jeczmień 667—676 g/l. 22.25—23.00
jeczmień 700—715 g/l. 16.00—16.50
Uspodobienie spokojne.
Cwice

Uspodobienie stałe.
Mąka
żytnia wyciąg 0-30% wł. w. 30.50—30.75
żytnia gat. I 0-50% wł. w. 30.00—30.25
żytnia gat. I 0-65% wł. w. 28.25—28.75
żytnia gat. II 50-65% wł. w. 21.00—21.50
żytnia pośl. pon. 65% wł. w. 19.25—19.75

Uspodobienie spokojne.
pszenica gat. I wyc. 0-20% wł. w. 40.75—41.75
pszenica gat. IA 0-45% wł. w. 39.75—40.25
pszenica gat. IB 0-55% wł. w. 38.25—39.75
pszenica gat. IC 0-60% wł. w. 37.75—38.25
pszenica gat. ID 0-65% wł. w. 36.75—37.25
pszenica gat. IIA 20-55% wł. w. 35.75—36.25
pszenica gat. IIB 20-65% wł. w. 35.00—35.50
pszenica gat. IID 45-65% wł. w. 32.00—33.00
pszenica gat. IIF 55-65% wł. w. 29.00—29.00
pszenica gat. IIIA 65-70% wł. w. 21.50—22.50
pszenica gat. IIIB 70-75% wł. w. 18.50—19.50

Uspodobienie spokojne.
Otreby żytnie stand. 13.75—14.25
Otreby pszenne gru'e stand. 14.00—14.50
Otreby pszenne średnie stand. 13.00—13.75
Otreby jęczmienne 14.00—15.25
Rzepak zimowy 46.00—47.00
Siemien lniane 42.50—45.50
Gorczyca 30.00—33.00
Groch Wiktorja 20.00—24.00
Groch Folgera 22.00—24.00
Mak niebieski 60.00—64.00
Koniczyna czerwona surowa 90.00—110.00
Koniczyna czerw. 95—97% czyst. 110.00—120.00
Koniczyna biała 90.00—120.00
Ziemiaki fabryczne za kilo % 21½

Makuch lniany w taflach 21.00—21.25
Makuch rzepak. w taflach 16.75—17.00
Makuch słon. w taflach 42—43% 22.50—23.50
Sioma pszenna luzem 2.20—2.45
" pszenna prasowana 2.70—2.95
" żytnia luzem 2.30—2.55
" żytnia prasowana 3.05—3.30
" owsiana luzem 2.55—2.80
" owsiana prasowana 3.05—3.30
" jęczmienna luzem 2.20—2.45
" jęczmienna prasowana 2.70—2.95
Siano zwykłe luzem 4.40—4.90
" zwykłe prasowane 5.05—5.55
" nadnotekie luzem 5.30—5.80
" nadnotekie prasowane 6.30—6.80

Ogólne usposobienie spokojne.
Ogólny obrót: 2040,9 tonn, w tem żyta 676 tonn, pszenicy 165 tonn, jęczmienia 315 tonn, owsa 60 tonn.

Zdumiewający „protest“

Gdańsk. (Tel. wł.) W komisariacie generalnym R. P. w Gdańsku złożył senat gdański protest przeciw uchwałom kupiectwa gdyńskiego, które nawołują do bojkotu kupców gdańskich, do wstrzymywania się od poczyniania zakupów w Gdańsku oraz ostro występują przeciwko zatrudnianiu Gdańszczan w Polsce.

Komunikat prasowy senatu twierdzi, że komisariat dał zapewnienie, iż podobne uchwały godzące w interesy obywateli gdańskich nie będą w przyszłości miały miejsca.

Protest gdański jest rzeczą bardzo dziwną, w szczególności, jeśli chodzi o sprawę zatrudniania w Polsce obywateli gdańskich. W tym względzie musi przecież obowiązywać zasada wzajemności. W Gdańsku Polak za żadną cenę pracy nie dostanie. Jakimż więc prawem składa się protesty i jak śmie Gdańsk mięszać się w wewnętrzne sprawy polskie? Ciekawe, czy istotnie komisariat generalny R. P. złożył wspomniane zapewnienia?

(p)

Wzrosty

Min. oświecenia Rzeszy Rust wydał rozporządzenie o unifikacji szkolnictwa średniego i wyższego. Na mocy tego zarządzenia w szkolnictwie średnim istnieć będzie typ jednolity szkoły w którym nauka języków nowożytnych rozpoczynać się będzie od angielskiego, w następnych klasach wykładana będzie łacina, a później grecki.

*

W Norymberdze spłonęła wielka hala śpiących dworca północnego. Ogień zniszczył znaczne zapasy maki.

*

W Berlinie pożar w kolei podziemnej uszkodził w pierwszym rzędzie drewnianą nawierzchnię placu. Obecnie 400 robotników pracuje na trzy zmiany, celem naprawienia wyrządzonych szkód.

*

Z powiatów granicznych oleskiego i dobrodzieńskiego na Śląsku opolskim donoszą, iż grażuje tam od pewnego czasu groźna banda, terroryzująca ludność. Ostatnio zanotowano dwa napady rabunkowe na mieszkanie rolnika Malewickiego.

Wypadki w Hiszpanji, a sprawy europejskie

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Paryż, w grudniu.

Zbliżenie angielsko-włoskie, a także i francuskie, stanowi niezawodnie jedno z pomyślniejszych, wydarzeń pod koniec tego specjalnie chmurnego roku politycznego.

Dyplomatycznym, eleganckim preludjum do tych nowych projektów stało się zamienienie legacji brytyjskiej i francuskiej w Addis-Abebie na zwyczajne konsulaty. Ten pierwszy krok do uznania „de facto” cesarstwa abisyńskiego Włoch, nie przeszedł w Rzymie bez wrażeń. Spowodował też niezaprzeczenie pożądane odprężenie w stosunkach trzech potęg zachodnich. Optymiści mówią już o wskrzeszeniu pamiętnego „frontu Stresy”. Byłoby to może przedwczesne branie życzeń za rzeczywistość, jednakże zarysowujące się zbliżenie stanowi fakt pierwszorzędnej wagi.

Jaka jest jednak zasadnicza, bezpośrednia przyczyna, dokonywanego się teraz zwrotu w ustosunkowaniu Włoch—Anglii—Francji? — można powiedzieć, że w obecnych koniunkturach, jest nią sprawa Hiszpanji. Coraz dobitniej występuje fakt, iż interwencja bolszewicko-hitlerowska na półwyspie iberyjskim zagraża bezpieczeństwu zarówno Anglii jak Francji i Włoch. Z jednej strony państwa te nie chcą usadowienia się bolszewików w Hiszpanji, z drugiej zaś strony skonsolidowanie się definitywne przewagi niemieckiej w Hiszpanji, byłoby siłą rzeczy, wymierzone przeciwko żywotnym interesom tych trzech potęg na morzu Śródziemnym. Przyszłe ich pertraktacje są właśnie ściśle z tem problemem związane.

Na uwagę zasługuje fakt, że Rzym ogranicza podobno, coraz bardziej, pomoc swą użyczaną powstańcom hiszpańskim. Wobec tego wojna na półwyspie iberyjskim przeradza się w konflikt bolszewicko-hitlerowski o nieprzewidzianych konsekwencjach na przyszłość. Tak bowiem czy inaczej, zwycięstwo wojsk „czerwonych” czy powstańców pozwoli ich głównym „opiekunom” na wywieranie wpływu na sprawy tego kraju, a co więcej, uczynienie zeń ośrodka przyszłych intryg politycznych, a może nawet militarnych spisków, zagrażających bezpieczeństwu Europy od strony morza — Śródziemnomorskiego a od strony lądu, — na granicy francusko-hiszpańskiej.

Należy jednak zaznaczyć, że pomoc niemiecka, udzielana gen. Franco zaczyna mu podobno ciążyć coraz bardziej. Niemcy tak mieli się w Hiszpanji rozpanoszyć — któż zaś nie zna buty i cynizmu germańskich „conquistadors” — jakby zamierzali ją na dobre kolonizować, albo co więcej zorganizować do swych przyszłych, nawet strategicznej natury, wystąpień.

Wiadomość też o zamierzaniem nowym wysłaniu poważnych zasilek niemieckich do Hiszpanji, wywołała w Paryżu zrozumiałe poruszenie. Min. spraw zagr. Delbos odbył dłuższą roz-

mowę z ambasadorem Führera, hr. Weltschkem; równocześnie zaś niemal ambasador Francji w Londynie, p. Corbin został przyjęty w Foreign-Office. W tutejszych kolach politycznych panuje przekonanie, że Berlin zechce, w ten czy inny sposób, posłużyć się atutem hiszpańskim i wyrzucić nową presję na państwach zachodnich. Czy wystąpi z konkretnymi rewindykacjami kolonialnymi? — Niewiadomo. Przedłużające się jednak milczenie niemieckie nigdy nie dobrego nie wróży, bo kryje zazwyczaj niepożądane polityczne niespodzianki. W tym wypadku jest ono uważane za tembardziej niepokojące, że powszechnie wiadomo jak oplakana jest sytuacja gospodarcza Trzeciej Rzeszy. Niemalże wrażenie wywarł również fakt, iż tak zazwyczaj ogólny dr. Schacht mówił ostatnio o możliwości „eksplozji”, gdyby życzeniom niemieckim nie uczyniono zadość.

W pewnych tutejszych kolach politycznych, zawsze pochopnych do ustępstw, bo ludzących się jeszcze, iż koncesjami na rzecz Niemiec uda się okupić pokój, uważa się, iż należałoby wejść z Niemcami w pertraktacje, wzamian za solenne przyrzeczenie Berlina współpracy europejskiej; że należałoby pod tym samym warunkiem przyjąć im z pomocą gospodarczą; iż byłoby może nawet pożądanem

odciągnąć ich — i to za wszelką cenę, a więc właśnie za cenę nowych ustępstw może kolonialnej natury — od interwencji hiszpańskiej. Inni znowu ufają, że stanowisko, zajęte ostatnio pod tym względem przez Włochy, da Berlinowi wiele do myślenia. Widmo bowiem „frontu Stresy” stanowiłoby ostateczne zizolowanie Niemiec. Niektórzy natomiast mniemają, że Italia, związana z niem układami, byłaby raczej zdania, iż należy odciągnąć Niemcy od awantury hiszpańskiej nie groźbą „frontu Stresy”, ale raczej nowym wydaniem... paktu czterech.

Każda z powyższych hipotez zawiera może część prawdy. Sama jednak niepewność co do nich panująca, a przede wszystkim zagadkowe zachowanie Niemiec, nie przyczynia się do skryzystalizowania sytuacji. Wszyscy są przekonani, że Hitler przygotowuje się do nowych wystąpień, ale nikt nie wie właśnie do jakich, albo raczej przeciwko komu w pierwszej linii wymierzonych. Dlatego to w tych sprawach Polska winna wzmocnić swą czujność, gdyż mogą się rozstrzygnąć sprawy żywotnie ją obchodzące.

Opinia publiczna francuska zapowiedź samych negocjacji na linii Londyn—Paryż—Rzym przyjęła z ufnością, świadoma, że takie zbliżenie stanowiłoby najpoważniejszą ostoję polskoj.

I. B.

POGRZEB WYCZÓŁKOWSKIEGO

We wtorek odbyła się w Warszawie eksportacja zwłok śp. Leona Wyczółkowskiego. Po nabożeństwie w kościele św. Krzyża przewieziono trumnę na dworzec Główny, skąd odtransportowano ją do Bydgoszczy. Na zdjęciu moment wynoszenia z kościoła trumny przez kolegów Zmarłego, profesorów Akademii Sztuk Pięknych, w asyście ks. biskupa polowego Gawliny, który odprawił nabożeństwo żałobne. Fot. J. Ryś.

Kłopoty indyjskie W. Brytanji

Z Cesarstwem Indji, wchodzącym w skład brytyjskiego Commonwealth'u w charakterze jednostki o swoim ustroju (pośredni między kolonią a dominjum), Anglicy mają dużo kłopotu. Wrzenia wśród Hindusów nie ułagodziła długotrwała konferencja „Okrągłego Stołu”, w której wyniku administracja brytyjska w Indjach wespół z uległymi jej notablami hinduskimi opracowała konstytucję dla Indji. Spotkała się ona z ostrą krytyką tubylców, nie znajdujących w niej zaspokojenia swych żądań samorządowo-niepodległościowych.

M. GANDHI

Obecnie, jak donoszą z Fajpuzu, indyjski kongres narodowy ponownie powziął jednomyślnie uchwałę odrzucającą nową konstytucję dla Indji. W uzasadnieniu uchwały powiedziano, że nacjonalisci zajmują nadal nieprzejednane stanowisko, gdyż nowy ustrój usiłuje się narzucić ludności wbrew jej woli i bez uwzględnienia wysuwanych przez nią żądań. Byłoby więc — zdaniem uczestników kongresu — zdradą Indji i ich walk wolnościowych, gdyby uznano narzucony ustrój, który wzmocniłby tylko angielskie dążenia imperjalistyczne.

Indyjski kongres narodowy postanowił również wstrzymać się od

udziału w uroczystościach koronacyjnych Jerzego VI.

Sensacją 50 indyjskiego kongresu narodowego, nacechowanego ostrym tonem opozycyjnym w stosunku do Anglii, było wystąpienie i przemówienie Mahatmy Gandhiego. Wielki nacjonalista indyjski milczał od dwóch lat w sprawach dotyczących życia publicznego. Przemawiając w poniedziałek, opowiedział się przeciwko polityce gwałtu w stosunku do Anglików. Zdało się, że Gandhi obejmie ponownie kierownictwo partji, aby pokierować nowym okresem wysiłków o usamodzielnienie Indji.

Prześladowanie prasy polskiej w Niemczech

Jak wiadomo redaktor „Gazety Olsztyńskiej”, organu Polaków na Warmji, Mazurach i Powiślu, Wacław Jankowski, wyrokiem sądu w Królewcu, zatwierdzonym ostatnio przez najwyższy sąd prasowy w Berlinie, pozbawiony został prawa wykonywania zawodu dziennikarskiego.

Skazanie nastąpiło z powodu umieszczenia notatek w obronie ludności polskiej w Niemczech, z których jedna brzmiała następująco („Gazeta Olsztyńska”, nr. 270 z 22 listopada 1935 r.):

„W o r y t y. Onegdaj odbyło się w tutejszej szkole niemieckiej zebranie w sprawie t. zw. Kinderhilfe. Referent, kierownik szkoły, p. M. bardzo pięknie zaznaczył, że przy podziale pomocy zimowej uwzględni

Ilustr. 2-tygodnik Pani Domu

poświęcony organizacji gospodarstwa domowego. Prace domowe, urządzenie wnętrz i sprzęt gospodarski, wychowanie, służba domowa, higiena, dietetyka, bogaty dział przepisów kulinarnych, liczne ilustracje, mody.

*

Cena 12 zł rocznie, 3 zł kwartalnie. Żądajcie bezpłatnych egzempl. okazowych. REDAKCJA I ADMINISTRACJA, Warszawa, Nowy Świat 9, tel. 8-34-40.

Pr. 8 536-62.650

Z życia

(—) Minęło już sporo lat od czasu, gdy władze kolejowe zajęte były — hodowlą ryb w stawkach wzdłuż torów kolejowych. Jak każdy z nas przekonać się może, radcom ministerstwa komunikacji hodowla ryb nie udała się. Z czasem przestali się nią zajmować.

Wspomnienie tej akcji kolejowej przyszło do nas obecnie, gdy na naszym biurku znalazł się okólnik ministerstwa wyznań religijnych i oświecenia publicznego do kuratorów i okólnik kuratorów szkolnych do dyrekcji szkół średnich i zawodowych o — uprawie latorośli winnych. Budynki szkół mają być na wiosnę otoczone winnemi krzewami. Dyrektorzy szkół mają przedłożyć kuratorom kosztorysy, a potem pilnować, aby krzewy rozwinęły się należycie.

Informator nasz podaje, iż dyrektorzy, zależnie od sytuacji, przedkładają kosztorysy na paręset do kilkuset (500) złotych. A że szkół średnich, ogólnokształcących, rolniczych i zawodowych jest w Polsce około 500, przeto preliminowany wydatek na otoczenie ich budynków cennym krzewem wyniesie zapewne ponad 200.000 zł.

Nie zamierzamy powtarzać żartów i kpin, jakie organizowaniu owych ogrodów winnych po miastach towarzyszą. Chcemy jednak krótko i poważnie stwierdzić, iż owa poważna suma może być znacznie pożyteczniejszą zużyta np. na stypendja dla młodzieży, na pracownice naukowe dla zakładów i t. p. Rozumiemy celowość zakładania sadów winnych w szkołach rolniczych i niektórych zawodowych. Nie rozumiemy zaś zupełnie — obciążania dyrekcji szkół średnich ogólnokształcących obowiązkiem zaznajamiania się praktycznie z hodowlą winogron.

Nie mamy żadnych wątpliwości, iż „sady winne” dookoła murów gimnazjów podziela los „stawów rybnych” wzdłuż torów kolejowych.

*

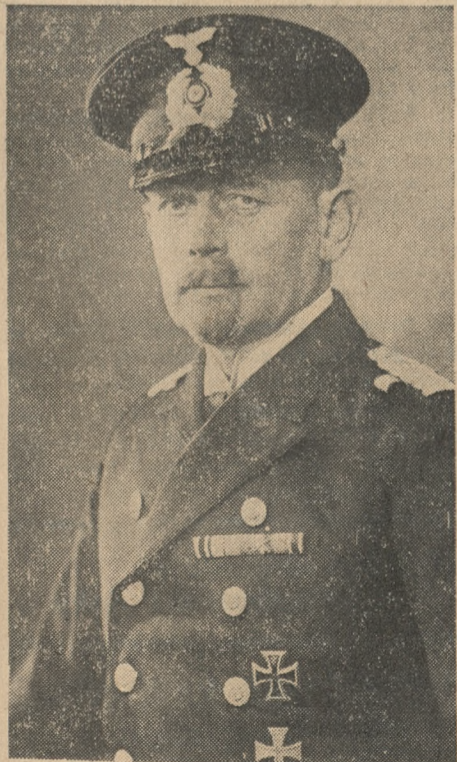
W prasie zawodowej pojawiło się ostatnio ogłoszenie, polecające krajowy termometr lekarski, wyrabiany przez Mgr. A. Boczkowskiego i Ska w Łodzi. Należy wyrazić nadzieję, iż jest to firma polska i chrześcijańska.

Fakt pojawienia się na rynku bodaj pierwszego polskiego termometru lekarskiego powitalibyśmy z szczerą radością jako objaw postępującego nieustannie niezależniania się od produkcji zagranicznej.

Niestety te, oby polskie, termometry sprzedawane są wyłącznie przez firmę żydowską „Chirurgia” w Warszawie, należąca do pp. Galantera, Potasa i Rubin-sztajna. Nawet przedstawicielem na województwa zachodnie jest Żyd Goldhammer.

Mówiono w dawnej Polsce, że każdy szlachcic musi mieć swojego Żyda-faktora. Czyżby i przemysł polski chciał iść śladami tej tradycji?

Konflikt w Niemczech

Szefem floty niemieckiej mianowany został ostatnio kmdr admirał Carls.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Kasy bezprocentowe jako środek samoobrony gospodarczej

Solidarność Żydów jest przysłowio-
wa. Umieją pomagać sobie nawza-
jem, zwłaszcza gdy chodzi o współza-
wodnictwo z chrześcijanami na polu
gospodarczym.

Potwierdzeniem tego jest wielka
sieć kas bezprocentowych, które Ży-
dzi posiadają we wszystkich ośro-
dkach swego handlu.

W dziejach gospodarczych Polski
spotyka się podobne instytucje już
w w. XV i XVI. Chrześcijańskie kasy
bezprocentowe organizowało wtedy du-
chowieństwo katolickie dla przeciw-
stawienia się lichwie żydowskiej. Do-
piero bowiem Sobór Laterański z r.
1515 zniósł zakaz pobierania procent-
tów przez katolików. Przedtem tylko
Żydzi korzystali z tego przywileju, ru-
jując zwłaszcza polskich obywateli
lichwiarskimi procentami.

Wielkie zasługi na polu kas bez-
procentowych położył ks. Piotr Skar-
ga, który zorganizował w Krakowie „Brac-
two Miłosierdzia Bogarodzicy”. Nie-
stety z czasem znaczenie tych insty-
tucyj zmalało i tylko w Małopolsce
utrzymały się przez okres niewoli po-
litycznej.

W tym okresie natomiast nastąpił
wspaniały rozwój kas żydowskich. Je-
szcze przed wojną światową istniały
takie kasy, udzielające bezzwrotnego
kredytu dla pomocy Żydom. Chodziło
przedewszystkiem o pomoc w konkure-
rencji z firmami chrześcijańskimi, o
podtrzymanie placówek żydowskich
w razie klęsk ekonomicznych.

Żydowskie kasy bezprocentowe zo-
stały zorganizowane w Polsce powo-
jennej przez „Amerykański Zjedno-
czony Komitet Rozdzielczy”. Zrazu
udzielano Żydom bezzwrotnych zapo-
móg, lecz w miarę niesłychanie szyb-
kiego rozwoju tej organizacji postano-
wiono udzielać tylko pożyczek bezpro-
centowych.

W r. 1926 nastąpiła konsolidacja
żydowskich kas bezprocentowych
przez powołanie centrali w Warszawie.

Działalność centrali zorganizowana
jest sprawnie i planowo. Pracuje się
systemem wywiadów, które informu-
ją o sytuacji Żydów w całym kraju
pod względem gospodarczym. Wywia-
dy badają, jakie są możliwości opano-
wania jakiejś placówki polskiej. Do-
noszą centrali, w jakiej dziedzinie
możnaby rozpocząć żydowską kampa-
nię. Nie zapominają też informować
o środkach samoobrony, stosowanych
przez społeczeństwo polskie.

Oczywiście wynikiem tych wywia-
dów jest energiczna akcja finansowa
centrali. Do lokalnych oddziałów plyną
odpowiednie sumy pieniężne, które
udzielane bywają żydowskiemu kupcom
i rzemieślnikom w postaci subwencji
na założenie przedsiębiorstw lub war-
sztatów: czy chodzi o skup produktów
wiejskich, wytworów chałupniczych,
czy o wykupywanie ziemi z rąk pol-
skich, lub o założenie przedsiębiorstwa
autobusowego. Finanse kas bezpro-
centowych umożliwiają Żydom stwar-
zanie niezdrowej konkurencji, gdyż
pokrywają straty poniesione przez
sklepiarzy żydowskich przy obniżaniu
cen towarów, a tymczasem polska
firma bankrutuje.

Nie wszystkie kasy żydowskie na-
leżą do centrali. Są jeszcze kasy utrzy-
mywane przez organizacje społeczne
wzgl. rabinaty. Ogółem naliczono ich
około 5000. Istnieją bowiem w każdej
miejscowości, zamieszkiwanej przez
co najmniej 300 osób wyznania mojżeszowego.

Żydowskie kasy bezprocentowe sta-
nowią olbrzymi aparat gospodarczy,
operujący potężnym kapitałem. Jako
dowód niechaj posłużą kilka cyfr z o-
statnich lat: oto suma bilansowa za
rok 1934/35 przekracza 10 milionów zł.
W tymże okresie obroty roczne były
następujące:

Przychód wyniósł ogółem 17.027.867,
pożyczek udzielono na sumę 14.487.646.

Na czym opiera się ta finansowa po-
tęga kas bezprocentowych? Przedew-
szystkiem na niesłychanej solidar-
ności żydowskiej; niema Żyda, któryby
nie płacił dobrowolnej składki do kas
bezprocentowych. Rozumieją dosko-
nale wielkie znaczenie gospodarcze tej
instytucji i nie uchylają się od zbioro-

*Dlaczego Pan dał dziecku coś innego?
Zadato przecież kremu NIVEA!*

Z doświadczenia wiem, że NIVEA nie mogą zastąpić
nawet najszumniej zachwalane naśladownictwa. — Tylko
NIVEA zawiera EUCERYT i dlatego ta nad-
zwyczajna skuteczność.

Krem NIVEA zaleca się kupować
wyłącznie w aptekach, drogeriach
i perfumeriach, gdyż tylko te tró-
dla zakupu z fachową obsługą nie
usiłują narzucać konsumentowi
naśladownictw.

Tylko w znanych oryginalnych
opakowaniach w cenie od zł
0.40 — 2.60

wego wysiłku finansowego dla jej uży-
wania.

Poza tem centrala, zwana popular-
nie „Cekabe” czyni usilne zabiegi u
władz państwowych i samorządowych
celem uzyskania różnych ulg, zapomóg
i poparcia w swej pracy. Naogół te
starania nie są bezowocne i przynoszą
znaczną pomoc kasom bezprocento-
wym.

Na tle tak wspaniale rozbudowanej
instytucji żydowskiej bardzo skromnie
wyglądają narazie polskie próby w tej
dziedzinie. Ostatnie miesiące przynio-
sły szereg pocieszających zmian,
świadczących o tem, że polskie społe-
czeństwo występuje do samoobrony
gospodarczej. Mówi się coraz głośniej
o ekspansji na wschód polskiego ku-
piectwa wielkopolskiego, które idzie
na kresy wschodnie i do Polski cen-
tralnej „kolonizować” handlowo zaży-
dzone tereny. W ziemi radomskiej —
po tragicznych doświadczeniach Przy-
tyku — chłopci garną się do straganów
i sklepików, zmieniając tu i ówdzie
oblicze polskich jarmarków. Są to
piękne i zdrowe odruchy odradzające-
go się społeczeństwa. Lecz sam entu-

zjazm nie wystarcza. Trzeba go po-
przeć siłą finansową — taką, jaką roz-
porządza współzawodnik Żyd w for-
mie kas bezprocentowych.

Z tą myślą pracują organizatorzy
chrześcijańskich kas bezprocentowych,
którzy rozpoczęli już żywą działalność
zwłaszcza na terenie Warszawy, ale
i w wielu ośrodkach prowincjonalnych
m. in. również w Poznaniu.

Doniosłość tej sprawy uwypukla
się zwłaszcza na tle potężnej organi-
zacji żydowskiej, która wymaga nale-
żytej przeciwwagi ze strony chrześci-
jańskiej.

Bo polski kupiec i rzemieślnik tyl-
ko wtedy będzie mógł skutecznie kon-
kurować z Żydem, gdy zdobędzie rów-
ne warunki i ułatwienie w swej pracy
zawodowej.

Wzorując się na żydowskiej soli-
darności w cementowaniu podstaw go-
spodarczych, moglibyśmy przecież
stworzyć kilkakrotnie potężniejsze kasy
bezprocentowe. Chodzi tylko o nale-
żyte zrozumienie ich wartości, którą
stanowi walka o polski handel i rze-
miosło. (zk)

i akcesoriów z Polski do Iranu. Partja
szyn kolejowych, zamówionych przez Iran,
przedstawia wartość 5 600 tysięcy zł. Za-
kupione w Polsce szyny mają być przezna-
czone do budowy kolei transirańskiej.
Szyny przewiezione zostaną do Iranu dro-
gą morską z Gdyni. (ATE)

Z ZAGRANICY

(z) **Rokowania handlowe polsko - bel-
gijskie.** Polsko - belgijskie rokowania
handlowe przerwane zostały w dn. 23. b.
m. na kilka dni i wznowione zostały na-
tychmiast po świętach. Minister spraw
zagranicznych Belgji Spaak wydał z okazji
rokowań śniadanie, na którym obecni by-
li poseł R. P., członkowie delegacji pol-
skiej i belgijskiej oraz przedstawiciele sfer
gospodarczych obu krajów.

(z) **Ulgi celne we Włoszech.** Wobec
bardzo zwykłej tendencji cen na masło
włoski departament ceł obniżył cło od ma-
sła z 500 do 200 lirów od 1 q wagi netto.
Mąka z kukurydzy i maniokowa, przezna-
czona na kaszę dla drobiu, może być im-
portowana bez cła do dnia 1 maja 1937 r.,
a to celem obniżenia cen na drób i jaja.

(z) **Włoskie problemy finansowo - go-
spodarcze.** Indeks cen podniósł się we
Włoszech w sierpniu 1936 r. o 36,7% w
porównaniu z cenami z roku 1935, podczas
gdy analogiczny indeks cen zagranicą
wzrósł tylko o 14%. Obrona dawnego pa-
rytetu cen pociągnęłaby za sobą politykę
ostrej deflacji, wymagającej olbrzymich
ofiar od całego społeczeństwa i uniemożli-
wiłaby realizację programu utrzymania
wysokich cen rolnych. Te względy zdecy-
dowały o dewaluacji lira oraz o równo-
czesnym zastosowaniu skutecznych środ-
ków kontroli przeciw spekulacji i nieuzas-
adnionej wyższości cen wewnętrznych. Kon-
trola ta wykonywana jest racjonalnie i
bardzo ostro, to też nie hamuje ona uza-
sadnionej wyższości w gałęzi produkcji, któ-
re sprowadzają droższe surowce. Ponad-
to w ostatnich miesiącach po raz pierwszy
bilans handlowy Włoch wykazał nadwyż-
kę, która w październiku wyniosła 22 milj.
lirów a w listopadzie 55 milj. lirów. Fakt
ten przy równoczesnej kampanji w kie-
runku rozszerzenia obrotów z zagranicą i
rozwinięcia eksportu włoskiego świadczy
o racjonalności polityki finansowej i go-
spodarczej reżimu faszystowskiego.

(z) **Uniemożliwienie wywozu złomu
żelaznego z Francji.** Rząd francuski pod-
wyższył cło wywozowe na złom żelazny
z 7 do 20 fr. Zarządzenie to będzie w
praktyce oznaczało wstrzymanie wywozu
żelastwa. Tłumaczone ono jest wzrastają-
cym zapotrzebowaniem na surowce że-
lazne, które ujawnia się obecnie w prze-
myśle francuskim w związku z ożywie-
niem konjunktury, a przedewszystkiem z
uwagi na liczne zamówienia z dziedziny
obrony narodowej.

(z) **Zakończenie wojny celnej japońsko-
australijskiej.** Wojna celna Japonji z
Australją, która trwała od czerwca 1936 r.,
została zakończona podpisaniem układu
handlowego, który odrzucał wstąpienie do
życia. Układ określa wzajemne zakupy: przez
Japonję wełny australijskiej, przez Austral-
ję zaś japońskich wyrobów bawełnianych
oraz sztuczno - jedwabnych.

(z) **Dochód społeczny Stanów Zjedn. w
1936 r. przeszło 60 mld. dol.** W rocznym
sprawozdaniu dla Kongresu sekretarz han-
dlu St. Zjedn. oświadczył, że dochód spo-
łeczny w 1936 r. wyniósł przeszło 60 mi-
liardów dol., czyli najwyższą kwotę od
ostatniego roku prosperity — 1929

**Czytajcie i abonujcie
„Ilustrację Polską”!**

**STRONNICTWO NARODOWE
KOŁO ŚRÓDMIEŚCIE**

Tradycyjny oplatek w niedzielę, 3
stycznia u p. Heyduckiego, ul. Maszta-
larska 8 a. Początek o godz. 14,30

Znane z niedoścignionej jakości

WODKI I LIKIERY

„Rektyfikacji Warszawskiej”

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Rozporządzenie wykonawcze do usta-
wy o państwowym podatku przemysłowym.**
W Dzienniku Ustaw R. P. nr. 93 z dnia 29
bm. ukazało się rozp. ministra skarbu z
dnia 11 grudnia rb. o wykonaniu ustawy
z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym po-
datku przemysłowym. Obszerne to rozpo-
rządzenie zawiera postanowienia wyko-
nawcze do ustawy o podatku przemysło-
wym według jej jednolitego tekstu, ogło-
szonego w załączniku do obwieszczenia
ministra skarbu z dn. 30 maja r. b. Rozpo-
rządzenie weszło w życie z dniem ogłosze-
nia i ma zastosowanie począwszy od roku
podatkowego 1936. Równocześnie straciło
moc obowiązującą rozporządzenie wyko-
nawcze z dnia 14 września 1934 r.

Z KRAJU

(k) **Ustawodawstwo gospodarcze.** W dn.
29 bm. ukazał się Dziennik Ustaw nr. 93,
w którym opublikowano następujące roz-
porządzenia o charakterze gospodarczym:
rozp. min. skarbu z dn. 11 grudnia rb. o
wykonaniu ustawy z dnia 15 lipca 1925 r.
o państwowym podatku przemysłowym
(poz. 649); rozp. ministra skarbu z dn. 18
grudnia rb. w sprawie konwersji obligacji
b. austrjackiego długu kolejowego, zabez-
pieczonego (poz. 650); rozp. min. skarbu z
dn. 19 grudnia rb. w sprawie opłat stem-
powych, wiążących się z przejściem wła-
sności nieruchomości w toku postępowa-
nia egzekucyjnego (poz. 651); rozp. ministra
skarbu z dn. 22 grudnia rb. o zwolnieniu
niektórych zakładów detalicznej sprzedaży
spirytusu i napojów alkoholowych od o-
płat z tytułu wprowadzenia tej sprzedaży
(poz. 652); rozp. ministra skarbu z dnia 23
grudnia rb. o odroczeniu wypłat z odręb-
nej masy majątkowej Tow. Ubezpieczeń na
Życie „Phönix” (poz. 653); rozp. ministra
komunikacji z dn. 11 grudnia rb., o zmia-
nie rozp. ministra komunikacji z dn. 6 lip-
ca 1932 r. w sprawie wykonania ustawy o
zarobkowym przewoźnie osób i towarów po-
jazdami mechanicznymi (poz. 654); rozp.
ministra przem. i handlu z dn. 22 grudnia
rb. o wspólnym rozliczaniu utargu nafty
na rynku wewnętrznym (poz. 655).

(k) **Wież uniezależnia się od żydowskich
pośredników.** Jak nas informują ze Stow-
arzyszenia Polskich Kupców Chrześcijan,
w ostatnich czasach coraz częściej zgła-
szają się do Stowarzyszenia wieśniacy z
dalekich wsi i miasteczek z województw
wschodnich z prośbą o udzielenie im po-
mocy i poparcia przy organizowaniu pla-
cówek rolniczo - handlowych, mających
na celu całkowite uniezależnienie się od
wyzysku zbędnych pośredników (czytaj:
Żydów — przyp. red.) Jest to objaw wiel-
ce znamienity i charakterystyczny. Za-
wyczaj wioska lub kilka okolicznych wsi
łącznie za zebrane w drodze składek pie-
niądze wysyłają swego delegata do War-
szawy, mając nadzieję, iż poparcie i po-
moc, którą tu uzyska, wróci im te koszty
stokrotnie przez uniezależnienie handlu
ziemiopłodami od zbędnego pośrednictwa,
które dotychczas przynosiło im tak wielką
szkodę. (ATE)

(k) **Eksport kapusty.** Powiat chodzie-
ski, jeden z najbardziej zniemczonych w
Wielkopolsce, stworzył ostatnio spółdziel-
nię rolniczo - handlową pod nazwą „Rol-
nik Nadnotecki”. Ponadto rolnicy zamie-
szkali w tym powiecie stworzyli drugą
spółdzielnię p. n. „Kiszarnia Nadnotecka”
z siedzibą w Kaczorach. Obszary powiatu
chodzieskiego, położone nad Notecią, po-
siadają nadmiar kapusty, którą wywozi
się do Niemiec i Anglii i tam dopiero prze-
rabia się w kiszarniach. Obecnie więc
przemysł ten znajduje drogę rozwoju u
nas. (ATE)

(k) **Kredyt P. K. O. dla kupiectwa.** Jak
się dowiaduje agencja ATE, kredyt przy-
znany Naczelnej Radzie Zrzeszeń Ku-
piectwa Polskiego przez P. K. O. w sumie
1 miliona złotych za pośrednictwem Ban-
ku Związku Spółek Zarobkowych, jest już
prawie wyczerpany. Pożyczki, w myśl ży-
czeń patentów, udzielane były w grani-
cach od 500 do 1200 zł, jakkolwiek grani-
ca przewidziana dla nich wahała się od
100 do 1600 zł. Obecnie wszczęte zostały
starania o uzyskanie drugiego miliona
złotych kredytu od Pocztowej Kasy
Oszczędności dla członków Naczelnej Ra-
dy Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego. (ATE)

(k) **Eksport szyn polskich do Iranu.**
Ostatnio podpisana została umowa eks-
portowa na 20 000 tonn szyn kolejowych

Od 1 stycznia 1937 r. wprowadzamy nową pisownię

Począwszy od wydania głównego, datowanego na dzień 1 stycznia 1937 roku, „Kurjer Poznański” używać będzie nowej pisowni, uchwalonej przez komitet ortograficzny Polskiej Akademii Umiejętności. Stosować się będą do niej również inne wydawnictwa „Drukarni Polskiej”.

Swemu krytycznemu ustosunkowaniu się do szeregu przepisów nowej pisowni daliśmy wyraz na łamach „Kurjera Poznańskiego” niejednokrotnie, w szczególności w artykułach p. Stanisława Pieńkowskiego. Jeśli obecnie pisownię tę wprowadzamy sami, to czynimy to ze względów natury społecznej i praktycznej.

Nowe przepisy wprowadzone zostały rozporządzeniem władz do wszystkich urzędów państwowych, a także w całym szkolnictwie. Przyjęte zostały przez księgarnie nakładowe i według nich drukowane są nowe wydania podręczników szkolnych.

Nie chcemy, by w życiu codziennym Czytelnicy nasi, w szczególności zaś młode uczące się pokolenia miały do czynienia z dwiema odmiennymi pisowniami. Stąd nasza decyzja, która naturalnie nie powstrzyma nas od dalszej obiektywnej krytyki tego, co w nowej pisowni uważamy za niesłuszne i nieuzasadnione.

Dla wygody Czytelników załączamy do niniejszego numeru „Kurjera” dodatek, zawierający krótkie omówienie zmian, jakie nowe przepisy wprowadzają w stosunku do pisowni dotychczas obowiązującej. Dodatek uwzględnia poza tem pisownię wyrazów, które już poprzednio pisano w różny sposób (choćby obecnie żadnych zmian w tym zakresie nie było), — nadto zaś uzupełnia nowe przepisy, tam gdzie pozostawiają one swobodę wyboru, regulami, ustalonymi specjalnie dla naszych wydawnictw.

Naogół w dodatku omawiamy tylko zmiany w pisowni lub wypadki wątpliwe — i to w formie możliwie najkrótszej. Wyjątek stanowi rozdział o „pisaniu łącznym lub rozdzielnym”, który ze względu na skomplikowane przepisy z tego zakresu podajemy w całości za urzędowym wydawnictwem komitetu ortograficznego Polskiej Akademii Umiejętności. Podobnie w całości przedrukowaliśmy z tego wydawnictwa rozdział o „dzieleniu wyrazów”. Rozdziały o „innych kwestiach graficznych”, oraz o „nazwach i nazwiskach obcych” nie uwzględniają przepisów mniej ważnych, zato — podobnie jak rozdział o „wielkich i małych literach” — zawierają nasze uzupełnienia.

Rozdział „Pisownia nazw geograficznych” w drobnej jedynie części mógł się oprzeć na wydawnictwie komitetu ortograficznego, gdyż podaje ono pisownię tylko bardzo niewielkiej liczby nazw geograficznych; większą część stanowią nasze uzupełnienia.

Emigracja Żydów do Biro - Bidżanu

Żydowska Agencja Telegraficzna (ŻAT) doniosła z Londynu, że odbył się bankiet komitetu dla kolonizacji Żydów t. zw. terytorjalistów, na którym przewodniczący organizacji, lord Marley, doniósł, że rząd sowiecki zgodził się na emigrację Żydów z Polski do Biro-Bidżanu w 1937 r.

Organizacja t. zw. terytorjalistów dąży do likwidacji kwestii żydowskiej drogą skierowania emigracji Żydów na różne tereny, niekoniecznie do Palestyny.

Ruch ten przyjęlibyśmy z życzliwością, gdyby nie pewne podejrzane stosunki jego z akcją komunistyczną. „Terytorjaliści” bowiem w Polsce wiążą się ściśle z Niezależną Socjalistyczną Partią Pracy, mocno komunistyczną, która nawet w r. 1933 wystąpiła z II Międzynarodówki jako ze zbyt ugodowej. Ów zaś lord Marley bawiąc na początku bieżącego roku w Polsce, zamieścił artykuł w komunistycznym „Obliczu wsi”, gdzie dowodził, że kwestię żydowską rozwiąże dopiero międzynarodowa rewolucja socjalna.

Zajmujemy się w nim naogół tylko temi nazwami miast, rzek, krajów itd., których forma czy pisownia były do tej pory wątpliwe lub niezupełnie w codziennej praktyce (nie wydawnictwach naukowych) ustalone.

Nazwy o pisowni ustalonej, powszechnie przyjętej, w wykazie tym pomijamy.

Wreszcie na zakończenie dajemy „Słowniczek wyrazów i grup wyrazowych o pisowni wątpliwej”, przekonani, że odda on duże usługi wszystkim, którzy dopiero wdrażają się w nową pisownię.

Cały nasz dodatek drukowany jest już oczywiście według nowych przepisów. Nadaje się on do wyjęcia i za-

chowania go do podręcznego użytku.

W jutrzejszym wydaniu głównym omówimy jeszcze wątpliwe kwestje interpunkcji.

Ze swej strony zwracamy się do wszystkich Współpracowników i Czytelników z usilną prośbą, by w swych pismach i materiałach, przeznaczonych dla naszych redakcyj, stosowali odtąd nową pisownię, — oraz by byli wyrozumiali dla ewentualnych przeoczeń korektorskich w pierwszym okresie jej obowiązywania w naszych wydawnictwach.

Uporczywe strajki we Francji

Paryż. (PAT) W ciągu ostatnich dni zaznaczył się poważny wzrost dążeń strajkowych zarówno w Paryżu, jak i w okręgu przemysłowym Francji północnej. Uwagę czynników politycznych zwróciły jednak zwłaszcza zatargi w przemyśle metalurgicznym i spożywczym, które groziły poważnymi powikłaniami.

We wtorek zaostrzyło się zwłaszcza położenie w wielkich sklepach spożywczych. Personel, obsługujący klientelę, przyłączył się do strajkujących pracowników, którzy nie przyjęli niekorzystnego dla nich orzeczenia super-

Przy niedostatecznej funkcji kiszki, cierpieniach wątroby i dróg żółciowych, otyłości i artretyzmie, katarze żołądka i jelit, opuchlinie grubej kiszki, cierpieniach odbytnicy naturalna woda gorzka Franciszka - Józefa szybko usuwa objawy zastoinowe i bóle w podbrzuszu. Zalecana przez lekarzy. Tg 2103

Z żałobnej karty

Ś. p. Henryk Suchowiak

Zgon śp. inż. Henryka Suchowiaka bolesną stanowi stratę dla przemysłu polskiego wogóle, w szczególności zaś dla zakładów przemysłowych H. Cegielski S. A., z którymi był związany przez 36 lat, przyczyniając się swoją współpracą wydatnie do ich rozwoju.

Urodzony 26 października 1873 r. w Buku, kształcił się nasamprzód w gimnazjum Marii Magdaleny w Poznaniu, a następnie studiował inżynierję w Charlottenburgu i Stuttgarcie. Przez pewien czas po ukończeniu studiów doskonalił się jeszcze w firmach zagranicznych, poczem z początkiem roku 1901 wstąpił do firmy H. Cegielski Tow. Akc. w Poznaniu. Początkowo jako inżynier, następnie jako inżynier naczelny, a od r. 1908 jako członek zarządu, na którym to stanowisku pozostawał aż do ostatniej chwili życia. Fabryki Cegielskiego przez ten czas rozrosły się i rozszerzyły swój zakres pracy wielokrotnie.

Śp. Henryk Suchowiak poza swą pracą zawodową brał także żywy udział w pracy społecznej. Przede wszystkim przyczynił się do zorganizowania inteligencji technicznej w Wydziale Przyrodniczo-Technicznym, Tow. Przyjaciół Nauk, z którego następnie wyszło Stowarzyszenie Inżynierów i Architektów. Zmarły był niejednokrotnie jego prezesem i wiceprezesem. Od roku 1919 był członkiem rady miejskiej i brał czynny udział w komisjach technicznych. Mianowany został także członkiem Rady Zarządzającej Trybunału dla spraw ubezpieczeń społecznych.

W roku 1926 został mianowany honorowym konsulem belgijskim na Po-

arbitra. Niebawem ruch strajkowy objął prawie wszystkie wielkie magazyny spożywcze i dopiero po długich układach zażegnano zatarg kompromisowo.

Należy zauważyć, że tendencje strajkowe zaznaczyły się również wśród pracowników publicznych, którzy narazie ograniczyli się do jednogodzinnych strajków demonstracyjnych, nie zakłócając normalnego toku życia Paryża.

Trudne położenie istnieje w dalszym ciągu w przemyśle metalurgicznym, zwłaszcza w okręgu Lille, gdzie po 40 dniach strajku nie zdołano dotychczas doprowadzić do kompromisu. Przemysłowcy w Maubeuge proponują podjęcie pracy przy pozostawieniu rozwiązania sprawy usuniętych 25 robotników do rozstrzygnięcia, zgodnego z tekstem ustawy. Dotychczas brak jeszcze wiadomości, jak ustosunkowali się robotnicy do tych propozycji. Pewne poruszenie daje się zauważyć również wśród pracowników przemysłu

znańskie i Pomorze poczem także odznaczony został Złotym Krzyżem Zasługi i orderem Korony Belgijskiej.

Śp. Henryk Suchowiak osierocił żonę Marię z Warmińskich, córkę Janinę Dembińską i syna Bogdana.

Niechaj spoczywa w pokoju!

Śp. dr. Stanisław Pilatowski

Zmarły w Chełmży na Pomorzu śp. dr. med. Stanisław Pilatowski, b. radca wojewódzki w Toruniu, był synem Felicjana Pilatowskiego, długoletniego pracownika Banku Kwilecki, Potocki i Sp., urodził się w Poznaniu w r. 1869.

Po ukończeniu gimnazjum Marii Magdaleny studiował medycynę i następnie jako lekarz osiadł w Chełmży na Pomorzu. Tu władze pruskie miały baczne na niego oko, uważając go za pioniera polskości. I gdy pewnego razu wystawił świadectwo dla pobitego w szkole dziecka polskiego, wytoczono mu proces o to, że jakoby było przesadnie i podyktowane wrogiem usposobieniem względem państwa niemieckiego, a wyrok zapadł na kilka miesięcy więzienia. Ostatecznie kara ta została zamieniona na twierdzę i śp. Zmarły odbył ją w Wisłoujściu.

W ruchu społecznym i narodowym śp. dr. Stanisław Pilatowski zawsze brał czynny udział, wierząc niezłomnie w zmartwychwstanie Ojczyzny. Skutkiem tego, gdy już nadchodziła chwila wyzwolenia z jarzma niewoli, musiał znowu doznać przemocy wroga, mianowicie był więziony przez dłuższy czas przez osławiony Grenzschutz. Nie żał mu jednak było przebytej kaźni, gdy doczekał się chwili, w której pruskie oddziały musiały uchodzić z kraju, a jemu samemu wypadło powitać wojsko polskie na rynku chełmżyńskim. Powołany następnie do Torunia jako radca wojewódzki we wydziale zdrowia, przez kilka lat pełnił sumiennie włożone nań obowiązki, by z czasem znowu powrócić do swej pracy w Chełmży.

Śp. dr. Stanisław Pilatowski był ożeniony z Anielą z Olszewskich i osierocił oprócz żony, dwie córki i syna. W licznych kołach znajomych i przyjaciół, w których szczególnie ceniony był jako charakter czysty, gorliwy patriota i katolik, oraz człowiek wielce uczynny, zgon jego wzbudził żal szczerzy i głęboki.

Cześć Jego pamięci!

chemicznego w północnej Francji. Ta nowa tendencja strajkowa, jaka daje się zauważyć w różnych dziedzinach przemysłu, pozostaje w związku nie tylko ze sprawą podwyżki zarobków wskutek podniesienia się kosztów utrzymania, lecz również z zasadniczym zagadnieniem załatwiania zatar- gów w przemyśle.

Arytkuł 15 ustawy monetarnej przewiduje, iż rząd jest upoważniony do wprowadzenia procedur arbitrażowych celem regulowania sporów, powstałych wskutek podwyżki kosztów utrzymania. Ze względu na to, że nie ukazały się jeszcze dotychczas ogłoszone co 6 miesięcy oficjalne wskaźniki cen, istnieją pewne trudności natury prawnej co do zastosowania przewidzianej procedury. Przedstawiciele robotników twierdzą, że zwyczajka cen nie jest tylko wynikiem dewaluacji i dlatego powinna być obliczana nie od października roku bieżącego, lecz na podstawie korzyści, uzyskanych przez robotników w czasie układów z czerwca roku bieżącego.

Obecnie znajduje się w parlamencie nowa ustawa arbitrażowa. W razie przyjęcia jej przez obydwie izby, sprawa podwyżki zarobków w przemyśle metalurgicznym mogłaby więc być rozważana na tej podstawie, a nie na zasadzie postanowień, zawartych w ustawie monetarnej.

Wznowienie wykładów

Warszawa. (Tel. wł.). W dniu 4 stycznia wznowione będą wykłady na wyższych uczelniach w Warszawie, które zamknięto w czasie blokady.

Jak wiadomo, młodzież, która brała udział w blokadzie, przestała być uważana za studentów uczelni, co podane zostało do wiadomości przez rektora uniwersytetu Antoniewicza. (w)

Obława policyjna

Warszawa. (Tel. wł.). Funkcjonariusze urzędu śledczego przeprowadzili wielką obławę w hotelach i domach noclegowych, zatrzymując 30 przestępców kryminalnych, a poza tem aresztowano 8 działaczy komunistycznych, którzy przybyli do Warszawy. (w)

Międzynarodowa szajka

Paryż. (PAT) Sprawa stenotypistki na Quai d'Orsay p. Linder i Rosenfelda, zamieszanych w aferze handlu bronią, zatacza coraz szersze kręgi. Policja aresztowała jednego z przyjaciół Rosenfelda, niejakiego Samuela Fradkina i Pawła Szapiro pod zarzutem dostarczania fałszywych paszportów.

Jak twierdzi „Le Journal”, Rosenfeld i Fradkin wchodzili w skład międzynarodowej bandy, działającej w różnych państwach, m. in. i w Holandji. Do ich współników należą m. in. pewna szwedzka hrabina oraz pewien książę turecki, oznaczony inicjałami O. H. Konfrontacja z p. Linder przeprowadzona przez sędziego śledczego nie przyniosła oczekiwanych wyników.

Bestjalstwo komunistów hiszpańskich

Paryska „La Croix” zamieszcza szczegóły, dotyczące prześladowania katolików przez komunistów i anarchistów w czerwonej Hiszpanji, którzy specjalną nienawiścią palają do duchowieństwa.

Ostatnio rewolucjoniści nasyłają do domów, które podejrzewają o udzielanie schroniska kapłanom i zakonnikom, młode dziewczęta (oczywiście komunistki), które przybierają żalosny wyraz twarzy, ze łzami w głosie zaczynają mieszkańcom danego domostwa uskarżać się na tyranję czerwonych, na brak opieki duszpasterskiej itd. Wkońcu proszą o wskazanie im adresu jakiegoś kapłana, któryby mógł udzielić ostatniej pociechy religijnej komuś ciężko choremu. Otrzymawszy ów adres, komunistki podają go swym towarzyszom, którzy wywlekają z ukrycia kapłanów i prowadzą ich na stracenie.

Gdy kapłani lub zakonnicy ukrywają się po lasach lub w górach, tropi się ich zapomocą psów, jak zwierzynek. (KAP)

Żądajcie wszędzie, szczególnie na stacjach kolejowych, „Kurjera Poznańskiego”, i to wydania zarówno głównego, jak porannego.

FELJETON KULTURALNY

Z dziejów operetki

Napisał prof. dr. Władysław Tarnawski

Kastor i Polluks na niebie operetki — Sto lat od urodzenia Gilberta — Sir Sullivan — „Chińczyk goli łeb...” — Za królowej Wiktorji — Za Edwarda VII — I w Polsce zapomniano — Przyjaciele, co się nie lubią — Czyli: niezgodna para — Kto wcześniej został „Sir'em”? — W salonie i za kulisami — Niemila słodycz i pożądana brutalność — Piękna śmierć człowieka teatru.

tylu poważnych rzeczach pisano już (i ja sam pisałem) na tem miejscu, że dzięki prawu kontrastu nie mam siły oprzeć się pokusie, gdy nadarza mi się wyjątkowa sposobność napisania czegoś — o operetce.

Właśnie obchodziła Anglja setną rocznicę urodzin Sir Williama Schwenk Gilberta, ale nie można mówić o Kastorze, a pominąć Polluksa, więc uroczystości były poświęcone nie tylko libreciście, ale i kompozytorowi, Sir Arturowi Seymour Sullivanowi. Musiało tak być zresztą, gdyż urządzało je towarzystwo, które wzięło za swe godło oba nazwiska.

Nazwiska te przynoszą echa dawne zapomnianych piosenek. Kiedyś około r. 1900, bardzo popularną i w Polsce była operetka Gilberta „Geisza” (do której wyjątkowo napisał był muzykę nie Sullivan, ale Jones). Była popularna szeroko, lecz może nigdzie tak jak w gimnazjum, do którego chodziłem. Przejawialiśmy bowiem naszego opryskiwego i pozornie srogiego, a w gruncie rzeczy poczciwego dyrektora — Chińczykiem. Miał biedaczysko głowę łysą, jak kolano, i obwisłe czarne wąsy. Cóż dziwnego, że po bytności prowincjonalnego teatru Myszkowskiego, przemyska młodzież w mundurkach podśpiewywała sobie usta-

kaj-rajka „Europa poknie Chiny” i pokażą, że od tego są oni, bo im bliżej.

*

O innych operetkach sławnej spółki mniej u nas słyszano, Anglja rozkoszowała się wszystkimi, premiery w Savoy'u były publicznym świętem. Zaczęło się w r. 1871 od „Tespisa czyli Podstarzanych bogów”. Warto wymienić parę dalszych tytułów: „Gwardziści” (The Yeomen of the Guard — nazwa odnosi się do t. z. „Beefeaters”, noszących barwne mundury z XVI w., a dziś pilnujących jedynie Toweru), „Sąd przysięgłych”, „Księżniczka Ida”, „Jolante”, „Jej Królewskiej mości statek Pinafore”, „Korsarze z Penzance”.

Moda zmieniła się szybko. Anglja Edwarda VII coraz rzadziej wystawiała Gilberta i Sulivana. W Polsce również zapomniano o nich z wolna. Na parę lat przed wojną przyniósł jeszcze krakowski Zielony Balonik piosenkę o dramacie i operetce — zapowiadającą, że powoli wszyscy aktorzy krakowscy przejdą na śpiewanie — a to za przykładem Solskiego, który jak wiadomo w swoim czasie śpiewał Jontka w „Halce” (i to właśnie w Poznaniu). Odnośna strofka, jeżeli dobrze pamiętam, wygląda tak:

Solski zawsze pewien zalet
Czy to dramat, śpiew, czy balet.
Dzisiaj w „Gejszy” tańczy walc,
Jutro utnie Jontka w „Halce”.

O Solskiej zaś, która przez jakiś czas groziła przeniesieniem się na sceny angielskie, wzorem Modrzejewskiej, zaśpiewano, że:

Solska, Psyche nadasana,
Chce grać tylko Sullivaną...

Miała to być zapewne aluzja do angielszczyzny, ale kto wie, czy wówczas wszyscy wśród publiczności jeszcze wiedzieli, o kogo idzie. I dla Anglji z tego okresu i dla Polski przed samą wojną Gilbert i Sullivan byli zbyt wiktorjańscy, czyli zbyt przyzwoici.

*

Jeżeli nazwałem ich Kastorem i Polluksem, muszę zastrzec się, że miałem na myśli jedynie skojarzenie, a nie serdeczny stosunek osobisty. Jeżeli Gilbert i Sullivan byli kiedy przyjaciółmi, to co najwyżej „takimi przyjaciółmi, co się nie lubią”. I przepaść między nimi pogłębiała się w ciągu wspólnych triumfów, aż doszło do tego, że podczas ostatniego przedstawienia, na którym spotkali się za kulisami, jeden nie przemówił do drugiego ani słowa i rozeszli się bez pożegnania.

Uspodobienia ich były diametralnie przeciwne, zresztą dzieliło ich nawet pochodzenie. Ojciec Sullivan, z zawodu kapelmistrz, był Irlandczykiem, matka, prócz krwi irlandzkiej, miała w żyłach włoską i żydowską. Gilbert nie tylko był pełnej krwi Anglikiem, ale też należał do rodziny szlacheckiej i miał pośród przodków sławnego żeglarsza elżbietńskiego. Ojciec jego pisał powieści i sztuki. Lecz Sullivan, stawszy się sławnym, z ir-

landzką łatwością przyswoił sobie oglądę salonów i dworu. Był ulubieńcem rodziny królewskiej. Zapraszano go często do jej różnych członków, a Wiktorja nadała mu tytuł Sir już w r. 1883. Starszy o lat sześć Gilbert czekał do r. 1907 na to odznaczenie. Jego obraźliwość i szorstkość czyniły go niemożliwym w wyższym towarzystwie, a Wiktorja tak go nie lubiła, że gdy dawano operetkę ich obu w Windsorze, wyraźnie nakazała pominąć nazwisko Gilberta w afiszu.

Królował on zato za kulisami. Artysty nie lubili przejmego Sullivaną. Czuli w jego słodyczy snobistyczne poczucie wyższości. Wiedzieli zresztą, że traktuje on obecność na próbach jako ciężki obowiązek i marzy tylko o jak najszybszym wyrwaniu się, aby móc zasiąść do zielonego stolika u księcia Walji (późniejszego Edwarda VII) lub do obiadu u księcia Edynburskiego. Gilbert wymyślał im, traktował brutalnie i dręczył powtarzaniem scen i aryj, lecz czuli w nim wielkiego znawcę sceny. Znany jest szereg wypadków, dowodzących, że miał odkryć przyszłą znakomitość w chórzycie lub w początkującej aktorce.

Hesheth Pearson, który uczcił jubileusz niezgodnej pary monografją, najwidoczniej stawia wyżej Gilberta. Łagodzi jednak ten sąd, stwierdzając, że mniejsza o to, czem byli Gilbert i Sullivan osobno, a głównem dziełem życia każdego z nich były utwory z okresu współpracy.

*

Ciężyła jednak obom. Żaden nie mógł pogodzić się z myślą, że dzieli laury z towarzyszem. Przecież Gilbert poza wspomnianymi librettami napisał jeszcze około kopy sztuk, a Sullivan komponował muzykę do pieśni szekspirowskich, do sławnego „Recessional” Kiplinga (imperjalistycznego hymnu na jubileusz Wiktorji w r. 1887) itp. Królowa wciąż podsuwała mu myśl, aby spróbował swych sił w wielkiej operze. Gdy spółka skończyła się, Gilbert odniósł jeszcze pewne sukcesy, nawet i poważniejszej twórczości dramatycznej, natomiast opera Sullivaną „Ivanhoe” padła beznadziejnie. Biograf przypisuje to bolesnej chorobie nerek, która przez długie lata zatrzymała życie kompozytorowi. Umarł on w r. 1900, Gilbert przeżył go o lat 11 i miał śmierć naprawdę piękną. Utonął, rzucając się do wody, aby ratować dwie młode aktorki.

Władysław Tarnawski

L w ó w.

Na cele żydowskie

Jak donosi „ABC”, „Towarzystwo Krzewienia Wiedzy Judaistycznej”, które jest zewnętrzną ekspozyturą żydowskich łóż masonskich w Polsce wydało „Księgę Jubileuszową ku czci prof. dr. Mojżesza Schorra”, gdzie na stronicy XX figurują następujące zestawienia:

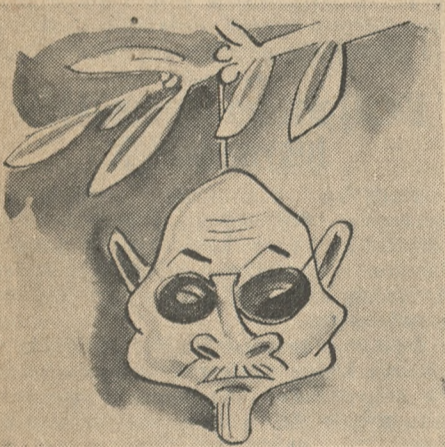
Rok 1931/32	Ministerstwo W. R. i O. P.	24.160,— zł
Loże „Bnei Brith” w Polsce	18.052,50,	
Rada miejska m. st. Warszawy	1.000,—	
Rok 1932/33	Ministerstwo W. R. i O. P.	22.140,— zł

Loże „Bnei Birth” w Polsce	7.033,—
Zarząd miejski m. st. Warszawy	500,—
K. K. O. Warszawa, pożyczka na bony miejskie	4.150,—

Rok 1933/34	Ministerstwo W. R. i O. P.	22.500,— zł
Loże „Bnei Brith” w Polsce	3.284,—	
Żydowskie gminy wyznaniowe	800,—	

Czyli, że „Towarzystwo Krzewienia Wiedzy Judaistycznej” utrzymywane było przez ministerstwo W. R. i O. P. oraz radę miejską i magistrat m. st. Warszawy w 1931/32 — w 45 proc., w 1932/33 — w 56 proc. i w 1933/34 — w 58 proc.

OZDÓBKI NA TEGOROCZNEM DRZEWKU „SANACYJNEM”

Najpiękniejsza ozdóbka na choince P. A. L. wyobrażająca p. Rzymowskiego.

Skórka tchórze „na drzewku poznańskiej „sanacji”.

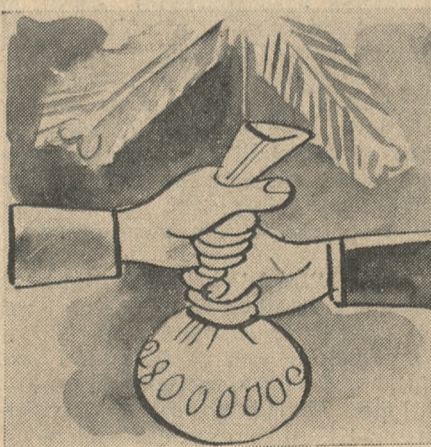
Domeczek z krajkami, sympatyczna ozdóbka dla choinek sfer p. Parylewiczowej.

Kagańczyk tryskający nieustannie czerwonymi gwiazdkami — na choinkę Z. N. P.

Stary piernik zawieszony na choince warszawskiej na dość poślednim miejscu.

„Wspólnota interesów”. Drogi marcepanik na choince.

„Bracia sjamscy” pierniczek na choince „Legjonu Młodych”.

Paragraf z cebulek i czosnku ozdoba na choince „polskiej” adwokatury.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Czwartek
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
Sylwestra, Melanji | Nowy Rok, Obrz. P.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Lassoty | Mieczysława

Słońca: wschód 8,03, zachód 15,48
Długość dnia 7 godzin 45 minut
Księżyc: wschód 20,18, zachód 9,34
Faza: 3 dzień po pełni

Grudzień
31
Czwartek

Ważne numery telefonów:
Pogotowie rat.: 66-66 - 55-55
Straż ogniowa: 19-57 30-50
Policja: 42-21
Posłańcy: 15-60 | 28-35
Pocztę taksówkę: Grunwaldzka 77-72, Rynek Jeź. 74-08, Klinika przy Polnej 74-02, Marsz. Focha (nar. Negolewskich) 77-82, Plac Świątkrz. 49-80, Zielona (nar. Strzeleckiej) 50-35, Rynek Wiledek: 63-35, W. Garbary (nar. Wielkiej) 57-87
Poczt. biuro zleceń: 49-23, Dekladny czas: 55-66.

Woda: **WARSZCIE** poziom: + 1,09 m.
temp.: + 0,8 st. C.

NOCNA SŁUŻBA APTEK

Sródmieście: Apt. św. Marcina, ul. Fr. Ratajczaka 12; — Apt. św. Piotra, pl. Świątkrzyński; — Apt. pod Białym Orłem, St. Rynek 41; — Apt. przy Rynku Śródeckim 1; — Jeżyce: Apt. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10; — Apt. pod Opactwem, ul. Dąbrowskiego 76 (narodnik Staszica); — Łazarz: Apt. przy ul. Matejki 1; — Apt. Plucińskiego 72; — Górczyn: Apt. Karpńskiego, ul. Marsz. Focha 158; — Wilda: Apt. przy Bramie Wiledeckiej, Górna Wilda 3; — Apt. Fortuna, Górna Wilda 96; — Solacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12; — Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19; — Staroleka: Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 30 grudnia 1926 r.

W hali Targów Poznańskich general Hauser dokonał otwarcia wystawy około 500 gołębi pocztowych — Zamieszany w afere przemysłniczą niemieckiego wicekonsula, tutejszy pastor protestancki Kammel zbiegł do Niemiec.

KRONIKA KOŚCIELNA

— **Jutro dzień św. Sylwestra.** Kościół obchodzi pamiątkę, czyli rocznicę śmierci papieża Sylwestra I, który zmarł 16 wieków temu, w r. 335. Pod jego dwudziestoletnim panowaniem Kościół wydzwonił się, otrzymawszy wolność, przyznaną mu przez Konstantego Wielkiego. Za rządów papieża Sylwestra I, w r. 325, został zwołany pierwszy powszechny sobór nicejski, którego głównym zajęciem była rozprawa z Arjanami.

Dzień św. Sylwestra, którym kończy się nasz rok kalendarzowy, z tego właśnie powodu stał się bardzo popularnym. Zwiemy go wprost „Sylwestrem”; a mamy wtedy na myśli już nie tyle dzień pamiątkowy z kalendarza liturgicznego, jak raczej wieczór sylwestrowy, czy też noc sylwestrowa. Niby to noc jak każda inna, a jednak ma swój specjalny urok — właściwy sobie czar. Dopelnia się kropla w morzu wieczności i na trasie zodiaka rozpoczyna się nowy bieg okrężny. W nocy tej żegnamy stary rok bez żalu i wpatrujemy się w jutrenkę nowego roku, pytając się, nie bez trwóznego zaciekawienia, co nam przyniesie. Niejedni szukają odpowiedzi, lejąc w zaciśniętym domowym olów lub wosk. Inni, zwłaszcza młodzież, żegnają stary rok i witają nowy w gwarze i zgiełku sal balowych i lokali publicznych. Wierni w noc noworoczną gromadnie spieszą o północy do rzeźnicie oświetlonych świątyni, by dziękować Najwyższemu za łaski odebrane w roku mijającym i uprosić Wszechmocnego o błogosławieństwo w nowym roku. (pt)

OSOBISTE

— **Ślub.** Dnia 28 bm. pobłogosławiony został w Warszawie, w kościele Wszystkich Świętych, ślub p. Witolda Piotrowskiego z Poznania i p. Stanisławy Sobczyńskiej z Warszawy.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Otwarcie ruchu tramwajowego do „Abisynji”.** Jak nas informuje dyrekcja P. K. E., w czwartek, dnia 31 b. m. o godzinie 10,30 odbędzie się otwarcie ruchu tramwajowego na nowowzbudowanej linii do Osiedla Grunwaldzkiego.

Na odcinku tym tramwaj będzie kursował co dziesięć minut. W ciągu dnia będą to wozy linii nr. 3, a we wczesnych

Nowa linia tramwajowa do osiedla przy ul. Grunwaldzkiej

Nie osiągają wyniku starania Torunia

W ostatnim czasie prasa pomorska zajmuje się szeroko sprawą ponownego utworzenia w Toruniu kuratorium szkolnego na okręg pomorski oraz ponownego utworzenia w stolicy Pomorza Sądu Apelacyjnego.

Przypominamy, że przed kilku miesiącami rada miejska w Toruniu zwróciła się do wojewody pomorskiego Raczkiewicza z prośbą o interwencję w ministerstwie sprawiedliwości, by w Toruniu nastąpiło utworzenie wydziału zamiejscowego Sądu Apelacyjnego w Poznaniu.

Ministerstwo sprawiedliwości odpowiedziało, iż utworzenie podobnej instytucji sądowej wymagałoby noweli do ustawy o ustroju sądów powszechnych, ponieważ ustawa ta przewiduje

tylko tworzenie wydziałów zamiejscowych sądów okręgowych. Uchwalenie noweli do ustawy o ustroju sądów powszechnych zależne jest od woli rządu. Natomiast sprawa utworzenia w Toruniu pełnego Sądu Apelacyjnego na okręg pomorski jest kwestią budżetową, ponieważ instytucja taka jest kosztowna.

Co do utworzenia z powrotem w Toruniu kuratorium szkolnego na okręg pomorski, to istnieją starania, by nastąpiło to z początkiem przyszłego roku szkolnego, to znaczy w jesieni r. 1937. Dotychczas brak wiadomości o pozytywnym ustosunkowaniu się Warszawy do tych starań.

Flakon z 2.-i 3,50

Piękność jest pierwszym darem natury

OCZAR WIRGIŃSKI HAMAMELIS *Este*

użyty przed udaniem się na spoczynek gwarantuje czystość cery, usuwa zmarszczki, wszelkie oznaki starości i przemęczenia.

J. I. S. STEMPNIOWICZ — POZNAŃ

godzinach rannych i w godzinach wieczornych, po godz. 20, linii nr. 6.

— **Likwidacja „Europejskiej”.** W domu przy ul. 27 Grudnia nr. 9 likwiduje się obecnie „Kawiarnię Europejską”, która, założona w czerwcu 1932 roku, cieszyła się w pierwszych latach swojego istnienia wielką popularnością. Jak się dowiadujemy, w lokalu po „Kawiarni Europejskiej” będzie urządzony skład kupański. (lz)

— **Niesłuszne oburzenie p. Przybyłaka.** W poniedziałek, około godz. 18, przybył do firmy „Maszynopis”, gdzie mieści się inspektorat Tow. Opieki nad Zwierzętami, p. Jan Przybylak (ul. Przemysłowa 34 m. 9), o którym pisaliśmy, że, będąc katolikiem, podawał się za Żyda, Lejbe Woleckiego. Przybylak, zobaczywszy insp. p. K. Różańskiego, zaczął głośno krzyczeć i odgrażał się jej za to, że „przeszkadza mu w zarobkowaniu” podając do wiadomości fakt podawania się Przybyłaka za Żyda. Przybylak, nie przestając krzyczeć, rzucił kapelusza na ziemię i zaczął bić pięścią w biurko, gdzie stał aparat telefoniczny, co uniemożliwiło p. Różańskiej wezwanie telefonem policji. Wobec tego, że sytuacja stawała się groźna, pracowniczki firmy „Maszynopis” wybiegły na ulicę i wezwały pomocy przechodzącego w tej chwili ulicą policjanta. Wkrótce zjawił się inspektor starszy przodownik Lisiecki z IV kom. P. P. i odprowadził Przybyłaka do komisariatu. Okazało się, że Przybylak był podchmielony. Głośna awantura wywołała zbiegowisko przed inspektoratem. (sk)

2 TARGU

Dnia 30 b. m. na placu Sapieżyńskim placem (w ziorych za pół kg wzgl. za sztukę):

Nabiał: masło wiejskie 1,30—1,40, masło mlecz. 1,50—1,60, twaróg 0,25—0,30, śmietana (litr) 1,20—1,40, mleko (litr) 0,17—0,20, jaja mende 1,60—1,70, z wapna 1,15—1,20.

Mięso: wieprzowina 0,65—0,90, wołowina 0,60—0,90, cielęcina 0,6—1,00, skopowina 0,70—0,80, słonina 0,70—0,75, smalec 0,90—1,00, móżg cielęcy 0,60—0,70.

Drób i dziczyzna: kura 1,80—2,80, kaczka 3,00—4,00, geś 3,50—6,00, para kurczak 2,40—3,20, zając 2,20—2,40, bażant 2,50—3,00, królik 0,90—1,50, perlica 2,06—2,50, indyk 5,00 do 8,00 zł.

Ryby (za pół kg ryby śnięte o 10—20 groszy mniej): karp 1,10—1,20, szczupak 1,40—1,50, lin 1,30—1,40, okoń 0,90—1,00, karaś 0,70—1,00, białe ryby 0,40—0,50. Z morek: dorsz dzielonny 50—60 gr, śledzie zielone 35—40 gr.

Jarzyzny (w grzechach): ziemniaki 3—4, szpinak 15—20, buraki 5—10, pietruszka (peczek) 10, seler (sztuka) 5—10, marchew 5—10, kapusta biała 10—15, wloska 15—20, modra 15—20, brukselka 25—30, zielona sałata 10, rzodkiewki 10—15, sałefja 30.

Owoce: jabłka 20—50, gruszek 25—35, orzechy włoskie 0,85—1,20, laskowe 1,50—1,80, owoce suszone 0,80—1,20.

RÓŻNE

— **Ważne dla emerytów.** Według orzeczenia Najw. Tryb. Admin. potrącenia 8 proc., dokonane przez władze skarbowe przy wypłacie poborów emerytom w czasie od 1 maja 1932 r. do 1 maja 1933 r. — nie powinny być obejmować dodatku mieszkaniowego. Wskutek tego izby skarbowe zwracają pobrane kwoty za czas powyższy. Każdy emeryt, któremu w 1932 i 1933 r. dokonano wspomnianych potrąceń, może uzyskać zwrot nadpłaconej kwoty, o ile zwróci się do odpowiedniej izby skarbowej. Dotyczy to również wdów i sierot po emerytach.

Podania do Izby Skarbowej w Poznaniu — bez stempla — należy kierować do

wydziału III. Zwrot pieniędzy — jak nas poinformowano — dokonuje się po upływie 2—3 tygodni po otrzymaniu podania.

— **Ważne dla kupców artykułów spożywczych oraz restauratorów.** Wielkopolski Związek Myśliwych przypomina zainteresowanym, że w myśl ustawy łowieckiej i rozporządzenia ministerstwa rolnictwa z powodu nastania czasów ochronnych, nie wolno już ani sprzedawać, ani podawać w jadłodajniach następującej dziczyzny: sarni i kozłów, łani i jeleni-samców, dzikich kaczek i kaczorów, kuropatw oraz bażancich kur. — Wszelkie niezastosowania się do powyższych ustawow przewidzianych przepisów, karane będą przez władze administracyjne wzgl. sądy dotkliwymi karami.

KRONIKA POLICYJNA

— **Znaleziony wózek.** W bramie domu na Chwaliszewie 5 nieznanymi osobnikami pozostawili 4-kołowy wózek ręczny. Interesowani mogą otrzymać bliższą wiadomość w komisariacie V. (kl)

W Poznaniu była ulica Seeckta

ojca zmarłego organizatora „Reichswehry” — przyjaciela Polaków!

W związku z zgonem twórcy powojennej „Reichswehry” niemieckiej, generała Hansa von Seeckta, przyjaciela naszego pisma zwrócili nam uwagę, że w czasach niemieckich dzisiejsza ulica Babińskiego w Poznaniu nazywała się ulicą Seeckta.

Sprawa ta przedstawia się następująco: Ulica Babińskiego, łącząca plac Sapieżyński z ulicą Miodową, nosi swą

GENERAL RYSZARD VON SEECKT

nazwę od dnia 16 czerwca 1919 r.; dawniej nazywała się Seecktstrasse. Niedługo ulica ta tworzyła część placu Działowego (Kanonenplatz), a dopiero około roku 1900 dano jej osobną nazwę. Wtedy to otrzymała miano ulicy Seeckta, celem uczczenia ojca zmarle-

Stronnictwo Narodowe Koło Śródmieście urzędują w niedzielę, dnia 3 stycznia 1937 r. o godzinie 3,30 po poł. **Tradycyjny Oplatek** w salach p. Heyduckiego, ul. Masztalarska 8a. Nakrycie obowiązkowe 1, — zł. Moc niespodzianek. Doborowa orkiestra. Zaproszenia nabywać można codziennie od godz. 19—21 w sekretarjacie Koła S. N. św. Marcina 65.
zg 902/3

W ostatnim dniu roku wieczorem o godzinie 20 spotykamy się wszyscy na zabawie Sylwestrowej w Domu Rzemieślniczym, którą urządza poznańska „Piątka”. Kto niema jeszcze zaproszenia niech spieszy po nie do Ka-De-Ha, ul. Podgórna 10 lub do Perły Morskiej, Al. Marcinkowskiego.
zg 14 987/8

Polsko - Katolickie Towarzystwo Głuchoniemych w Poznaniu urządza w dniu 1 stycznia 37 r. wielką zabawę taneczną w sali p. St. Heyduckiego przy ul. Masztalarskiej 8a, I. p. Początek o godz. 20. Zapraszamy wszystkich członków kolegów, grono Nauczycieli z szkół głuchoniemych i Przyjaciół. Zarząd.
zg 911/12

Koło Śpiew. im Moniuszki w Poznaniu urządza w dniu 31 grudnia r. b. dla swych członków „Sylwestrowkę” w sali p. Heyduckiego, ul. Masztalarska. Początek o godz. 20. O jaknajliczniejszy udział uprasza Zarząd.
zg 15 005/6

Czy wiesz? — że obecny sezon karnawałowy rozpocznie się balem w salach Bazaru w sobotę, dnia 2 stycznia 1937 r. Będzie to piękna impreza zabawowa, bo łączy przyjemne z pożytecznym. Cały dochód jest przeznaczony na pomoc zimową dla bezrobotnych naszego miasta, gdyż kosztów organizacyjnych na urządzenie tego balu nie będzie. Miejski Komitet Obywatelski do Walki z Bezrobociem w Poznaniu spodziewa się, że nie zabraknie nikogo w poparciu tej miłej, a zarazem tak bardzo ważnej, ze względu na cel imprezy, Zima jest wielkim wrogiem tych szerokich mas bezrobotnych, którzy nie mają ciepłych mieszkań i ciepłego odzienia. Trzeba spieszyć im z pomocą, aby choć w części zaspokoić ich najprymitywniejsze potrzeby: chleba i odzienia.
zg 910

go w tych dniach niemieckiego generała Hansa von Seeckta — generała broni Ryszarda Augusta von Seeckt, honorowego obywatela naszego miasta.

Jest rzeczą niezmiernie charakterystyczną, że ojciec zmarłego, tak wrogo dla Polski usposobionego dowódcy „Grenzschutz'u” organizatora „Reichswehry”, był polonofilem. Wywodził się z starego rodu szwedzkiego, który osiadł był na Pomorzu. Rodził się był w Stralsundzie w dniu 4 listopada 1833.

Z Wielkopolską łączyła gen. Ryszarda v. Seeckta służba wojskowa. W r. 1885 był inspektorem landwehry w Bydgoszczy, a w rok później objął dowództwo 10 dywizji w Poznaniu. W dniu 27 stycznia 1890 r. mianowany został dowódcą V Korpusu w Poznaniu. Tu stał się, zwłaszcza pod wpływem ówczesnego naczelnego prezydenta v. Wilmowitza-Möllendorfa, zwolennikiem polityki ugodowej, zainicjowanej wobec Polaków przez rząd pruski w roku 1885, wielkim przyjacielem Polaków. Tak naprzykład generała Ryszarda v. Seeckta łączyły zażyłe stosunki z arcybiskupem dr. Stablewskim.

Przyjacielska życzliwość gen. Ryszarda von Seeckta dla Polaków nie dała się ukryć i miejscowy korpus oficerski brał mu to bardzo za złe. To też wkońcu, w siedem lat po objęciu piątego poznańskiego korpusu, gen. Ryszard v. Seeckt został usunięty. Sam ułatwił rozwiązanie sytuacji i podał się do dymisji, którą skwapliwie przyjął. Generał Ryszard v. Seeckt zmarł dnia 15 marca 1909 w Berlinie, przeżywszy lat 76.

Generał Ryszard von Seeckt był pierwszym dowódcą korpusu, który rezydował w nowo wtenczas wzniesionym gmachu komendy generalnej, gdzie obecnie mieści się D. O. K. (pt.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Tajemniczy zgon nieznanego mężczyzny.** Stróż nocny, strzegący domów przy ul. Wrocławskiej, zauważył dziś, krótko po północy, otwartą bramę przy ul. Wrocławskiej nr. 2. Zwrócił to jego uwagę i po wejściu do sieni znalazł tam leżącego mężczyznę. Nieznajomy na wołanie nie dawał odpowiedzi, ani też znaku życia. Stróżowi zdawało się, że albo jest to człowiek, który utracił całkowicie przytomność, albo też już zmarł. Zwrócił się więc do posterunkowego na Starym Rynku, który ze szpitala miejskiego przywołał pomoc pogotowia ratunkowego (66-66). Przybyły lekarz pogotowia stwierdził zgon nieznanego. Na lewej skroni zmarły miał ranę tłuczoną. Jest przypuszczenie, że nieznaną mężczyznę zabił na udar serca. Dokładną przyczynę ustali jednak dopiero sekcja, która zostanie przeprowadzona dziś w zakładzie medycyny sądowej.

Tożsamości zmarłego nie zdołano do tej pory ustalić. Zmarły nie miał przy sobie żadnych dokumentów, a jedynie kwit pewnej firmy handlowej. Jest to około 60-letni mężczyzna, o silnej tuszy i siwych przyszytych włosach, wzrostu około 1,65 m. Ubrany był w jasno-pielatą płaszcz (do noszenia na obie strony), ciemną marynarkę w jasne paski, czarną kamizelkę, brązowe spodnie i zielone wełniane skarpety, czarne półbuty, brązowy szalik, białą koszulę i kołnierzyk w jasne paseczki, brązowy krawat i zielony kapelusz.

Jest przypuszczenie, że zmarły zasnął w sieni i padając poranił się na czole. (kl)
— * **Pożar.** W Głowieńcu, w pow. poznańskim wybuchł pożar w domu mieszkalnym Kazimierza Lisiaka. Spaliły się częściowo meble i pościelenie, których wartość pogorzelc ocenia na sumę około tysiąca złotych. Przyczyną powstania pożaru nie zdołano narazie stwierdzić. (kl)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Sprawa o oszczerstwo.** 4 maja rb. ogrodnik Jan Laufer, zamieszkały ostatnio przy ul. Warszawskiej 94, jechał al. marsz. Piłsudskiego wozem zaprzężonym w wychudzonego i kulawego konia. Wobec tego, że wóz nie posiadał tabliczki z nazwiskiem właściciela, insp. Tow. Opieki nad Zwierzętami p. K. Różańska, która to zauważyła, poprosiła post. P. P. o wylegitymowanie Laufera. Laufer, sprowadzony do VIII kom. P. P., kiedy się dowiedział, że koń jego pójdzie na odpoczynek do stajni Tow. na ul. Kościelna, począł się odgrażać p. R., przyczem użył słów: „Ta psiakrew baba nie ma co żreć, więc zabiera konie do stajni, odstawia je do Zoologu, potem ma za takiego konia 10 złotych. Jabym też tak chciał”. Na skutek tych oszczerzyczych słów p. R. skierowała sprawę do sądu, który w dniu dzisiejszym zasądził Laufera na 4 tygodnie aresztu bez zawieszenia i 30 złotych grzywny.

Z WIELKOPOLSKI

— * **BYDGOSZCZ.** Ub. nocy wybuchł w Bydgoszczy dwa pożary: na Jachcicach, przy ul. Piaski 51, i na Jarach przy ul. Władysława IV. W pierwszym wypadku spłonęła doszczętnie stodoła i szop a do narzędzi rolniczych, w drugim szop a dla przechowywania opalu. Na Jachcicach pożar przedstawiał się groźnie, dzięki jednak energicznej akcji ratowniczej miejskiej straży pożarnej udało się niebezpieczeństwo zlokalizować i uchronić sąsiednie zabudowania. (f)

— * **GNIEZNO.** Do p. prezydenta Bolesława Kasprzycza w Gnieźnie przybyła w ub. wtorek delegacja Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni w osobach dr. Kasprzycza, dyr. Cieślackiego i dyr. Palickiego, przedstawiciela Związku Fabrykantów z Bydgoszczy, i wreczyła p. Kasprzyczowi dyplom honorowy z okazji 25-lecia pracy na terenie samorządu gospodarczego. (br)

— * **INOWROCŁAW.** W kościele Matki Bożej pobogostawiony został związek męzowski pomiędzy p. Marią Kocorowską a p. Leonem Kiełnickim, kupcem z Inowrocławia. — Przekre wrażeń w okolicy Rojewie wywarła wiadomość, że urzędnicy pocztowi agencji Zawieszyn, urządzając zabawę karnawałową w Sylwestra, wysłali zaproszenia do zamieszkałych w okolicy Niemców w języku niemieckim. Czy pp. pocztowcy sądzili, że tym sposobem łatwiej i prędzej „skaptują” Niemców na swoją imprezę sylwestrową? Przypuszczamy, że sprawa zainteresowała się właściwe czynniki.

— Niej. Franciszek Sikorski z Krzywosady, po sprzeczce ze swoją żoną, postrzelony został przez swego szwagra. Strzał, oddany z tyłu, ocalał się b. niebezpieczny, wobec czego Sikorskiego odstawiono do szpitala.

— Wielkie zebranie antykomunistyczne w obecności kilkuset osób odbyło się ub. niedzieli w Lubiniu. Referaty wygłosił p. prof. Pytko oraz p. Starzewski.

— Niezwykły wypadek zdarzył się rolnikowi Naumannowi z Karska, który para ładnych koni uwał się na jarmark do Piotrkowa Kuj. W drodze

Ciekawa kradzież 2400 zł z biurka

Służąca udala, że ją zatruto gazem

W mieszkaniu inżyniera Stanisława Popławskiego, zamieszkałego przy Al. Marcinkowskiego 25 m. 5, dokonano w poniedziałek między godz. 20,30 i 23 kradzieży z biurka 2400 złotych w banknotach.

Kradzież została popełniona w czasie gdy w mieszkaniu przebywała tylko służąca, 25-letnia Ludwika Hoffmanówna, pochodząca z Ostroroga, pow. szamotulski, przyjęta do służby przed trzema tygodniami.

Ślady plondrowania złodziei dostrzegła p. inż. Popławska niezwłocznie po powrocie z bratanką z kina o godz. 23. Złodzieje otworzyli przy pomocy podrobionego klucza szufladę biurka, skąd wyjęli przechowywane tutaj chwilowo 2400 zł, przyczem dla zapewnienia sobie bezpieczeństwa przewalili połączenie telefoniczne.

Służącą znaleziono leżącą w kuchni, jakoby bez życia, wskutek rzekomego

zatrucia gazem. Kurki gazowe były odkręcone.

Zawiadomiona telefonicznie policja przybyła na miejsce i wszczęła niezwłocznie śledztwo. Przybył również lekarz, który zbadawszy Hoffmanówną, orzekł, że nie uległa ona zatruciu. Służącą policja aresztowała pod zarzutem współudziału w kradzieży.

Warto zaznaczyć, że Hoffmanówna przyjęta do służby wskutek bardzo dobrych świadectw z jej poprzedniej służby zachowywała się nienagannie, nie opuszczając nawet w wolnych chwilach, podczas t. zw. wychodnego, mieszkania, co wzmogło nawet zaufanie do niej. Kto wie, czy świadectwa te były prawdziwe, dlatego też pożądanym byłoby, ażeby te osoby, u których dawniej służyła Hoffmanówna, poinformowały p. inż. Popławską o zachowaniu się Hoffmanówny w czasie służby. (sk)

dzie oba konie silnie zachorowały na paraliż i padły. Strata wynosi około 1000 zł. (c)

— * **KOŚCIAN.** Kościański Klub Sportowy urządził uroczystość lamania się opłatkiem z nader uroczajnym programem.

— Do składu kolonjalnego Franciszka Blumki wlamali się złodzieje, którzy skradli 250.— zł gotówki i za 50.— zł towaru.

— KSM m. i z. w Kościanie urządził w lokalu Bursy Rzemieślniczej w czasie od 3—6 stycznia wystawę czasopism katolickich.

— Na zakończenie roku odbędą się w dniu 31 bm. o godz. 18 w kościele parafialnym niespory z wystawieniem Najśw. Sakramentu, Te Deum i kazaniem.

— Walne zebranie Kościańskiego Klubu Sportowego odbędzie się w dniu 6 stycznia o godz. 14 w strzelnicy.

— Na zebraniu Ochotn. Straży Pożarnej po załatwieniu spraw organizacyjnych nastąpiła tradycyjna uroczystość lamania się opłatkiem. (kk)

— * **KROTOSZYN.** W wieczór wigilijny nieznanymi dotychczas sprawcami dostał się do mieszkania kowal braci Betcher, zamieszkałych przy ul. Kaliskiej, i skradł w czasie ich nieobecności około 15.— zł gotówki oraz zegarek męski. Wychoďzącego z łup. złodzieja spotkał jeden z braci Betcherów, który właśnie wrócił. Nie zorientowawszy się jeszcze w sytuacji, został przez złodzieja silnie pochwycony za gardło, a następnie rzucony na podłogę i pokopany nogami po głowie tak silnie, że stracił przytomność, a złodziej w tym czasie ułotnił się przez okno, wiodące na pole, w niewiadomym kierunku.

— Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej, któremu przewodniczył burmistrz Fenrych, uchwalono dodatkowy budżet na r. 1936-37. Po referacie radnego p. Wojciechowskiego uchwalono pobór dodatków komunalnych do podatków państwowych na rok 1937, a mianowicie: 30 procent do ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych, 100 proc. ceny patentów akcyzowych na wyrob i przerob spirytusu, drożdży i napojów winnych oraz 60 proc. ceny patentów na sprzedaż wymienionych trunków, dodatek do podatku dochodowego w wysokości 4, 4,5 i 5 procent dochodu fundowanego oraz 3 proc. dochodu z uposażenia służbowych emerytów i wynagrodzeń za najemną pracę z wyłączeniem dochodów z funduszy Państwa i samorządów, dodatek do podatku do nieruchomości w wysokości 25 proc. od siedmioprocentowej podstawy wymiaru i wreszcie dodatek do podatku gruntowego w wysokości 70 proc. stawki z art. 14 ustęp 1 ustawy z 15. 6. 1923 r. (sh)

— * **LESZNO.** Zwołano tu zebranie celem utworzenia komitetu regionalnej wystawy ziemi leszczyńskiej. Zaproszeni przedstawiciele organizacji gospodarczych, społecznych i kulturalno-oświatowych, oświadczyli się jednogłośnie za utworzeniem takiej wystawy o większych rozmiarach, odpowiadających znaczeniu miasta i powiatu leszczyńskiego. Mogą być dopuszczeni również wystawcy z poza powiatu za zgodą komitetu wykonawczego. Wyznaczono termin wystawy nie później niż, jak 15 września 1937. Impreza ta p. n. „Regionalna Wystawa Ziemi Leszczyńskiej w Lesznie” posiadać będzie następujące działy: przemysłowy, rolniczy, handlowy, rzemieślniczy, kultury i sztuki oraz ozdobniczy. Na terenie wystawowe wybrano boisko i sale „Sokola”, boisko K. S. „Polonia” oraz tereny firmy „Akwawit”. W dziale rzemieślniczym wolno wystawiać tylko tym przedsiębiorcom, którzy posiadają egzamin mistrzowski. Wybrano komitet wykonawczy, na którego czele stanął p. radca Fr. Nowakowski, a jako zastępca p. inż. Churas. Poza tem wybrano szereg członków do wszystkich komisji. (lh)

— Staraniem komitetu organizacyj powstańczech odbył się obchód ku upamiętnieniu walk o niepodległość. O godz. 10 zebrały się liczne organizacje, które udały się do fary na meze św., którą odprawił ks. prob. dr. Abt. a kazanie wygłosił ks. Frackowiak. Po nabożeństwie złożono liczne wieńce przed pomnikiem, poświęconym pamięci poległych powstańców. Wieczorem odbyła się akademja. Przemawiali p. kpt. rez. Skrzytowski i kpt. rez. Baczkowski na temat zmagani powstańców o wywalczenie niepodległości. Odegraniem przez orkiestrę szereg pieśni żołnierskich zakończono tę piękną uroczystość.

— Z dniem 1 stycznia opuszcza naszą parafię ks. Garyantysiewicz udając się do Ostrowa, na jego miejsce przybywa ks. Wyczyński z Luboźni.

— Powz. szkoła nr. 2 urządziła gwiazdkę dla najbardziej potrzebujących obdarowując 156 uczniów. Na ten cel ofiarował p. Łaska 44 ubrania, p. Adam Misiak zeszyty i przybory do pisania, reszta zakupiono z funduszu Opieki Rodzicielskiej.

— W pierwsze święto urządził tut. chór kościelny „Wieczór kolend”.

— Tow. Robotników urządziło opłatek dla członków i ich rodzin. Po serdecznym przemówieniu ks. prob. Abta i lamaniu się z wszystkimi opłatkami, odpiewano kolendy i wygłoszono deklaracje. W dniu wigilijnym wydano dla najbardziej potrzebujących gwiazdkę, obdarowując artykułami żywnościowymi.

— Koło śpiew. Dembiński urządziło przedstawienie p. t. „Misterjum” Bożego Narodzenia, świętońskiego, oparte na motywach ludowych. (lh)

Krwawe bójki nożowe

Krotoszyn (sh) W ub. niedzielę odbyło się w Kobiernie w sali parafialnej przedstawienie amatorskie, urządzone staraniem uczestników z „Pozaszkolnej Oświaty”. Zainteresowanie było duże. Miły nastrój popsuła jednak bójka, która wynikała tuż po przedstawieniu, kiedy młodzież rozpoczęła zabawę w zamkniętym kole.

Znani ze swej zaczepności Tomasz Kurowski, Stanisław Kurcz oraz bracia Józef i Jan Talarczykowie, wszyscy zamieszkali w Kobiernie, napadli na Jana Junyszkę i obozwardniwszy go uderzeniem pałki, ciężko pokłuli nożami. Sami przytem też odnieśli rany, gdyż poraniony Junyszek zdobył się jeszcze na tyle siły, że we własnej obronie dobył nożem uniemożliwił napastnikom dalsze znęcanie się nad nim.

W wyniku bójki Junyszek w groźnym stanie odwieziony został do szpitala miejskiego w Krotoszynie, napastnicy zaś powędrowali do aresztu śledczego.

Do podobnych bójek doszło w Gorzupiu i Dąbrowie, pow. krotoszyński.

Byłoby pożądanem, aby nasza młodzież wiejska zabrała się do pracy nad uszlachetnieniem swych serc i nauczyła się unikać awantur publicznych oraz zachować się kulturalnie.

BÓJKA ZE ŚMIERTELNYM WYNIKIEM

Pięczkowo (cs). W drugie święto Bożego Narodzenia odbywała się w lokalu p. Szuberta w Pięczkowie, pow. Środa, zabawa taneczna Ochotniczej Straży Pożarnej, w toku której doszło do nieporozumień, a następnie do bójki pomiędzy Marjanem Łuczakiem, a Bolesławem Sobiechem. Sobiech, widząc przewagę przeciwnika, oddalił się pospiesznie z lokalu i pobiegł do swego, około 100 metrów oddalnego domu. Łuczak udał się za nim, a ponieważ zastał mieszkanie zamknięte, zaczął się dobijać przemocą. Wówczas Sobiech wezwał go do zaprzestania tego, a kiedy wezwanie nie odniosło żadnego skutku, oddał w pierś dwa strzały z browninga na postrach, a następnie trzeci strzał do Łuczaka, który, ugodzony w pierś, padł trupem na miejscu. Łuczak liczył 26 lat i był kawalerem.

Samobójstwo 96-letniego starca

Inowrocław (c) Samobójstwo popełnił 96-letni starzec Józef Bilicki ze Smardzewa, skacząc do pobliskiej rzeczki. W toku dochodzeń policyjnych ustalono, że powodem tego rozpaczliwego kroku staruszka były nieporozumienia i waśnie z synem, u którego stary Bilicki był na utrzymaniu.

Upolowanie srebrnego lisa

Inowrocław (c) W tych dniach odbyło się wielkie polowanie w dobach markowickich. Ubito 170 zajęcy oraz srebrnego lisa.

Przypuszcza się, że lis zbiegł z jaskiej fermy hodowlanej i dostał się na Kujawy.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na Miejski Komitet Obywatelski do walki z bezrobociem w Poznaniu; Inżynier Ludwik Kembliński zamiast wieńca na trumnie śp. Henryka Suchowiaka na pomoc zimową dla bezrobotnych 25.—, razem z poprzednio pokwitowanymi 80.— zł.

Na Stowarzyszenie Pań św. Wincentego a Paulo, parafii Farnej w Poznaniu: Dnia 29-go grudnia rb. wyplaciliśmy na ręce p. Dybizbańskiej 3.— zł.

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 29 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Podreferendarz w Okręg. Urz. Miar w Poznaniu Aleksander Kuźman i absolw. seminar. Joanna Smykówna w Krakowie; porucznik marynarki Bolesław Biskupski w Gdyni i Amalja Rotnicka; ksiądz. Jan Milej i Wanda Smoczykówna w Sierakowie, pow. międzychod.; Antoni Szyk i Anna Olejniczakówna w Piaskach, pow. gostyński; rob. Franciszek Ślaski w Pepowie, pow. gostyński, i krawc. Felicja Jopek; stolarz Stefan Graożyk i Gertruda Wzięchówna; elektromonter Edmund Pawelczak i kuśnierka Maria Karaśkiewiczówna.

Zgony.

Dnia 29 grudnia 1936 r. zapisano następujące zgony: Edmund Hoppe, miejski strażak ognio-wy, 34 lat; Kornelia Wesołowska z domu Konatowska, wdowa, 77 lat; Stanisław, znalezione nieznanie dziecko płci męskiej, około 1 1/2 mies.; Juliusz Szyk, restaurator, 60 lat; Zenon Kesy uczeń gimnazjalny, 14 lat; Włodzimierz Drezewski, 6 lat; Walenty Lewandowski, kolodziej, 67 lat; Wiktorja Zwierzynska, gospodyni, 75 lat; Michał Skorupski robotnik, 73 lat.

STAN POGODY W POZNANIU
30 grudnia 1936

Temperatura 7 godz. — 3,6
Ciężnienie
7 godz. 764,2 mm. wysoki
Zachmurzenie
7 godz. pogodnie
Wiatr
7 godz. kierunek południowy, szybkość 4 m/sek.
Temperatura w dniu 29 grudnia br. była:
najwyższa + 1,6 o godz. 1
najniższa — 0,8 o godz. 21
Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:
Pochmurne i nieco cieplej, lecz bez opadów.

Pécs, miasto w którym można mówić po polsku

Pécs było ostatniemi koleji uniwersyteckim miastem węgierskim, które zwiedzałam, ostatniemi, ale chyba nie dlatego pozostawiło mi po sobie najmiłsze wspomnienie. Zawdzięczać to należy mieszkańcom, tak miłym, tak gościnnym, tak uprzejmym, że trudno sobie wyobrazić, aby te zalety można było posiadać jeszcze w wyższym stopniu. Stara, dawna kultura, pochodząca z czasów rzymskich, z czasów, kiedy Pécs było rzymskim Sopianae, przebija przez to odnośnienie się do obcych, jakie cechuje mieszkańców tego ślicznie położonego miasta.

Uniwersytet Elżbiety, nazwany tak na pamiątkę cesarzowej austriackiej Elżbiety, zamordowanej w Genewie, której kult istnieje do dzisiaj na Węgrzech, zajmuje szereg budynków, rozrzuconych po całym mieście. Bo przecież uniwersytet uciekł tutaj z Pozsony, po traktacie w Trianon, mocą którego Pozsony przypadło Czechosłowacji. Nie było odpowiednich budynków, zajmowano więc te, jakie były pod ręką. Na głównym gmachu uniwersytetu zajęto dawną szkołę średnią męską, na klinice chorób dziecięcych np. internat dla chłopców ze szkoły rzemieślniczej itd. Mieszkańcy byli początkowo oburzeni; nie chcieli słyszeć o owym uzurpatorze, który panoszył się tutaj na obcych „śmięciach”. Zwolna zrozumieli jednak korzyści, jakie im daje uniwersytet: miasto się ożywiło, zakwitło na nowo. Obecnie uniwersytet pod kierunkiem ks. rektora Dambrowskiego (ojciec jego wyemigrował z Wadowic, ożenił się na Węgrzech z Węgierką, ksiądz rektor urodził się więc na Węgrzech, ale pamięta jeszcze coś niecoś po polsku i stara się nawet mówić tym językiem ze mną), stoi przed możliwościami rozkwitu, zwłaszcza, że, jak mi wspomniał p. minister Hóman, uniwersytet ten jest jego oczkiem w głowie.

O młodzież dba się tutaj ogromnie: ksiądz-Cysters prof. Damjan Vargha prowadzi Collegium, t. zw. „Maurinum”, w którym mieszkają studenci za stosunkowo niewielką opłatą otrzymując mieszkanie, życie i opiekę. Jest on czemś więcej, niż ojciec dla młodzieży, której zna duszę i którą lubi i rozumie.

Bazylika w Pécs jest chyba najpiękniejszą w kościołach węgierskich. Mury jej pochodzą z XI wieku, zniszczył je jednak pożar w 1064 r. Podczas okupacji tureckiej bazylika służyła za skład siana, potem urządzono w niej szkołę. Spłonęła znowu w XVIII wieku, a odrestaurowana w wieku XIX, przybrała wygląd, jaki ma obecnie. Jest to wprost poemat piękna i wspaniałości. Jej cztery wieże (styl węgierski) nadają jej cechę zupełnie specjalną, charakterystyczną, która sprawia, że piękna, smukła sylwetka kościoła wbija się w pamięć na zawsze. Nie tylko jej rozmiary sprawiają takie potężne wrażenie: jest w tym kościele coś, co podnosi myśl ku Bogu, co nieuchronnie nasuwa obraz jakiejś szczęśliwości niebiańskiej.

Z bocznej nawy kościoła schodzi się do podziemnej krypty, najstarszej części dawnej budowli. Przypomina styl maurytański, dzięki bogatej ornamentyce i całemu lasowi kolumn, na jakich wspiera się sklepienie. Uzupełnia tę całość, jaką tworzy górny kościół.

Jako dowód starożytności miasta kościelny, co w rodzaju domorodłego kustosa muzealnego, pokazuje katakomby, w których na sufitach zachowały się jeszcze ślady fresków z IV wieku; leżą w nich kości pierwszych chrześcijan; katakomby te odkryto przypadkiem w 1780 r.

Inną osobliwością miasta Pięciu kościołów (po łacinie miasto zwie się „Quinque ecclesiae”) są zachowane do dzisiaj minaret i meczet z czasów inwazji tureckiej. Z meczetu, położonego w środku miasta, zrobiono kościół, minaret zaś wznosi się smukły i śliczny tuż obok klinik uniwersyteckich.

Koniecznym też należy zwiedzić słynną na całą Europę fabrykę majoliki Zsolnaya. Pomnik tego zasłużonego dla rodzinnego miasta wynalazcy wznosi się w mieście, tuż obok muzeum (Zsolnay wynalazł sposób kolorowania majoliki na mieniące się bar-

wy, co stanowi do dzisiaj sekret fabryki), zaś fabryka jest na drugim końcu miasta. Należy ona dzisiaj do spadkobierców założyciela, to jest do córki i zięcia, którym jest Polak, p. Tadeusz Sikorski. I znowu miałam okazję mówić po polsku w Pécs! Po zwiedzeniu fabryki, dyrektor jej, młody p. Sikorski, dowiedziawszy się, że jestem Polką, polecił zaprowadzić mnie do ojca, wysokiego, doskonale się trzymającego mężczyzny, który jednak zapewne liczy już ponad 80 lat. Wieku tego nie widać po nim, jest pełen energii i sił. Opowiedział mi, że w domu tym mieszka już 53 lata, ożeniony z córką fabrykanta, panną Zsolnay, malarką, która do dzisiaj stale pracuje. Podziwiałam piękne wazy jej projektu, no i całe mnóstwo obrazów; pracowitość wprost niewiarogodna, jeżeli się zważy, że pani Zsolnay-Sikorska jest przecież kobietą bogatą i nic jej nie zmusza do spędzania całych godzin nad stalugami!

P. Sikorski (ojciec) pokazywał mi obrazy Fałata, Malczewskiego, Hoffmana i Wojciecha Kossaka, z którym od czasów wspólnych studiów monachijskich jest zaprzyjaźniony.

Naogół jednak wyniosłam dziwne wrażenie z tego domu, gdzie głową rodziny jest Polak, tak do dzisiaj rozkochany w żonie, że nawet... nie nauczył jej po polsku! Nie, nie czułam się tam, ani jak wśród Węgrów, ani tem bardziej nie czułam się też tak, jak wśród Polaków.

Fabryka produkuje obecnie przeważnie porcelanę do użytku codziennego. Dział wyrobów luksusowych zredukowano ogromnie, obecnie bowiem niema podobno ludzi, którzyby mogli kupować takie dzieła sztuki, jakimi bezsprzecznie były wyroby fabryki Zsolnaya. Widziałam zbiory w muzeum fabrycznym: zdawało mi się chwilami, że oto ucieleśniły się przedemną wszystkie bajki z „tysiąca i jednej nocy”, że wszystkie te ptaki cudowne, te wazy, amfory, te szkatułeczki najprzedniejszego kształtu i najmisterniej wykonane, rozpląną się,

skoro przetrę oczy, że te najbarwniejsze, mieniące się złotem, purpurą, kobaltem i jak się tam jeszcze nazywają owe farby, ulecą w krainę marzeń, skąd je na chwilę wyczarowała jakaś potężna moc czarodzieja.

Pécs leży u stóp góry Mecsek. Różnie na niej, podobno jedynie tylko tu właśnie, ziolo, o drobnych czerwonych kwiatuśkach, z którego odwar ma być bardzo pomocny na kaszel. Kiedy stanie się na szczycie góry ma się u stóp całe miasto z jego kopalniami węgla, wieżami kościołów, minaretem i meczetem. Wygląda jakby się przeciągało leniwie, leżąc w tej dolinie, otoczone jakby ramieniem, wyniosłą górą.

Nie, naprawdę! chyba nigdzie niema ludzi bardziej gościnnych od mieszkańców miasta Pécs! Nie zapomnę cię nigdy, prastare, dumne miasto Pięciu Kościołów! I powrócę tu znowu, skoro tylko życie mi na to pozwoli! Skorzystam z klucza, który dierzę za zdrowie. Otworzę nim znowu wasze serca, wy wszyscy, którzy okazaliście mi tyle sympatii, mnie, jako Polce, jako córce mojej Ojczyzny. St. Ol.

Najweselsiej
Najtaniej
Najprzyjemniej

spędzisz

WIECZOR SYLWESTROWY
W KINOTEATRZE

„SŁONCE”

na specjalnym dodatkowym
nocnym przedstawieniu naj-
weselszej i najdowcipniejszej
komedji

„ALLOTRIA”

Początek o godz. 11 wieczorem.
Ceny normalne!!!

Kup czempredzej bilety!
Powiedz wszystkim znajomym!!!

Jak zostać milionerem

Morgan — Rockefeller — Ford

Zostać milionerem — oto marzenie wszystkich prawie ludzi. Jak cel ten osiągnąć, opowiadają poniżej trzej najslawniejsi milionerzy amerykańscy.

Jak zostać milionerem? — pyta Morgan. Na pytanie to możnaby z łatwością odpowiedzieć, gdyby się brało pod uwagę jedynie źródło majątku. Każdy wie, że Gerardowie zawięzają swoje miliony żegludzie, Astorowie i Fieldowie spekulacji gruntami, Rockefeller handlowi naftą, Vanderbild i Harriman są magnatami kolejowymi i że Blair, Elkins i Carnegie zawięzają majątek swój przemysłowi. Woolworth uchodzi za króla domów towarowych, a Hearst za magnata wydawnictwa gazetowych. Jay Gould stał się milionerem dzięki swym kopalniom, a ja sam uchodzę za największego bankiera Ameryki.

Lecz także znowu ta sprawa prosta nie jest. Nie wystarczy handlować naftą lub zostać bankierem, by po pewnym czasie zobaczyć się milionerem. Nie zależy bynajmniej na tem, co się robi, gdy się chce być bogatym. Lecz każdy nosi „bulawę marszałkowską w tornistrze”, tylko nie każdy w to wierzy. Potrzeba do tego jeszcze trochę szczęścia. Przedewszystkiem zaś ważne jest przekonanie, że się więcej potrafi od innych.

Skoro się posiada tę wiarę i praca sprawia radość, jeżeli się jest ponadto mało wymagającym w swych osobistych potrzebach i wytrwałym w wykonywaniu planów, gdy się ma pomysły rokujące dobre widoki i przeświadczenie, że dużo pieniędzy oznacza także dużo szczęścia, wówczas jest się na drodze do zdobycia milionów. Czy się je zdobędzie, to potem już jest rzeczą szczęścia. Szczęście można nieraz zniechcić, nieraz jest ono bardzo kapryśne i odwraca się od człowieka właśnie wówczas, gdy się go najusilniej pragnie. W tych wypadkach nie trzeba tracić nadziei i pracować dalej. A nawet zaczynać od początku. Wiara, że się raz przecież dotrze do mety, będzie miała tutaj zasadnicze znaczenie.

Rockefeller tak odpowiada na pytanie: Kto czytał moje pamiętniki, które napisałem przed 25 laty, zapewne będzie zdziwiony, że już od samego początku zawsze pracowałem z partnerem. Zdaniem mojem

najważniejszym jest, dobrać sobie odpowiednich ludzi. Kto zarabia pieniądze dla pieniędzy, wydaje mi się nietylko godnym pogardy, lecz także politowania. Gdybym był dzisiaj młodym, zajmowałbym się znowu interesami, ponieważ praca z ludźmi szybko się orientującymi i zajmującymi była dla mnie zawsze przyjemną. Prawdą jest: jedno zawsze mnie nęciło, zdobywanie potęgi i coraz większej potęgi. Jednej rzeczy pragnąłbym udzielić kuponem, żeby przestregali obowiązujące prawa handlowe. Pozostałoby wierni pewnej drodze i badając starannie, czy jest ona możliwa i prawidłowa. Nie gońcie nigdy za doraźnymi korzyściami. Nie rozdrabniajcie się w drobnych triumfach, upewnijcie się poprzednio, czy zdołacie faktycznie poprowadzić do końca rozpoczęte dzieło. Wówczas, tak jak mnie, nie praca sprawiać wam będzie zadowolenie, lecz powodzenie waszych planów, przeprowadzenie waszych pomysłów i pokonywanie każdorazowych trudności, co właśnie wydawało mi się być prawdziwą radością mego życia.

Pieniądź — mówi Ford — nazwano nieraz złem. Nie mogę się na to zgodzić. W rzeczy samej jest pieniądź czemś znakomitem i wprost koniecznym. W istocie swej nie ma on nic złego w sobie. Skoro bowiem używa się pieniądza do tworzenia pracy, jest on równie pożytecznym jak kapitalista, który nie zbagacił się na handlu pieniądzem, lecz przez dostarczenie lepszych środków produkcyjnych. Praca sama, a nie posiadanie pieniędzy wskazuje pewną drogę do zdrowia, bogactwa i szczęścia. Dlatego polecić mogę tylko jedną drogę do majątku, drogę pracy. Chodzi przede wszystkim o to, by się nieustrudzenie dążyło do urzeczywistnienia idei, którą uznało się za dobrą. Celem mojem była prostość. A pomysł mój polegał na tem, by wytwarzać przy minimum rozrzutności co do materiału i siły ludzkiej, a następnie sprzedawać przy minimum zysku. Przedwczesne porzucenie idei jest równie zgubne jak namierny pośpiech. Potrzeba było dwunastu lat, zanim wykończyłem dzisiejszy model T mego samochodu. Inne moje zasady są: Obawa przed niepowodzeniem jest hańbą. Wyżej niż zysk stoi doskonale świadczenie, gdyż ono zawsze da dobry zysk. Hazardowanie spekulacją i nieuczciwe postępowanie jeszcze nigdy nikogo nie wzbogaciły, ale już wielu straciły w nie-szczęście. I to jest moje credo. Gdyby tak nie było, przestałbym pracować, ponieważ

pieniądz, który zarabiam, nie ma dla mnie wagi. Jest on mi jedynie dowodem, że praca moja ma uzasadnienie życiowe. WiP

Windsor

Jak wiadomo, b. król Edward VIII przybrał po abdykacji nazwisko Dawida Windsora, a ostatnio otrzymał od nowego króla tytuł księcia Windsoru. Nazwy tej używa obecny dom panujący w Anglii od roku 1917, w którym to roku przyjęto ją w miejsce nazwy linii domu panującego saksońsko-koburskiego i gotajskiego. Samą zaś nazwę wzięto od prastarego zamku królewskiego, znajdującego się w miejscowości Windsor.

Miasto Windsor położone jest nad Tamizą w prowincji Berkshire. Liczy ono około 30 000 mieszkańców. Jest odległe o 30 kilometrów na zachód od Londynu. Posiada stylowy ratusz, który został zbudowany w r. 1686 przez znanego budowniczego angielskiego Wren'a. Miasto to posiada pięć wyższych szkół. Wspaniały zamek królewski, Windsor Castle, jest siedzibą królów angielskich od czasów anglosaskich, a mianowicie od króla Wilhelma Zdobywcy. Nowy zamek królewski polecił zbudować Edward III. Zamek jest dziełem Wilhelma Wykeham. Zbudowany na górze kredowej, nad samą Tamizą, posiada dwa olbrzymie dziedzińce, okrągłą basztę, kaplicę, groby królewskie, galerję obrazów, zbiory broni starożytnej, bibliotekę. Otoczony jest dwoma parkami, małym o przestrzeni 160 ha, z t. zw. Frogmon House, oraz dużym o przestrzeni 7285 ha.

Wysyłek listowych węgierskich

Budapeszteńska dyrekcja poczt i telegrafów dokonała interesujących obliczeń, dotyczących wydajności pracy listowych. Pewnego dnia dokonano dokładnych pomiarów przestrzeni i czasu, jaki przebywa i zużywa dziennie listowy węgierskiej stolicy. Okazało się, że listonosze obchodzą codziennie łącznie 18—23 km w czasie 11 godzin służby. W tem przypadku już długie i mozolne oddawanie poczty na wysokich piętrach domów i olbrzymich gmachach urzędowych. Podczas tej podróży całodziennie listonosze są często zmuszeni do powtórnego odwiedzania adresatów, gdyż surowo przepisy zabraniają oddawać pocztowe przesyłki osobom innym. Należy dodać, że publiczność węgierska za tę solidarność i pracowitość szczerze kocha listonoszów, ofiarując im na Nowy Rok hojne napiwki i dary.

Czem jest dla nas Rodzina święta?

Zyjemy na przełomie czasów. Kryzys głęboki panuje nietylko w dziedzinie gospodarczej, materialnej, ale i duchowej. Ideały wielkie i święte jeszcze niedawno tracą dziś wśród wielu na swej wartości, nie uznaje się ich, wypowiada im się walkę bezwzględna. Najmowniejszym dowodem tego jest rodzina. Ona, otaczana takim kultem i czcią, dziś jest lekceważoną, węzły serdeczne, łączące jej członków zrywane bez żalu, lekkomyślnie i karygodnie. Organizm rodziny toczą straszliwe bakterje rozkładu, a skutki ciąży już dziś, jak kara boża nad społeczeństwami i narodami.

Na groźbę chwili wskazał Kościół. Akcja Katolicka podjęła walkę ze złem. Już przeszło rok mija od czasu, jak rzucone zostało hasło: „Chrystus uświęca rodzinę. Dorocznym zaś zwyciężym w pierwszą niedzielę po Trzech Królach, dnia 10 stycznia, obchodzi Akcja Katolicka uroczystość ku czci św. Rodziny — ideału rodziny chrześcijańskiej. W dniu tym Archidiecejalny Instytut Akcji Katolickiej urządza dla całego miasta Poznania w sali kinoteatru „Słońca” akademję manifestacyjną. Wezmą w niej niewątpliwie udział ci wszyscy, którzy pragną okazać swoją cześć i kult dla świętej Rodziny, a własne rodziny podnosić, choć moźolnie, do tego wzoru świętego.

Noc szału i humoru

NA „NOCY SYLWESTROWEJ”
W TEATRZE NOWYM

Bogaty, arcywesoly program sylwestrowy obejmować będzie szereg kapitalnych numerów rewjowych w wykonaniu wybitnych sił, specjalnie zaangażowanych do Rewji, która niewątpliwie będzie najmiłszą, najweselszą, najwspanialszą rewją humoru, tańca, dowcipu, satyry, piosenek, skeczów, parodji...

Początek o godz., a o dwunastej odbędzie się uroczystość **koronacji Nowego Roku**, który będzie **królem humoru i radości**.

Bilety na tę sensacyjną Rewję Sylwestrową do nabycia w firmie F. Zygarłowski.

WDELIKATNIA i WYBIELA RĘCE KREM PRAŁATÓW PERFECTION

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŚWIAT W KIESZENI

Niemalym sentymentem wśród Polaków cieszy się Lwów, lecz pewnym ludziom jest on drogi szczególnie — i na swój sposób. Są nimi geografowie. Wiedzą oni, że mieszka we Lwowie przy zacisznej ulicy Długosza Eugenjusz Romer, twórca polskiej kartografii, na całej kuli ziemskiej przez geografów znany a przez polskich kochany. Niema chyba u nas jednej szkoły, w której brakłoby ściennych lub podręcznych map romerowskich. Takeśmy do nich już przywykli, że trudno wyobrazić sobie naukę geografii bez nieodłącznej pomocy tych świetnych „obrazów świata”.

Od kilku lat Instytut Kartograficzny im. Eugenjusza Romera we Lwowie wydaje dla powszechnego — nie tylko już szkolnego — użytku „Świat w cyfrach”. Jest to podręczna statystyka kuli ziemskiej w opracowaniu J. Wąsowicza i A. Zierhoffera, która wychodzi co dwa lata. Można się z niej dowiedzieć o wszystkim, co tylko dotyczy życia gospodarczego najrozmaitszych państw i państwów na kuli ziemskiej. Jest to coś w rodzaju „Małego Rocznika Statystycznego” z wielkim jednak rozszerzeniem w stronę całej ziemi.

Są ludzie, którzy nie cierpią cyfr; statystyka budzi w nich odrazę a szeregowo zestawienie liczbowe nic im nie mówi. To też z przyjemnością kupują sobie przeważnie niemieckie wydawnictwa kieszonkowe, w których można znaleźć wiadomości o gospodarstwie „silva rerum”. Rozmaitej wielkości prosięta oznaczają np. natężenie eksportu bekoniów z danego państwa; szereg beczulek wskazuje na ilość wyprodukowanego piwa lub wina i t. p. Oto stosowana nauka, łatwo zrozumiała dla czytelników gazet. Są jednak i tacy, którym obrazki nie mogą wystarczyć, gdy np. śledzą wypadki światowe z mapą w ręku. Wówczas piorunują na podręczny atlas geograficzny, bo np. niema w nim tej właśnie drobnej nazwy, o której „stało” w gazecie (choćby w wojnie abisyńskiej). Tej warstwie czytelników przyszedł w tych dniach z nową pomocą prof. Eugenjusz Romer. Wydał „Polityczny atlas kieszonkowy”. Jest to estetycznie oprawiona książeczka, rozmiarów średnio wypchanego portfela; da się tak jak portfel łatwo wsadzić do kieszeni, skąd gotowa jest każdej chwili udzielić wyczerpujących informacji.

Ma trzy części, które wzajemnie się uzupełniają. Syn prof. E. Romera, inż. Witold Romer wynalazł ciekawą metodę reprodukcji kolorowych map; kosztuje niewiele i jest znakomicie oszczędna, bowiem wykorzystuje szeroko t. zw. „rastry”. Z ich pomocą można tanio skalkulować cenę podręcznego atlasu, co nie jest w nakładowej księgarni do pogardzenia, zwłaszcza, gdy atlasik ma się rozejść po całej Polsce do powszechnego użytku. Problemy politycznego rozdziału lądów zostały oznaczone barwami na 41 mapach, które udało się zmieścić w sposób dowcipnie oszczędny na 60 tablicach. Dla lepszego rozeznania się w zawiłkaniach państwowych, dodano 3 tablice flag i barw narodowych.

Część druga składa się z przeszło 20 map czarnych i szeregu wykresów. Autor zobrazował na nich rzeźbę kuli ziemskiej, rozmieszczenie wulkanów i obszarów trzęsień ziemi, tereny współczesnego i dawnego zlodowacenia oraz tak ciekawe dla wszystkich zjawiska klimatyczne. Jak bardzo życie człowieka od nich zależy — widzimy z porównawczych mapek opadów i gęstości zaludnienia dla Azji i Australji. Nowością w tego rodzaju wydawnictwach są m. in. mapy światowej komunikacji lotniczej, rozmieszczenie Europejczyków, Murzynów i Chińczyków.

Wykresy zamieniają nam długie szeregi cyfrowe w łatwo czytelny obraz porównawczy. Jest ich za dużo na opisywanie, tak, że wspomnę tylko o jednej tablicy. Możemy z niej wyczytać o każdym poszczególnym województwie Polski, jaką ma powierzchnię, ile ludności, uczniów szkół powszechnych, czasopism, jaki zbiór pszenicy, żyta,

jęczmienia, owsa i ziemniaków; hodowla koni, bydła, świń, owiec, zakłady przemysłowo-handlowe, spółdzielnie i wreszcie urzędy pocztowe stanowią pozostałe dziedziny życia gospodarczo-społecznego. I to wszystko zdołano, bez szkody dla czytelności, zmieścić na jednej kartce!

W trzeciej części „Kieszonkowego Atlasu Politycznego” nikt nie przypuszczałby nawet, że może się zmieścić ponad 10 tysięcy nazw geograficznych, które prof. E. Romer wstawił w małe mapy hojną ręką.

Niema wątpliwości, że w krótkim czasie nowe dzieło polskiej geografii zdobędzie szeroką popularność. Już dawno powiedział ktoś, że „Pan Tadeusz”, mazurki Chopina, reprodukcje Matejki i atlasy Romera winny się znaleźć w każdym domu.

Dr. Jerzy Młodziejowski
Poznań.

Tajemnice Wschodu są wdzięcznym terenem do fantastycznych bujań, zarówno dla autorów powierzchniowych, reportaży, jak dla szukających łatwego sukcesu literatów. To też z satysfakcją bierze się do ręki książkę, której temat ten opracowany jest poważnie i gruntownie. Na okładce wydanej świeżo w Księgarni M. Arcta powieści p. t. „Mipam Lama Pięciu Mądrości”, jako autorzy figurują: Lama Yangden i Aleksander Davi-Neel. Francuska podróżniczka, w czasie kilkuletniego pobytu w Tybecie, zaprzyjaźniła się z pewnym lamą i zaproponowała mu współpracę przy pisaniu książki, zapoznającej europejskich czytelników z tajemnicami Tybetu. Owocem oryginalnej współpracy jest powieść, przedstawiająca losy młodego Tybetańczyka, który będąc wcieleniem dawno zmarłego świątobliwego lamy, poprzez liczne perypetje życiowe szuka swego przeznaczenia. Powieść przetłumaczyła p. R. Czekańska-Heymanowa. Ładnie wydana książka będzie miłą lekturą zarówno dla młodzieży, jak i dla dorosłych (tk)

W NASZYM REGJONIE

JESZCZE O HIPOLICIE CEGIELSKIM

Przy badaniu materiałów archiwalnych w Państ. Archiwum w Poznaniu natknąłem się na dokumenty, dotyczące szczegółów z życia Hipolita Cegielskiego, o którym pisał w nr. 550 „Kurjera Pozn.” prof. dr. S. Pigoń. Pragnę dorzucić do jego świetnego feljetonu kilka drobnych szczegółów.

Gdy pod koniec roku 1845 zaczął tracić wpływy i podstawy dalszej egzystencji jeden z czołowych poznańskich periodyków literackich „Orędownik Naukowy”, postanowili jego redaktorzy-założyciele: Józef Łukaszewicz i Antoni Popliński, powierzyć dalsze kierownictwo pisma, w nadziei, że uratują je od upadku, H. Cegielskiemu, profesorowi gimnazjum Marij Magdaleny. W dniu 1. 1. 1846 r. przesłali podanie w tej sprawie do rejencji. Naczelny prezes rejencji zwrócił się wtedy do kolegium szkolnego gimnazjum M. Magdaleny o wydanie opinji w tej sprawie. Opinia wypadła oczywiście pomyślnie, ani dyr. Prabucki, ani członkowie kolegium nie wyrazili żadnego sprzeciwu. Wówczas (19. 1. 46 r.) wysłał naczelny prezes pismo popierające podanie Łukaszewicza i Poplińskiego do ministerstwa spraw wewn. w Berlinie. Ale minister w odpowiedzi doniósł po miesiącu, że, według przekształconego rozporządzenia cenzuralnego, funkcje wydawcy i redaktora nie mogą być rozdzielone, że niemożliwą rzeczą jest „eine Trennung zwischen der Person des Herausgebers und des Redakteurs” — i wobec tego zapytuje, czy dotychczasowi redaktorzy zechcą również i swoje prawa wydawców odstąpić Cegielskiemu?

Tymczasem pękła bomba, która zupełnie nieoczekiwanie zdruzgotała możliwość dalszych pertraktacji. W gimnazjum M. Magd. odkryto wśród uczniów spiszek polityczny. Gdy profesorowie Polacy odmówili przeprowadzenia rewizji po stacjach, zostali z punktu dymisjonowani. Jednym z nich był dr. Hipolit Cegielski. — Niebawem uwiadomiono Łukaszewicza o odrzuceniu jego podania z uwagą, że wobec tego, co zaszło „die Uebertragung der Redaktion an den dr. Cegielski nicht gestattet werden könne”. Nieco później wyraził swoje zadowolenie z tej decyzji naczelny prezes sam pan minister. Były to jednak już zbędne biu-

ŻYCIE KULTURALNE

BISKUPIN WCHODZI DO LITERATURY

Ukazała się niecodzienna książka. Autorami jej są już nieżyjący s. p. Antoni Bechzyce-Rudnicki oraz jego żona Anna. Jest to opowieść, prawie chciałoby się nazwać ją nowelą, rozgrywająca się przed dwudziestu pięciu wiekami, a to w Biskupinie w powiecie żnińskim, gdzie od trzech lat toczą się prace nad odsłonięciem prasłowiańskiej osady bagiennej z początku epoki żelaznej. S. p. Antoni Bechzyce-Rudnicki, członek honorowy Polskiego Towarzystwa Prehistorycznego, bawił mianowicie w Biskupinie przez całe lato 1935. gdyż interesował się żywo prehistorją, a przygotowywał powieść, której akcja miała toczyć się na ziemiach polskich w pierwszym wieku naszej ery. Pobyt ten i widok wspaniałych, dzisiaj na cały świat słynnych wykopalisk, natchnął go do opowiadania, które obecnie wyszło, a rozgrywa się w czasie między latami 700 a 400 przed narodzeniem Chrystusa Pana. Napisał je wespół ze swoją małżonką i obecnie ukazało się ono pod tytułem „Dziw”, poprzedzone szkicem „Prasłowiańska osada bagienna przed dwudziestu pięciu wiekami w Biskupinie”, a zilustrowane pięk-

nemi linorytami przez Tadeusza Cieślowskiego-syna.

Jest to pierwszy w literaturze polskiej utwór beletrystyczny, mający za tło tak odległą epokę. Nic dziwnego, że napisania przedmowy podjął się prof. U. P. dr. Józef Kostrzewski, który w wykopaliska biskupińskie tyle włożył wiedzy i pracy. Ze słów znakomitego prehistoryka dowiedzą się czytelnicy m. in. jak postępowali autorzy „Dziwu”, aby stworzyć język, dający do pewnego stopnia wrażenie ówczesnej mowy potocznej i jak usiłowali dopełnić wyobraźnią wyniki badań prehistorycznych, aby przedstawić fragment z życia naszych przodków, którzy zamieszkiwali warowną osadę na półwyspie biskupińskim.

Prof. Kostrzewski kończy życzeniem, aby opowiadanie to znalazło jak najliczniejszych czytelników. Nie wątpimy, że tak się stanie, zwłaszcza że dziełko musi przynieść czytelnika już samą szatą graficzną, zestawioną w doświadczalnej pracowni graficznej salezjańskiej Szkoły Rzemiosł w Warszawie — a istotnie i szlachetnej. Tak wszedł Biskupin do literatury.

NAUKA

Uczony polski w Ameryce. Dr. Henryk Arctowski, profesor Uniw. lwowskiego wygłosił w Nowym Jorku w Columbia University odczyt p. t. „Zmiany klimatyczne i cykle pogody”.

Spranger w Tokio. Znany filozof berliński prof. Spranger został kierownikiem niemiecko-japońskiego Instytutu w Tokio gdzie również wyklada na Uniwersytecie Wstępna prelekcję wygłosił na temat „Kultura i kultura”, podkreślając odrębność kultur narodowych, w których wyraża się dusza danego ludu. Na japońskie przetłumaczył prelekcję tę dr. Kotsuka, uczeń prof. Sprangera i docent w tokijskiej Akademji Sztuk Pięknych.

LITERATURA

Konkurs na powieść katolicką ogłasza Naczelny Instytut Akcji Katolickiej w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 22, IV piętro. Termin do 1 grudnia 1937. Nagród 3: po 2 000, 1 000 i 500 złotych. Bliższe warunki w Instytucie.

Kalamarz Kasprowicza. W artykule „Inowrocław za lat szkolnych Jana Kasprowicza” zanotował M. Dereżyński zachowaną w Inowrocławiu legendę o scysji między Kasprowiczem a nauczycielem gimnazjalnym Quadem, która miała zakończyć się tak, iż Kasprowicz rzucił w Quada kalamarzem. — Poznańskie Towarzystwo Literackie im. Jana Kasprowicza nadsyła nam list, w którym podaje, iż „między Quadem a Kasprowiczem doszło tylko do scysji słownej, bez rzucania kalamarzem. To miało dopiero miejsce w Raciborzu i wywołane zostało szczególnie przykrym sytuacją, w jakiej nauczyciele niemieccy po te postawili w chwili przystępowania do matury, każąc mu nagłe opuścić szkołę”.

PAL będzie „osobą prawną”. Istnienie Polskiej Akademji Literatury jest oparte na rozporządzeniu rady ministrów. Obecnie rząd wniosie do Sejmu osobną ustawę o Akademji, aby mogła na tej nowej prawnej podstawie nabrać osobowości prawnej. Członków ma mieć nie mniej niż 15, nie więcej niż 20. Powoływać ich będzie każdorazowy minister oświecenia publicznego za zgodą prezesa rady ministrów, a na wniosek Akademji.

ZE ŚWIATA FILMU

Romuald Gantkowski kończy w Warszawie nakręcanie filmu „Piłmiennie serca”, w którym występują m. in. Elżbieta Barszczewska i Józef Węgrzyn.

„Zemsta” na ekranie. W Warszawie ma być nakręcony film według „Zemsty”.

Nowy film z Paulą Wessely ukazał się w Niemczech p. t. „Julika”. Reżyserował Geza Bolvary. Rzeczą dzieje się na Węgrzech w r. 1912. partnerem Wessely jest Attila Hoerbiger. Wessely gra dziewczynę z ludu, która jest służącą u eks-rotmistrza huzarów Tammassyego, kocha się w swym słuźbodawcy i wreszcie doprowadza go do ołtarza.

rokratyczne papierki, „Orędownik Nauk” wydał ostatnie technienie o wiele wcześniej, bo w połowie stycznia 1846, więc w marcu kwestja redaktora była już smutnie nieaktualną.

Dobrze, iż „Kurjer Poznański” wzmiankował świetnym piórem prof. Pigionia, życie i zasługi niepospolitego człowieka. Ale to nam przypomina tem mocniej, iż Hipolit Cegielski wciąż jeszcze czeka na swego monografistę.

S. S.

Książki nadesłane

Władysław Lam: „Jak rozwijać twórczość malarską u dziecka do 14 roku życia”. Wskazówki dydaktyczne dla rodziców i nauczycieli. Lwów 1936. Wyd. Zakładu Narodowego im. Ossolińskich.

Ely Culberston: „Brydż. Rozgrywka”. Warszawa 1936. Wyd. M. Arcta.

OCHRONA ZABYTEKÓW

Odnowiona Bazylika wleńska będzie otwarta dla wiernych prawdopodobnie już na Wielkanoc roku przyszłego, tj. w końcu marca.

MUZYKA

Ćwierćwiecze litewskiego tenora. Cyprian Petrauskas, przed wojną wybitny śpiewak opery rosyjskiej, następnie organizator opery w Kownie, obchodzi 25-lecie pracy artystycznej. Jubilat cieszy się wielką sympatją i wśród Polaków, gdyż jedną z jego wybornych partyj był Jontek w „Halce”, a trzyma się zdala od antypolskiej polityki rządu kowieńskiego.

Hiszpański pianista José Cubiles objeżdża Niemcy. Gra głównie Bacha, oraz hiszpańskich kompozytorów nowszych: Albéniza, Turinę, Granadosa, de Fallę. Jest to pierwszy od dawna wirtuoz-pianista hiszpański, który objeżdża Europę

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Malarka polska w Buenos Aires. Pani A. S. Kulakowska, zamieszkała oddawna w Ameryce południowej, urządziła w stolicy Argentyny wystawę zbiorową swoich prac.

O Skoczylasie po niemiecku. W „Guttenberg - Jahrbuch” za rok 1936 ukazało się studjum o Skoczylasie, zatytułowane „Drzeworytnik Władysław Skoczylas 1883-1934”. Autorką jest młoda lwowska historyczka, dr. Helena Blumówna, której notatki i artykuły przypominają sobie z pewnością nasi czytelnicy. Dr. Blumówna rzuca sylwetkę Skoczylasa na tło drzeworytnictwa w ogóle, podkreślając zwłaszcza różnice zasadnicze między drzeworytnictwem niemieckim, dążącym do ekspresywności, a polskim, którego znamieniem jest konstrukcyjność. Pełne treści wywody dr. Blumówny są ilustrowane kilku wybornymi reprodukcjami, jak „Głowa Górala”, „Św. Sebastian”, „Taniec zbójnicki” i in. Rzeczą ukazała się również w osobnej odbitce.

SZKOLNICTWO

Miljon złotych na oświatę pozaszkolną wydały samorządy terytorjalne (oprócz Warszawy) w roku budżetowym 1935-36. Nie jest to suma wielka, skoro sama Warszawa wydała na ten cel w tym samym roku milion złotych zgórą.

TEATR

Czy „Dom Moliera” ma deficyt? Pisma paryskie doniosły, że Comédie Française przyniosła w okresie od 1 stycznia do 15 października poważne dochody i że wskutek tego udziału pensyjne artystów będą bardzo znaczne. Dyrektor Bourdet zwołał konferencję prasową, aby temu zaprzeczyć. Comédie Française przyniosła w tym czasie 280.000 franków deficytu. Wszelako nie licząc opłaty radja za transmitowane przedstawienia, oraz dodatkowej subwencji rządowej. Oba tych sum p. Bourdet nie podał i o tem rozwodzi się dalej prasa informacyjna.

Pisma nadesłane

„Ateneum Kaplańskie”. Zesz. 5. Treść: Ks. J. Stepa: „Filozoficzne podstawy i sens heglowskiej teorii państwa”. — Ks. Z. Goliński: „O. O. Apostoły o prawdomówności i kłamstwie”. — Ks. T. Długosz: „Polityka personalna polskich królów oberalnych w stosunku do episkopatu”. — Ks. J. Piwowarczyk: „Kultura wsi”. — Sprawy pasterskie i religijno-społeczne. — Przegląd naukowy. — Omówienie książek i czasopism. — Dodatek. — Adr. Red. Włodawek Seminarjum Duchowne.

„Studio”. Nr. 9. Treść: A. Łaszowski: „Dynamika szczegółów”. — W. Pietrzak: „Święte szukanie”. — F. Kafka: „Lekarz wiejski”. — J. Czapski: „O poziom sztuki i krytyki”. — M. Promiński: „Dzień skomponowany atonalnie”. — W. Wohndt: „Zrywam listki honorowe”. — B. Rusini: „Pieleniarka”. — Redaktorzy o swych pismach. — Ankieta — Odpowiedzi Redakcji. — Adr. Red. Warszawa. Kacza 15.

*) Eugenjusz Romer: „Polityczny atlas kieszonkowy” — Książnica Atlas. Lwów-Warszawa.

Sport polski w roku 1936

II.

Bilans poszczególnych dziedzin sportu za rok 1936 przedstawia się następująco:

Automobilizm

Sport automobilowy nie przejawiał w ciągu całego roku prawie żadnej działalności. Do skutku doszły jedynie nieliczne drugorzędne imprezy lokalne.

Zagranicą startował jedynie major Gaweł, zajmujący w rajdzie gwiazdzistym do Monte Carlo 62 miejsce na 72 sklasyfikowanych. W kategorii wozów lekkich major Cawell zajął 13 miejsce.

Pięściarstwo

Pięściarze nie wykazali postępów. Jedyny międzypaństwowy mecz z Belgią wygraliśmy zdecydowanie 13:3. Poza tem odnieśliśmy szereg sukcesów w spotkaniach międzymiastowych. Poznań pokonał Berlin 9:7, Warszawa pokonała Brukselę 10:6 i Sztuttgart 9:7, Łódź wygrała z Brukselą 12:4, a przegrała ze Sztuttgartem 7:9. Śląsk zremisował z Budapesztem 8:8 i wygrał z Lotwą 9:7, Pomorze odniosło zwycięstwo nad Prusami Wschodnimi 9:7, Inowrocław uzyskał z Berlinem wynik 10:6, Toruń został pokonany przez Bukareszt 6:10, wreszcie Wilno przegrało z Rygą 4:12.

Zagranicą bawili bokserzy Warty i warszawskiej Polonii. Warta rozegrała w Niemczech 3 spotkania, bijąc Heros w Erfurcie 11:5, repr. Dessau 12:6 i przegrywając z Magdeburgiem 6:10. Bokserzy Polonii wywalczyli na turnieju w Tallinie trzy pierwsze miejsca, dwa drugie i jedno trzecie.

Z imprez klubowych Gedania przegrała z Bukaresztem 5:11, Smigły uległy drużynie lotewskiej L. A. S. 2:14, mistrz Węgier Ferenczwarosi pokonał kombinowaną drużynę Polonii i Makabi z Warszawy 9:7, a I. K. P. i Hakoah z Łodzi 10:6.

Mistrzostwo drużynowe Polski zdobyła Warta przed I. K. P., Skoda i I. K. B. Indywidualnie mistrzami zostali kolejno: Sobkowiak, Wirski, Chrostek, Woźniakiewicz, Sipiński, Chmielewski, Szymura i Pilat.

Cieżko - atletyka

Największym sukcesem naszych zapasników było zwycięstwo nad Jugosławią 13:7. Był to jedyny międzypaństwowy mecz zapasniczy. W rozgrywkach międzymiastowych z zespołami zagranicznymi najlepsze wyniki osiągnęła Warszawa, która zanotowała m. in. zwycięstwa nad Berlinem 14:9 i nad Królewcem 14:10, a w meczu rewanżowym 15:9. Łódź pokonała Elbląg 18:6 i Królewiec 13:1. W meczu rewanżowym z Królewcem Łódź przegrała 7:15. Berlinowi ulegli 11:13. Śląsk przegrał z Wrocławiem 10:12. Wrocław wygrał również z Krakowem 16:6. Poznań w spotkaniu z Berlinem poniósł klęskę 4:19. Pabjanice rozegrały dwa mecze, przegrywając z Białogrodem 5:14, a z Berlinem 3:18.

Po olimpiadzie nasi zapasnicy bawili na turnieju w Hamburgu, odnosząc 4 zwycięstwa i ponosząc 2 porażki.

Mistrzostwo Polski w zapasach zdobyli: Rokita, Świętosławski, Słazak, Szajewski, Bugla, Falkiewicz, Cymer, a w podnoszeniu ciężarów: Głowacki, Łaźny, Eichhorn, Odrowąż - Pieniążek, Kaszuba i Mańka.

Gry sportowe

Bardzo obfity był program naszych drużyn gier sportowych. Najlepszy poziom wykazali koszykarze, którzy kroczyli od zwycięstwa do zwycięstwa. Nawet spotkanie z tak silnymi drużynami, jak Lotwa i Estonia, rozstrzygnęliśmy na swoją korzyść. Spotkanie z Lotwą wygraliśmy 30:24, a z Estonią 34:29. Trzeci międzypaństwowy mecz w szczypiorniaku, zakończył się również zwycięstwem Polski, która pokonała Rumunję 7:3.

Gorszy bilans zanotowaliśmy w międzynarodowych spotkaniach międzymiastowych, zwłaszcza w szczypiorniaku. Najsilniejszy nasz okręg w tej dziedzinie sportu — Śląsk — przegrał z Wiedniem zdecydowanie 1:10. Warszawa przegrała z Wiedniem 4:10, a Łódź nawet 1:18. Nawet słaba drużyna Bukaresztu potrafiła również zapewnić sobie zwycięstwo nad Lwowem 6:4.

W koszykówce K. P. W. Poznań (najlepszy zespół w Polsce) odniósł zwycięstwo nad Tallinem 40:32. Warszawa przegrała z Tallinem 20:42, a z Rygą 29:38. Mecz Ryga — Kraków przyniósł również zwycięstwo Lotyżanom 28:22.

Najcenniejszymi sukcesami AZS były zwycięstwa nad Budapesztem w Warszawie 49:21 i nad reprezentacją akademicką Węgier w Budapeszcie 36:22.

Największym sukcesem naszych koszykarzy w roku ubiegłym było zajęcie przez Poznań pierwszego miejsca w międzynarodowym turnieju w Genewie. W tym turnieju uczestniczyły najsilniejsze zespoły 12 miast Europy. Zwycięstwo Poznań wywołało bardzo duży rozgłos wysuwając naszych koszykarzy na jedno z pierwszych miejsc w tej dziedzinie sportu.

Mistrzostwo Polski zdobyły: w haziennym I. K. P. przed AZS Warszawa, w koszykówce K. P. W. Poznań przed I. K. P., w siatkówce panów YMCA Kraków przed Polonią warszawską, w siatkówce pań AZS Warszawa przed Olszą Kraków, w szczypiorniaku K. S. Chorzów przed Pogonią katowicką.

W polanice mistrzostwo Polski zdobyła drużyna K. S. Kościusko przed K. S. Żwirko. Sport ten uprawiany jest jedynie na terenie Śląska.

Gimnastyka

Gimnastyka, jak wiadomo, jest w Polsce domeną Sokola. Sport ten stoi na dość wysokim poziomie wśród pań, jak o tem świadczą 5 miejsce wśród narodów świata, zajęte przez Polskę. Wśród panów poziom jest nieco słabszy.

W roku ub. gimnastyce rozegrali mecz międzypaństwowy z Niemcami, przegrywając 326,8:293,7 pkt. Najmocniejszymi punktami Polaków były ćwiczenia na poręczach i kółkach.

Sukcesem propagandowym było wybranie ponownie na prezesa międzynarodowej federacji gimnastycznej Polaka Adama hr. Zamojskiego.

Mistrzostwo Polski zdobyli wśród panów: Dołowy, a wśród pań — Majewska. (PAT)

Kajakarstwo

Zycziwy miłośnik sportów wodnych. Anonimy wędrują do koszał!

Narciarstwo

Od 17. 1. do 30. 1. odbędą się dwa kursy narciarskie dla kobiet początkujących i zaawansowanych. Zajęcia na kursie prowadzić będą instruktorzy okręgowego ośrodka w. f. w Poznaniu. Przejazd koleją za zniżką 80 proc. Jeden kurs odbędzie się w Zakopanem (koszta utrzymania 5 zł dziennie), drugi pod Zakopanem (koszta utrzymania do 3 zł dziennie). Sprzęt narciarski (narty i kijki) dostarcza okręgowy ośrodek w. f. Bliższe informacje w kancelarii Ośrodka w Poznaniu, ul. Bukowska 25, telefon 44-11 (wew. 50). (kom)

Pływanie

Walne zebranie sekcji „HCP”, wybrało nowe kierownictwo w następującym składzie pp.: kierownik — Pietrowiak, sekretarz — Kasse, kapitan sport. — Kaniewski, gospodarz — Bak, kronikarz — Wasilewski, opiekun — Lisewski. Jak wynika ze sprawozdań, mimo posiadania licznej narybku i wzmocnienia swej drużyny przez pozyskanie Kaniewskiego, sekcja wykazała w sezonie ubiegłym pewien spadek, który uwidocznił się zajęciem dopiero czwartego miejsca w mistrzostwach okręgu. Silnym punktem sekcji jest oddział pań z Łuczyńska, Sikorzanka i Winklerówną na czele. (wz)

Pięściarstwo

Zatargi wśród krakowskich bokserów. W wyniku zatargów, jakie ostatnio miały miejsce wśród krakowskiego OZB, ustąpił: prezes okręgu plk. Szechiński, wiceprezes mjr. Warth oraz sekretarz Flizak. Nadzwyczajne walne zgromadzenie K. O. Z. B. odbył się ma w połowie stycznia. Wydział sportowy PZB zarezerwował sobie następujące terminy: 21 lutego na zawody z Austrią, 28 marca na zawody z Węgrami, 11 kwietnia na indywidualne mistrzostwa Polski w grupach i 25 kwietnia na finały mistrzostw Polski w Katowicach.

Terminy drużynowych mistrzostw Polski ustalono zostały następująco: 17 stycznia KSZO i IKP (grupa I), Lechia i Okęcie (grupa II), HCP i Gedania (grupa III), Ruch i Warta (grupa IV).

24 stycznia grupa I i IV, III i II; 7 lutego II i IV, I i III; 4 lutego II i I, IV i III; 28 lutego IV i I, II i III; 14 marca IV i II, III i I, 4 kwietnia I i II, III i IV.

Protest Wisły został odrzucony i spotkanie zweryfikowano 9:7 dla KSZO.

Piłka nożna

Walne zebranie „Legji” odbędzie się 6 stycznia o godzinie 15 w sali restauracji Gospody Polskiej przy ulicy marsz. Piłsudskiego nr. 7. Obecność wszystkich członków konieczna. (kom)

Tenis

1, 2 i 3 stycznia odbędą się mistrzostwa indywidualne okręgu poznańskiego w sali gimnastycznej ośrodka w. f. przy ulicy Bukowskiej. Na starcie ujrzymy czołowe rakiety Poznania. Początek o godzinie 14. (kom)

ODZNAKI

emalowane - metalowe
Fabryka Wyrobów Metalowych
Poznań, Ratajczaka 17, tel. 30-83
Ng 19 539

TEATRY

Z Teatru Wielkiego

Dziś w środę pełna uroku egzotycznego i pięknych melodii, barwna operetka „Kwiat Hawaju”, która zdobyła wielkie powodzenie dzięki świetnej grze pp.: H. Gabrielli, J. Fontanówny, Z. Grabowskiej, K. Dembowskiego, R. Petera, B. Horskiego, J. Sendeckiego, R. Cirina, A. Warchalewskiego i in., pomysłowej reżyserji B. Horskiego, wspaniałej oprawy dekoracyjnej i kosztjumowej Z. Szpingiera oraz efektownym tańcom układu M. Statkiewicza w wykonaniu pp. primaballeriny Z. Grabowskiej, W. Bończy i całego baletu. Kier. muz. kapelm. W. Buchwald.

W czwartek dnia 30 bm. w Sylwestra o godz. 20 przemiła operetka „Rose-Marie”, w doskonałej obsadzie. Kier. muz. kapelm. W. Buchwald, reż. J. Sendeki.

O godz. 23.30 zespół artystów wystawi wielką wesołą Rewję Sylwestrową z bardzo bogatym i wesołym programem. Piosenki, skecze, tańce, parodie, satyra aktualna, otoszkic programu, który wykonają wspólnymi siłami ulubieńcy publiczności, gwoli jej rozweseleniu. Kto chce więc dobrze się zabawić i wesoło powitać Nowy Rok, niech śpieszy po bilety na „Noc Sylwestrową”, do firmy A. Szrejbrowski. Passe-partout nieważne.

Cały Poznań przez dziurkę od klucza

Przeгляд Poznania w satyrze i piosence. Tańce — humor — precz z troską chociaż by tylko w Sylwestra — oto dewiza zespołu rewjowego, który bawił Was będzie w noc Sylwestrową w Metropolisie. A więc jutro na 11-tą wieczór — zapraszają Was — Jerzy Gerzabek — Gwidon Miklaszewski (autorzy) — Celina Krejczy — Poremska — Wanda Bończa — Juljusz Kreglewski — Bolesław Roslan — Stanisław Jaworski — Ewaryst Madejski — Karol Szaniawski — Zbigniew Rajsk — Rolicz, wreszcie Zygmunta Mąkowski konferansjer.

Uwaga: Weźcie z sobą walizki na niespodzianki. Przedtem należy się zaopatrzyć w bilety w kasie Metropolisie.

Dowidzenia — dzienia — dzienia w Metropolisie.
zg 14 926

Z Teatru Polskiego

Dziś w środę świetna komedia Fr. Molnara „Wielka miłość”, na której codziennie teatr jest przepelniony, a publiczność jest oczarowana. Role główne grają pp.: Jabłonowska, Sachnowska, Zasadzińska, Kierczyński i Pluciński. Jutro o godz. 20 „Wielka miłość”, o godz. 23.30 Sylwestrowe nocne przedstawienie wypelni komedia muzyczna „Podwójna buchalterja”. W Nowy Rok po południu po cenach do połowy znizonych „Wieczór trzech króli”. Rewelacja sezonu będzie uroczna komedia Goldoni, która po „Wieczorze trzech króli”, będzie drugim popisem reżysem Br Dąbrowskiego. Specjalną muzykę ze starych manuskryptów dobiera p. Jerzy Młodziejowski.

Z Teatru Nowego

Jeszcze tylko przez kilka wieczorów będzie grana przeżabawna polska komedia „Serca za drutem kolczastym”, z Jadwigą Zaklicką i Dowmuntem na czele, którzy

KINO APOLLO

NOWOŚCI SENSACJA!
WIELKI ATRAKCYJNY
Filmowy
Wieczór Sylwestrowy
o godz. 24-tej
najnowsza komedia muzyczna, arcydzieło, które zaelektryzowało cały świat kobiecy!
BOCCACCIO
(„DEKAMERON”)
W rol. głównych: WILLI FRITSCH, HELI FINKENZELLER, PAWEŁ KEMP.
BOCCACCIO — ideal kobiecych marzeń i snów.
BOCCACCIO — złodziej kobiecych serc
BOCCACCIO — pikantne przygody miłosne słynnego Don Jouana księcia FERRARY.
Piosenki i muzyka Franciszka Doalle'go.
Niema, nie było i nie będzie bardziej pętnego, bardziej wystawowego i bardziej zabawnego filmu, jakim jest film **BOCCACCIO**.
W nadprogramie: rewelacyjna kreskówka kolorowa p. t. „Królestwo Melodii”. Ceny miejsc normalne.
zg 15 002

swojami kapitalnymi kreacjami bawią publiczność do łez. „Nie pożąta” jak pisze jeden z krytyków „że przyszli do Serca, bo wiecior ten to wiecior śmiechu i niefrasobliwej zabawy”.

W pełnych próbach „Tempo... tempo...”

W noc sylwestrową o godz. 11 wielka rewja śmiechu z udziałem najznakomitszych sił rewjowych specjalnie zaangażowanych, jak to: tancerki, piosenkarze, monologisci i parodysci. Będzie to prawdziwie wielka rewja humoru, tańca i pieśni. Na tej rewji najweselej spotkamy Nowy Rok. Dyrekcja nie szczędząc kosztów przygotowała szereg niespodzianek oraz cennych upominków dla rozrabianej w ten wiecior sylwestrowy publiczności. Ceny miejsc zwykle. Bilety już do nabycia w firmie F. Zygariowski.

Wszyscy spotkamy się w Teatrze Wielkim na „Nocy Sylwestrowej”

Pójdźcie o dziatki, w wiecior sylwestrowy do miasta, gdzie Teatr Wielki, tam doskonały program rewiovy rozpędzi smutek wasz wszelki.

Będzie radości, humoru wiela: Fontanka, to Desdemona Sendeki straszny robi Otella A Horeki znowu Jagona.

Będą parodie, piękne balety, satyry aktualne, piosenki, dowcipne skecze i wogóle milion różności, które każdego rozwesela i uprawia w cudowny humor, tak że nikt nawet P. T. Panie nie zauważa, że nadszedł rok 1937 i że każdej znowu roczek... ubył.

Wśród wykonawców prócz wyżej wymienionych ujrzycie państwo wszystkich swoich dobrych znajomych których nieraz oklaskiwaliście na scenie.

Na jutrzejszą „Noc Sylwestrową” oczywiście **passep-artout i bilety ulgowe są nieważne**, gdyż drogiego dowcipu za darmo ani nawet na raty nikt nie daje. Na pociechę zaznaczyć należy, że ceny biletów które są do nabycia w firmie A. Szrejbrowski są nader niskie.

Śpiesznie zatem kupujcie bilety i przychodźcie w Sylwestra o godz. 23,30 do Teatru Wielkiego.

zg 14 991

Z wezwaniem do licznego naśladowania

na resztę kosztów budowy Pomnika Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu, złożyli do dnia 15 grudnia 1936 r.

489	Pan Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Prof. Ię. Mościcki z okazji ostatniego pobytu w Poznaniu 1000. —	J. Świechowska i B. Buczyńska Lublin 4.—	J. Trzcziński, Gniezno 5.—
	Ze skarbony przy Pomniku wybrano:	W. Hoffmann, Wyrzysk 2.—	L. Stanięcki, Kielce 2.—
1.	12. 36. 1 — mkn srebrn.	Ks. Buława, Kozłowo 6.—	Fr. Czarniakówna, Ludźmierz 2.50
2.	12. 36. 3 95	J. Oesch, Kosztowo 2.—	L. Szydłówna, Uisoly 2.—
3.	12. 36. 6 33	R. Ksobiak, Kosztowo 1.—	M. Gorzeńska, Łęzów z wnukami i jedn. brawnuk. 10.—
4.	12. 36. 14 64	T. Karłowicz, Jezioro 1.—	St. Piętkowska, Włodawa 1.—
5.	12. 36. 21 09	J. Kozłarska, Rudziszki 3 60	E. Gargulowa, Lwów 5.—
		M. Stróżyk, Rawicz 5.—	J. Haas, Zimna Woda 2.—
		I. Rączkowska, Płock 5.—	Maior J. Kozicki, Kraków 1.—
		J. Zielenińska, Kraków 2.—	J. Alexandrowicz, Poleszka 1.—
		St. Zarzycka, Kamień 1.—	K. Wilczewska, Warszawa 1.—
		St. Kocot, Warszawa 1.—	J. Mnichowska, Janowiec 6.—
		M. Zielezińska, Krotoszyn 1.—	J. Blaier, Wysoka 2.—
		Wł. Góra, Osieków 50	St. sierż. E. Janiszewski, Lenin 5.—
		St. Szymańska, Rakoniewice 3.—	J. Galdyński, Inowrocław 10.—
		L. Chmielewski, Mielec 50	T. Dziubiński, Bytków 20.—
		F. Grabowski, Lwów 5.—	M. Mazurkiewiczówna, Piaski 2.—
		St. i H. Kamiński, Bydgoszcz 11 57	A. Malnhardt, Przemysł 3.—
		K. Gaez, Zambrów 3 10	W. Paluszkiwicz, Czarnków 10.—
		Poluk. St. Lipiński, Wągrówiec 5.—	Dr. M. Nowakowski, Bydgoszcz 3.—
		St. Kocot, Warszawa 1.—	M. K. Morzewo 1.—
		Inż. K. Tarnawska, Kosów 2.—	T. Pronobis, Swarzewo 2.—
		J. K. Rybnik 5.—	M. Kalużanka, Czestochowa 3.—
		W. Burzyński, Krupnik 2.—	Kozakowa Stanisławów 5.—
		H. Jidy 1.—	K. Piotrowska, Witkowo 2.—
		H. Miesch, Chelmo 1.—	Wł. Karczyński, Chojnice 1.—
		W. Dzień, Rzeszowa 3.—	W. Kaczmarek, Czestochowa 5.—
		St. Baumgart, Swiekatowo 10.—	
		M. Geib, Oborniki 5.—	
		Alfr. Godlewscy, Michalewice 10.—	
		L. Łuczkiwiczowa, Lwów 2.—	
		M. Müller, Kielce składka z gresowych dobrowolnych ofiar 12.—	
		Razem: 13.—	

Konto P. K. O. 207 470 — Sekretariat Poznań, św. Marcin 69, m. 17.

Staraniem Komitetu Budowy Pomnika odbywa się w pierwszy piątek u O. O. Jezuitów msza św. o godz. 7-mej na intencję wszystkich żyjących i zmarłych ofiarodawców na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa.

RADJO

Sylwester w Polskim Radjo

W wieczór sylwestrowy czekają słuchaczy Polskiego Radja najróżnorodniejsze miłe i wesołe niespodzianki, które pozwolą wszystkim w pogodnym, optymistycznym nastroju powitać rok 1937. Z bogatego programu muzycznego, wyznaczonego na Sylwestra wymienić należy przemianę operetki Kalmana p. t. „Wieszka karnawału”, która nadana zostanie o godz. 19. W treści swej odbiega operetka ta od zwykłego schematu, bowiem tym razem nie narzeczony świeci ostatni wieczór swego kawalerskiego życia przed wejściem w związki małżeńskie, lecz narzeczona. Ostatni wieczór panieński spędza księżna Aleksandra w lokaliku malarskim w Monachjum „Pod zielonym pedzłem” i tutaj zostaje obwołana wieszka karnawału. Operetka ta będzie nie tylko wesołą rozrywką wieczoru sylwestrowego, ale zarazem zapoczątkuje karnawał, w którym Polskie Radjo weźmie jak najżywszy udział.

Koncert transmitowany z sali Warszawskiego Konserwatorium Muzycznego trwać będzie od godz. 21 do 22 i od 22.30 do 23.30. Program koncertu składa się z dwóch części. W pierwszej pożegnany się z rokiem starym, wspominając przeboje minionych lat. W drugiej — powitamy rok nowy pod hasłem „Co śpiewamy dziś i co będziemy śpiewali”. Znakomici artyści, śpiewacy, recytatorzy, dowcipni konferansjerzy, chór i

mała orkiestra Polskiego Radja wezmą udział w tej audycji.

Pierwszorzędna atrakcją programu radjowego będzie również „Sylwester na Kasprowym Wierchu” o godz. 23.30, który przeniesie radjosluchaczy na szczyt tatrzańskich do wesołej balowej. Reportaż przeprowadzi dr. Henryk Szatkowski. O godz. 0.15 do słuchaczy w kraju i zagranicą przemówi dyr. programowy P. R. Piotr Górecki, a następnie Jerzy Podolski, znany słuchaczom zagranicznym ze swych prelekcji angielskich. O godz. 0.20 „Płyta za płytą” przyniesie muzykę taneczną, która wniesie w dom radjosluchaczy wesołe echo Sylwestra.

„Teatr w walizce”

Mieszkańcy wielkich miast, w których są stale teatry, znają życie aktorów wędrownych naogół tylko z literatury. Wędrowka prowincjonalnych aktorów po miastach i miasteczkach, pełna przygód wesołych i smutnych uwiecznionych w powieściach i nowelach, owiana jest dla nas mgiełką romantyzmu. Mało kto wie, że zespoły takie istnieją i dzisiaj. Należy do nich teatr woliński-podolski. Zespoły tego teatru objeżdżają prowincję, szerząc kulturę teatralną w najodleglejszych zakątkach kresowych. Aktorzy woliński wiekszą część życia spędzają w wagonie kolejowym, lub w autobusie, wożąc w walizkach cały swój dobytek teatralny. O tym „teatrze w walizce” opowie radjosluchaczom Zygmunt Vogel w feljetonie, który nadany będzie ze Lwowa 31 grudnia o godz. 20.30.

„Harcercz”

Gwiazdkowy numer „HARCERZA”, miesięcznika młodzieży harcerskiej męskiej i żeńskiej całej Polski, jest w związku z świętem Bożej Rodziny, poświęcony domowi polskiemu. Wśród bogatej treści (artykuły, feljetyony, wiersze) zwracają uwagę artykuły ks. prał. Prądzyńskiego, prof. Jaxy-Bykowskiego, St. Sedlaczka, Z. Grzymałowskiej. Redaktor „Harcercza” w swym artykule daje wizję domu polskiego, takiego, jak go sobie młodzież wyobraża. Niepodobna tu wymienić mnóstwa spraw, związanych z całokształtem zagadnienia domu polskiego. Dobrze to świadczy o naszej młodzieży, która myślą wybiega poza codzienne sprawy i w swem piśmie zajmuje się sprawami narodowej doniosłości. W numerze, jak zwykle, są barwne działy: zastępowych, przeglądu całej prasy kulturalnej w „Światłach i cieniach”, najważniejszych zagadnień „Z Polski i ze świata”. Urozmaicają pismo ogłoszone konkursy na różne tematy z cennymi nagrodami. Bardzo liczne i wartościowe ilustracje, są ze smakiem rozmieszczone w całym numerze. Całość

Rok 1937 lepszy od 1938?

Napewno nim będzie, jeżeli zapoczątkujemy go nocą sylwestrową w Italii, gdzie po- byt przyjemni wszystkim znany światowy zespół muzyczny pod dyr. kap. L. Gbiorczyka — oraz mały lecz zuchwały humorysta p. Bolcio Kamiński Pr 9 081-52.92 — DANCING NA 3 SALACH —

robi nad wyraz miłe wrażenie swą szatą graficzną. Tak pięknego i przytem taniego pisma młodzieży chyba nie ma w całej Polsce. Cena tego numeru: 35 gr; prenumerata roczna 2,50 zł. Redakcja i administracja: Poznań, Chelmońskiego 21, m. 2. P. K. O. 207-679.

Nie zaznają w zimie głodu bezrobotni, jeśli każdy złoży ofiarę na Pomoc Zimową!

Dnia 29 grudnia 1936 r. zasnęła w Bogu, po długich i bardzo ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa matka, teściowa i nasza ukochana babcia, s. p.

z Mieszcząńskich Stanisława Tuszewska

w 87 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, o godz. 3 po poł. z domu żałoby.

W ciężkim smutku pogrążeni córka, zięć i wnuki.
Kępno, 29. 12. 36 r. Sienkiewicza 9.

W niedzielę, dnia 27 grudnia 1936 r. zmarł po ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., w 34 roku życia, s. p.

Edmund Hoppe

strażak ogniowy.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 31 grudnia 1936 r., o godz. 15-tej po poł. z kaplicy cmentarnej parafii Jężyckiej.

Komendant i Koledzy Miejskiej Zawodowej Straży Pożarnej stoł. miasta Poznania.
ng 22 134

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci mego najdroższego, nigdy niezapomnianego syna, naszego ukochanego bratanka i siostrzeńca, s. p.

Janusza Kłosa

stud. med.

odprawi się w dniu 2 stycznia 1937 o godz. 9-tej w kościele OO. Jezuitów

msza św.

o czem donosi krewnym i życzliwym pamięci Zmarłego matka z Zakrzewiczów Zofja Kłosa
zg 15907

We wtorek, 29 grudnia 1936 r., zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza i droga matka, teściowa i babcia, s. p.

z Janików

Zofja Aleksandrowiczowa

o czem donoszą w głębokim smutku pogrążone dzieci i wnuki.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 1 stycznia 1937 r. o godz. 15-tej z kaplicy garnizonowej. Wąły Jana III. Msza św. za drogą Zmarłą naza- jutrz o godz. 8 w kościele Farnym. Pr 9 082-52.98

Poznań, Kasuta, Pruszków, Piotrowice. Najst. Zakł. Pogrz. P. P. asecki. Klasztorna 11. tel. 27-69.

TRADYCYJNA NOC SYLWESTROWA

w PALAIS DE DANSE

Poznań, ul. Piekary 16/17 Pasaż „Apollo” Telefon nr. 11-92

Powiększony atrakcyjny program Moc przeróżnych niespodzianek

Wstęp wolny! Menu sylwestrowe à la carte Wstęp wolny!

POCZĄTEK O GODZINIE 9-TEJ WIECZOREM

Uprasza się P. T. Gości o wcześniejsze zamawianie stolików.

Od 1 stycznia 1937 roku całkowita zmiana programu artystycznego.

Atrakcja wszechświatowej sławy kwartet **WYGŁĘDOWSKICH** — Węgierska tancerka solowa **RUBY GORDON** — Gwiazda Budapesztu „**SUSSY ELTEY**”

DYREKCJA.

WINA

CZERWONE BORDOSKIE W SZCZYTNEJ KULTURZE

NYKA & POSŁUSZNY

POZNAŃ, WROCLAWSKA 33/34 TEL. 11-94

96 LAT
FUTRA
DOBRY TOWAR
SOLIDNA PRACA
B. SCHULTZ
TEL. 15-15 POZNAŃ BR. PIERACKIEGO 10.
LISY SREBRNE • NIEBIESKIE
ŚWIEŻY TRANSPORT ZAMORSKI

DROPSY ANYŻOWE NA SEZON ZIMOWY poleca
FABRYKA CUKROW St. Marecki, Poznań
ng 19 418/19 św. Wojciech 28.

Restauracja Nurkowski

daw. „Cechowa”, Seweryna Mielżyńskiego 23
urządza

Wieczór Sylwestrowy

Menu sylwestrowe 4 dania 7.50 zł
Menu sylwestrowe 3 dania 4.— zł

Menu nieobowiązkowe

KONCERT DANCING

Przygrywać będzie znany zespół

JAZZ-BORO-BAND

Uprzejmie zaprasza

Henryk Nurkowski.
dg 4076

Wieczór Sylwestrowy

w RESTAURACJI

CONTINENTAL

św. Marcin 36, tel. 20-63

Wyborowa orkiestra **DANCING** niespodzianki

Szanownym Gościom i Sympatykom życzę

DOSIEGO ROKU

Jan Cibor.
dg 4069

Szanownej Klienteli

odwiedzającej magazyny nasze, serdeczne życzenia
Szcześliwego Nowego Roku

Walerja PATYK

Aleje Marcinkowskiego 6 ul. 27 Grudnia 3
CUKRY — CZEKOLADA

Pg 3074-52,83

Prawdziwy CHLEB LITEWSKI

tylko ze znakiem ochronnym firmy

Dr. A. WANDER S.A.

Skład

kolonialny towarem, maglem, przyległym mieszkaniem, dzierżawa 50.—, najlepiej położony, zaprowadzony. Poznań, Pocha 41, mieszkanie 17. zd 51 872

FUTRA

Gotowe i na miarę
poszycia i modernizacje
pod fachowem kierownictwem

EDMUND RYCHTER

POZNAŃ - FR. RATAJCZAKA 2
WROCŁAWSKA 15 WROCŁAWSKA 14
OSTRÓW (WIKP.)

RESTAURACJA „EMPIRE”

tel. 58-16 UL. 3 MAJA 5 obok pl. Wolności

urządza dla swych Sympatyków
urozmaicony

Wieczór Sylwestrowy z danciem

dg 4068

Strzelnica

Bractwa Kurkowego w Gnieźnie
z restauracją, salami
mieszkaniami i ogrodem
od 1. I. 1937 r.

do wydzierżawienia

Zgłoszenia reflektantów
do K. K. O
miasta Gniezna
ul. Mieczysława nr. 6

DOSIEGO ROKU

życzy Szanownym
Gościom, Sympatykom,
Znajomym i Przyjaciółom

W. JABŁOŃSKI Restauracja
i Kawiarnia

„Bristol”

ul. Jasna 19

Kolacja Sylwestrowa

Consomme'e Princesse - Zupa żółtowa
Majonez z homara — Sandacz a'la
Parisienne — Indyk z borówkami
Tournedos a'la Bristol — Parfait ana-
nasowy — Melba brzoskwiowa

KONCERT DANCING

Pg 9076-52,88

Do ponczu
sylwestrowego

PĄCZKI

różnie nadziane

Cukiernia
i Kawiarnia
G. ERHORN
POZNAŃ,
Fr. Ratajczaka 39
Tel. 3228

„Haftoplis”

wykonuje mereżkę okretkę —
dziurki, wykończenie szali, fal-
ban, pisowanie, dekantowanie
hafty, monogramy, tarcze gimna-
zjalne, obciążanie guzików, nad-
rabianie stóp, podnoszenie oczek
terminowo najtaniej.

Stary Rynek 6, tel. 28-10,
wejście Wiankowa.
Pg 8 766-51.105

Skład
Poznaniu, mieszkaniem, nowym
domu 65 złotych miesięcznie od
właściciela wolny. Ratajczak —
Poznań, Skarbowska 18.
zd 52 382

Restauracja Warszawska

Plac Wolności 5 — urzęda

WIECZOR SYLWESTROWY

KONCERT — DANCING

i prosi o wczesne zamówienie stolików. Szanownym
Gościom, Znajomym i Sympatykom życze

DOSIEGO ROKU

dg 4066 Właściciel Stanisław Serwo.

Polska

w krajobrazie i zabytkach

w pięknym druku rotograviurowym. Wydawnictwa
Dzieł Ilustrowanych w Warszawie, dwa tomy
w ozdobnej oprawie płóciennej, okazjnie za 50 zł
sprzeda DRUKARNIA POLSKA, Poznań, św. Marcin 70.

BOLE reumatyczne
i artretyczne
NAJWIĘCEJ DOKUCZAJĄ PODCZAS
ZIMNA I
NIEPOGODY

MAŚC PRZECIW-
REUMATYCZNA

OSMOGEN

GĄSECKIEGO

PEŁN PRZECIWRUMATYCZNY
DO KĄPIELI „OSMOGEN”
KOJA TE BOLE

nr 21 698

5 FLEURS

SUBTELNY DOBÓR ZAPACHÓW I KOLORÓW

Puder 5 Fleurs
Forvil-Paris
raz warty, staje
się niekwestiono-
nym kosmetykiem
na każdą cerę

FORVIL

Paris

nr 22 110

Italia

Cukiernia — Kawiarnia
Restauracja — Sniadalnia

Aleje Marcinkowskiego 8
urządza

NAJWESELSZY SYLWESTER

PROGRAM REWELACYJNY:

Orkiestra pod dyr. kap. L. Gbioreczyka.
DANCING NA 3 SALACH

Atrakeja wieczoru: Świetny i fenomenalny humo-
rysta p. Bolcio - Kamiński.

NIESPODZIANKI???

Stoliki prosimy wcześniej rezerwować

Noc Sylwestrową

w Restauracji - Winiarni

BOULEVARD

Poznań, ulica Młyńska nr. 3

MOC NIESPODZIANEK - Koncert - Dancing do rana
Ceny bez zmian.

Szanownym Gościom i Znajomym życze
DOSIEGO ROKU!

dg 4067 JAN KRAJEWSKI.

„ZŁOTA RÓŻA”

Wszystkim Szanownym odbiorcom, którzy popierają naszą
chrześcijańską firmę, życzymy

POMYŚLNEGO NOWEGO ROKU

Skład Konsygnacyjny dg 40:8
f-my Przemysł Gilzowy Stefan Kamiński w Warszawie,
ul. Rymarska 12

Poznań, ul. Ogrodowa 15. Telefon 40-15

Ideal nowoczesnej
gilzy

Ekspedjentka

sila rutynowana do działu
bielizny i trykotaży potrzeb-
na od zaraz lub później. Zgło-
szenia tylko pisemne z foto-
grafją, z odpisami świadectw,
podaniem referencji i pre-
tensji do f-y J. Pilaczyński i
Ska, Bydgoszcz, Gdańska 14 16
nr 22 129

ROZKŁAD JAZDY AUTOBUSÓW

ważny od 1 stycznia 1937.

na linii POZNAŃ — MOSINA

7,30	8,30	10,00	12,00	13,15	15,00	17,00	20,00	Poznań	7,40	9,10	10,50	12,40	14,10	15,40	18,10	20,10
7,45	8,45	10,15	12,15	13,30	15,15	17,15	20,15	Luboń	7,25	8,55	10,35	12,25	13,55	15,25	17,55	19,55
7,49	8,49	10,19	12,19	13,34	15,19	17,19	20,19	Łasek	7,21	8,51	10,31	12,21	13,51	15,21	17,51	19,51
7,53	8,53	10,23	12,23	13,38	15,23	17,23	20,23	Łęczycza	7,17	8,47	10,27	12,17	13,47	15,17	17,47	19,47
7,57	8,57	10,27	12,27	13,42	15,27	17,27	20,27	Puszczykowo	7,13	8,43	10,23	12,13	13,43	15,13	17,43	19,43
8,05	9,05	10,35	12,35	13,50	15,35	17,35	20,35	Puszczykowo	7,05	8,35	10,15	12,05	13,35	15,05	17,35	19,35
8,10	9,10	10,40	12,40	13,55	15,40	17,40	20,40	Mosina	7,00	8,30	10,10	12,00	13,30	15,00	17,30	19,30

P. — kursują tylko w dni powszednie. Autobusy dobrze ogrzewane

WIELKOPOLSKIE LINJE SAMOCHODOWE Spółka z o. o.
Poznań, ul. Ślomska 29 m. 11. Telefon 46 59.

Najtańsze źródło ZAKUPU

KONFEKCIJ męskiej i żeńskiej

Najnowsze fa-
sony i desenie
tylko w firmie

M. MALEWSKI

Wrocławska 38.

Szanownym moim Gościom, Kolegom i Sympatykom
życze

DOSIEGO ROKU

JAN KRUPIŃSKI

Restauracja Hotelu „Polonia” ul. Grunwaldzka 18 Tel 79-55
Towarzystwom polecam salę jak i gabinety na wszelkie
uroczystości bezpłatnie. nr 20831

Okazały lokal handlowy

w najruchliwszej części miasta Poznania, w śród-
mieściu, przy ul. Nowej, w Bazarze, wydzierżawiny

Bazar Poznański Spółka Akcyjna.

Pg 9075-52,85

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tym 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuję się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuję się do godz. 10.45.

1. KAMIENICE

Willa

Klonowicza 3, I p. 5 pokoi komfortowych. zdg 52 084

Kupię

piekarniczą wille gotówką, okolica Opera, Solacz. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 310

Parcele

do 1000 m² korzystnie na sprzedaż. Górna Wilda 92. zdg 52 366

Dom

pod dachówką nie wykończony w zdrowej dzielnicy sprzedam. Zgłoszenia Jankowski, Marsz. Pocha 199, kiosk. zdg 52 266

2. PIENIĄDZ

15 000,— zł

na I hipoteke poszukuje. Procent podług umowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 081

Przedstawicielstwa

poszukuje kupiec z kapitałem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 171

10 000,—

zł na hipoteke 275 morgowego gospodarstwa poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 179

3 000,—

pożyczki poszukuje firma handlowa w Poznaniu. Stala posada ekspedjentki, gwarancja zastaw. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 349

3 000,—

poszukuje pilnie. Spłata miesięczna. Zabezpieczenie i proc. dobre. Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 340

Sprzedam

5 proc. pożyczki konwersyjna — renowarzysta. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 329

2 000,—

pod zastaw brylantów poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 391

2 000,—

poszukuje — 10% miesięcznie. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 390

Wypożyczę

10 000 na wille przy Operze lub Solaczu za pomieszkaniem cztery, pięcypokojowe ewentualnie wzdłuż rzeki. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 309

Pani

przyjmie pana (pania) gotówką 5 000 zabezpieczona na dożywocie wies. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 52 539

4. OSOBISTE

Sylwestra — Pączki

domowa poleca

Łowiczanka

Aleje Marcinkowskiego 21, telef. 25-33 dg 4 053

7. SPRZEDAŻE

Kaloryfery (grzejniki)

do centralnego ogrzewania po cenach bardzo korzystnych. Informacje Ratajczaka 18, m. 7. zdg 49 030

Okazja

Pralnię - Prasownię dobrze prosperującą tanio sprzedam urządzeniem z powodu wyjazdu. Szamarzewskiego 8. zdg 51 623

Koń

na sprzedaż. Zgłoszenia w godzinach popołudniowych. Tomczyk, Poznań, Pałacowa 26. d 4054

Sprzedaż — Naprawa

i montownia piór wszelkich systemów piór wiecznych ołówków automatycznych. Naprawa narychmiast w firmie Józef Czoznowski, spec. skład papieru Poznań, Fr. Ratajczaka 2. dg 3450

Meble

najtaniej u Pałacowa, ul. Słusarska 4. pomiędzy Wielką a Wozną. dg 3864

Maszyny do pisania

i liczenia nowe używane (z gwarancją) walizkowe „Rheinmetall“ na dogodnych warunkach spłaty do nabycia w firmie Antoni Rose, plac Wolności 2 i Nowa 8. ng 21 435

Kilka używanych

pianin

sprzedam tanio i na dogodnych warunkach B. Sommerfeld, Poznań, 27 Grudnia 15. ng 21 772

Rower

bardzo dobry, meski sprzedam. Plac Wolności 13, m. 10. zdg 52 197

Zegarek

złoty, 3 wieszka, bardzo dobry modelogram T. B. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 198

Fortepiany - Pianina

Fabryki Bettinga korzystnie. — Informacje Fr. Ratajczaka 20, I piętro, m. 4, od 16—18. ng 17 792

Pianina

znanej fabryki „Arnold Fibiger“ oraz instrumenty okazujące w każdej cenie poleca Centralny Magazyn Pianin. Poznań, Pierackiego 11. Zamiana instrumentów używanych. Ng 19 533

Fabryka mebli

poleca meble wszelkiego rodzaju Skład fabryczny, Wrocławska 19 dg 3757

Półcięzarówkę

Chevrolet 6 sprzedam. Szkoła 12 — 4, Poznań. zdg 52 078

Kolonjalke

dobra z mieszkaniem tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 172

Sportka

tanio. Polna 5 — 11. zdg 52 173

400—500 litr. mleka

ma do oddania maj. Budzyn — p. Mosina, tel. 3, może być dostarczane na miejsce w mniejszych ilościach. zdg 52 183

Smoking

figure średnia sprzedam. Rybaki 18a, m. 75. zdg 52 238

Cukiernię

zaprowadzona, urządzeniem, mieszkaniem. Adres Kurjer Pozn. zdg 52 131

Platformę

sprzedam. Plac Działowy 10. — skład węgla. zdg 52 094

Kanarki

nagrodzone złotym medalem — sprzedam. Śniadeckich 30 — 9. zdg 52 090

Rzeźnictwo

z elektrycznym urządzeniem. — przyległym mieszkaniem korzystnie zaraz sprzedam. Szymkowiak, Zupańskiego 7. zdg 52 070

Lodówkę

tanio. Szewska 20, rzeźnictwo. zdg 52 071

7

pszennym mieszkaniem zaraz dam w dzierżawę 3 ctr. morgi. Oferty Oredownik, Miłostaw. n 22 119/120

Dobrego Sylwestra

sprawi orkiestra, gdy zagrasz z wieczora na płytach

Kastora,

Kastor, św. Marcin 55 ng 22 130-1

Bilard

automatyczny sprzedam. W. Garbary 29 — pieczywo. zdg 52 068-9

F-a „Serwis“

Wrocławska 15, poleca na Sylwestra kieliszki do wina szlifowane i giadkie. zdg 52 326

Futro

meskie 100 zł. Wodna 6, m. 1. zdg 52 074

Spółdzielnia

dobrze prosperująca. Zgłoszenia Poznań, Koperska 4, m. 10. zdg 52 341

Skład

kolonjalny przy ruchliwej ulicy z mieszkaniem — maglem zaraz sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 52 149

Rzeźnictwo

sprzedam okazycznie mieszkaniem, warsztat, zapędy, centrum Poznania. Zgłoszenia Wielka 20. zdg 52 203

Skład

pracownia, dwupokojowe mieszkanie, 70,— miesięcznie odstąpię. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 51 636-7

1 000 samochodów

rozehbranych używane części podwozia mieczarskie opony najtaniej w firmie Autosklad, Poznań, Dąbrowskiego 89, telefon 46-74. dg 3159/60

Zakład

fryzjerski damsko-meski z mieszkaniem tanio sprzedam śródmieście. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 328

Mahoniową

sypialnię sprzedam okazycznie. — Półwiejska 2, stolarnia. zdg 52 339

Cukiernię

z całkowitym urządzeniem koncesja sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański, Gniezno 777. ng 22 115

Jadalnie

gabinety, kuchnie Sypialnie najtaniej kupisz — największy wybór

Wrocławska 38

Hala Mebli. Pg 9078-53.370

Sprzedam

frak na jedwabiu, jaskółke, piaseczek korzystnie na wzrost 174 cm. Kochanowskiego 3, m. 13. między 3—5. zdg 52 499

Skład

kolonjalny ładne mieszkanie egzystencja gwarantowana powodu wyjazdu tanio sprzedam. Marszałka Pocha 39, mieszkanie 17. zdg 52 486

Lampy

elektryczne najnowsze modele najtaniej wprost z wtywni. — Masztalarka 7 zdg 52 465

Blüthner

krótkie skrzydło pianino „Seiler“ fisharmonje

okazyjnie. Marcina 22. podwórze. zdg 52 534

Czterolampowe

zmiennicy. Stary Rynek 93 — II piętro. zdg 52 517

Kolonjalke

dobrze zaprowadzona, 2 pokoje tanio. Adres Kurjer Poznański zdg 52 568

Zegarki

reczne na minuty regulowane od najtańszych poleca Chwilkowski, Nowa S. Bazar. zdg 52 301

Remington

dobrze utrzymana tanio. Bartkowiak, Aleje Marcinkowskiego 18. zdg 52 267

Instrumenty

lekarskie okazycznie. Słusarska 7, księgarnia, tel. 58-41 zdg 52 419

Meble flamandzkie inkrustowane

sekretara, stoly, komody, stolik, świeczniki stylowe na sprzedaż. Skarbowa 4, parter, lewo. zdg 52 412

11. KUPNA

Srebro

złoto, brylanty, kwity lombardowe wszelkie starożytności kupuje „Lamus“, Strzelecka 1. Pg 87 56-58.224

Meble

używane wszelkiego rodzaju antyki dywany kupuje Magazyn Mebli. Podgórna 6, telefon 32-50 zdg 42 072

Leicę

okazyjnie kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 220

Poszukujemy kupna 1 silnika

typu „Diesla“ do napędu ropa o mocy ca 40 KM., używany, lecz zachowany w dobrym stanie, gotowy do użytku. Zgłoszenia prosimy kierować do administracji niniejszego pisma z podaniem ostatecznej ceny oraz technicznych danych ofiarowanego obiektu. pod zdg 52 119

Srebro

złoto, brylanty kupuje Kruk, 27 Grudnia 6. Ng 36 001

Fotograficzny

aparat tasnowy 6—9 kupie. Opis, cena Kurjer Pozn. zdg 52 296

Teszyng

10-strzałowy kaliber 22 kupie. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 302

Pianino

pierwszorzędne, mało używane. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 417

12. DO WYNAJĘCIA

8—9 pokoi

pierwsze piętro, obok Pl. Wolności, na biura lub biura z mieszkaniami dla adwokata lub lekarza od 1. 7. 37. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 51 507

8 pokojowe mieszkanie

komfortowe słoneczne z obszernymi przynależnościami nadające się na biura i mieszkanie wolne zaraz.

4-pokojowe

komfortowe dom ogrodowy, parter wolne zaraz. — Zgłoszenia Loga, Słowackiego 18, tel. 66-89. Pg 7429-18.89

Czteropokojowe

komfortowe, słoneczne, również Skład z mieszkaniem Pocha 123. Właściciel: Lodowa 1, m. 4. zdg 52 195

Pokój

kuchnia, elektryczność już wolne, 25,— miesięcznie wynajmie. Wędzowski, Piekary 11. zdg 52 168

Trzypokojowe

łazienka wprost od gospodarza wolne. Spokojna 21 — 6. zdg 52 188

2

pokoje kuchnia od 1. 1. 1937. Zgl. Obornicka 122, m. 1. zdg 52 206

Trzypokojowe

komfortowe willi od 1 lutego. — Winogrody 128. zdg 52 076

Trzypokojowe

komfortowe, balkonowe, siodło oficerskie sprzedam. Winogrody 144. zdg 52 227

2 x 6 pokojowe

Młynska 13, Zgłoszenia portier. zdg 52 237

Trzypokojowe

komfortowe, bezpodatkowe, parter, przy tramwaju ul. Płowiecka 7, koniec Grunwaldzkiej wprost od gospodarza. Zgłoszenia I, piętro, od 15. 1. lub 1. 2. zdg 52 145

Do wynajęcia

2 mieszkania 6-pokojowe I. i III. p. tr. komfortowe, centr. ogrzew. od zaraz. Informacje Słowackiego 8, m. 3. zdg 52 125

6 pokojowe

przy Al. Marcinkowskiego (obok poczty), III p. tr. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 52 093

2

i kuchnię wynajmie. Ostrobramska 27 zdg 52 092

Dwupokojowe

kuchnia, jednopokojowe kuchnia. Wawrzyńca 50. zdg 51 512-13

Dwupokojowe

komfortowe — bezpodatkowe — Hetmańska, Pocha, Poznańska. Zgłoszenia Mielżyńskiego 23—12 od 9—14. zdg 52 342

Pokój

kuchnią Biedrzyńskiego 8. zdg 52 337

Trzy

pokoje wynajmie gospodarz. — Traugutta 13. zdg 52 588

Czteropokojowe

komfortowe, I piętro, śródmieście. Wroniecka 6/8, administrator. zdg 52 394

Mieszkanie

pokój kuchnia w Naramowicach. Zgłoszenia Szamarzewskiego 33, mieszkanie 19. zdg 52 392

Dwupokojowe

komfortowe, korzystnie wskaże Kiosk, ul. Cieszkowskiego, zdg 52 367

Dwupokojowe

50.—, jednopokojowe 30.—, rok zgóry. Kanalewa 17. zdg 52 536

Komfortowe

3, 4 pokojowe, odnowione, naprzeciw Parku Wilsona, od zaraz. Matejki 60. zdg 52 529

Czteropokojowe

komfort garażem bez. Mikołajczak, Ratajczaka 33, tel. 54-67. zdg 52 563

Dwupokojowe

40.— trzypokojowe 65.—, Jeżyce. Wskaże Piotra Wawrzyńca 32, m. 2. zdg 52 492

4

75.—, 3 50.—, Jeżyce. Świercz, Słowackiego 27, m. 10. zdg 52 490

Pokój

Debiec, Wiśniowa 73. zdg 52 562

Pokój

i kuchnia od właściciela. Gasiorowskich 11, m. 3. zdg 52 557

Pokój

kuchnia, małe. Rataje — Wiosłarska 12. zdg 52 254

2

pokoje kuchnia, śródmieście do wynajęcia. Zgłoszenia stróż. ul. Wielka 12. zdg 52 252

Dwupokojowe

32.—, wycygnione, Czteropokojowe Marcina 74, I, 18, front. zdg 52 424

Trzypokojowe

z wygodami przy przystanku kolejowym Debiec, ul. Rydyżńska 10 do wynajęcia. zdg 52 421

Pokój

kuchnia wynajmie gospodarz. — Adres Kurjer Pozn. zdg 52 414

Sześciopokojowe

komfortowe, słoneczne, Solacz, ewentualnie garaż 1. 3. do wynajęcia. Zgłoszenia Witkowski, Marcin 58. zdg 52 512

27 Gr

Dwu jednoosobowy. Zielona 3 — 9. zdg 52 471

Niekrepujący dwuosobowy Wrocławska 3 — 4. zdg 52 450

Pokój Górna Wilda 17 — 5 przy stacji. zdg 52 448

Mickiewicza 5 — 9 pokój zaraz wynajme. zdg 52 403

Inteligentnym Ogrodowa 19 — 2. zdg 52 404

Centrum Składowa 1 — 1. zdg 52 408

Centrum Kreta 6 — 1 utrzymaniem. zdg 52 407

Przecznica 2 — 4. zdg 52 259

Dwuosobowy Działyńskich 7 — 9. zdg 52 257

Dwuosobowy elektryczność. Wielkie Garbary 1. m. 8. zdg 52 297

Frontowy ładny, czysty, panom. elektryczność. Jędrka 43. m. 3. zdg 52 295

Długa 18 — 12. zdg 52 292

Pokój wspólny panu/wspólny panu. Rybaki 9 — 16. zdg 52 291

Pokój z klatki schodowej, front, i ptr. prawo, Piotra Wawrzyniaka 37. zdg 52 290

Panom Działyńskich 6 — 10. zdg 52 538

Pani wspólny — Wrocławska 36. m. 8. zdg 52 527

Dwuosobowy jedno (utrzymaniem). Półwiejska 2 — 6. zdg 52 556

2-osobowy frontowy, słoneczny. Focha 18 — m. 4. zdg 52 554

Słoneczny dobrze umeblowany. Łakowa 10. mieszkanie 8. zdg 52 522

Focha 43 — 6. dwie osoby. zdg 52 481

Biura lub umeblowany małżeństwu zaraz. Jasna 8 — 2. zdg 52 480

Szymańskiego 8 — 9. zdg 52 479

Nowomiejski 6 a — 25 duży frontowy. zdg 52 477

Próżny niekrepujący. Wierzbicice 18/5. zdg 52 476

Pokój Kopernika 8. m. 5. zdg 52 174

Niekrepujące dwa. Marcin 15 — 7. zdg 52 498

Słowackiego 25 — 12. zdg 52 512

Mielżyńskiego 22 — 11 jedno - dwuosobowy. zdg 52 500

Elegancki jedno - dwuosob. Wielkie Garb. 4. m. 7. zdg 52 433

Wrocławska 38 — 35. zdg 52 383

Pokój umeblowany zaraz. Mickiewicza 17. m. 2. zdg 52 379

Słoneczny Skryta 2 — 8. zdg 52 378

Mielżyńskiego 4 — 12. frontowy. zdg 52 372

Ładny jedno - dwuosobowy. Kraszewskiego 5 — 5. zdg 52 369

Pokoik Łakowa 16 — 6. zdg 52 368

Panu Kanałowa 6. parter. prawo. zdg 52 365

Dwuosobowy utrzymaniem — bez. Aleje Marcinkowskiego 2a — 4. zdg 52 363

Ogrodowa 13 — 29. zdg 52 535

Urzednikowi Kraszewskiego 4 — 9. zdg 52 496

Szamarzewskiego 14 — 3. zdg 52 495

Słowackiego 39 — 9. zdg 52 491

Panu Słowackiego 62 — 2. zdg 52 489

Kucharka potrzebna. Dąbrowskiego 53 65. restauracja. zdg 52 488

Panu Dąbrowskiego 36. m. 19. zdg 52 525

Pokój umebl. lub próżny. klatki schodowej solidnemu lub biuro. od 1 stycznia. Fr. Ratajczaka 27. m. 5. zdg 52 505

Pokój elektryczność, telefon. Masztalarska 12 — 6. zdg 52 519

Pokój czysty. Wielkie Garbary 50 — m. 10. zdg 52 530

Pokój elektr. Dąbrowskiego 56. m. 6. zdg 52 494

Pokój Marszałka Focha 38. m. 18. zdg 52 555

Komfortowy Masztalarska 8. m. 7. zdg 52 520

Pokój samotnemu utrzymaniem — bez. Polna 2. m. 4. zdg 52 508

Pokój inteligentnej osobie utrzymaniem. bez. Różana 22. m. 4. zdg 52 504

Paniom lub małżeństwu. Różana 6 — 13. zdg 52 580

Ładny frontowy słoneczny. Wielkie Garbary 29. m. 5. zdg 52 576

Działyńskich 9 — 5. niekrepujący. zdg 52 544

Pokój Półwiejska 7 — 6. zdg 52 541

Tanio dwuosobowy. Rybaki 20 — 10. zdg 52 812

Czesława 16 a. II lewo. zdg 52 308

Ładny 1—2 osobowy. Śniadeckich 28 — 2. zdg 52 307

Tanio niekrepujący panu. Grobla 19. mieszkanie 13. zdg 52 306

Składowa 12 — 29. zdg 52 305

Zaraz Małe Garbary 4. m. 2. zdg 52 303

Zaraz plac Bernardyński 1a — 5. zdg 52 300

Umeblowany Dąbrowskiego 66 — 9. zdg 52 253

Jasna 12 — 4. solidni. zdg 48 299

Pokój umeblowany 2 osób utrzymaniem kuchni od 1. Ogrodowa 19. m. 1. zdg 52 244

Klatka Strzelecka 26 — 5. zdg 52 280

Pierackiego 17 — 9. zdg 52 277

Klatki także małżeństwu. Szyperka 3. mieszkanie 9. zdg 52 279

Ratajczaka 11 a. I wejście, II piętro. m. 58. wygodny, ciepły, niekrepujący. elektryczność. zdg 52 274

Dwuosobowy Ratajczaka 14. m. 20. zdg 52 276

Pokój niekrepujący. Małeckiego 26. mieszkanie 3. zdg 52 271

Bernardyński 3. I prawo. zdg 52 272

Dwa Ratajczaka 15. m. 4. zdg 52 270

Panom frontowy. elektryczność. Strzelecka 20 — 9. zdg 52 269

Kochanowskiego 24 — 1. jedno - dwuosobowy. niekrepujący. zdg 52 268

Długa 13 — 8. zdg 52 263

Dwuosobowy Mostowa 4 — 4. zdg 52 260

Dobrze umeblowany, duży pokój, elektr., telefon. Działyńskich 9. m. 2. zdg 52 427

Czysty ładny lub urzędnicze. Marcina 74. 1. 18. front. zdg 52 423

Przyjezdny tanio Wodna 13 — 9. zdg 52 416

Elegancki Ratajczaka 26 — 6. zdg 52 553

Niekrepujący Działyńskich 6 — 3. zdg 52 551

Klatki Pierackiego 8 — 12. zdg 52 547

Klatka komfortowy, centralne. Masztalarska 7a — 5. zdg 52 548

Frontowy słoneczny, elektryczność panu (i) wynajme. Wielkie Garbary 1—12. zdg 52 505

Bezdzietnym Wielkie Garbary 5 — 10. zdg 52 513

Osoba kulturalna wykształcona poszukuje skromnego pokoju w zamian za udzielenie języka francuskiego. ewtl. za 20 zł miesięcznie. Zgłoszenia do Tow. Pomocy dla Inteligencji, św. Marcin 8. II. zdg 51 737

Samotni parafii św. Wojciecha do 20. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 107

25. — solidny pan. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 346

Pokoju umeblowanego ze światłem elektrycznym poszukuje. okolica Łazarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 537

14. ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienie stróżstwo, 1 pokój kuchnia na podobne — bez. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 231

17. LOKALE

Skład okno wystawowe nadający się na każdą branżę. Aleje Marcinkowskiego 7. zdg 51 546

Skarbowa 1 — 4a (biuro). zdg 52 192

Skład do wynajęcia 1 i 1. 37. przeszło 30 lat istniała kolonijka. ulica Główna 56. m. 4. zdg 52 152-3

Poszukuje ubikacji, nadającej się na skład pieczywa i nabiału. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 582

Lokal handlowy — 3 ubikacje. Masztalarska 6. parter, na hurtownie — pracownie, biura — do wydzierżawienia. Zgłoszenia zawiadawca. zdg 52 393

Ubikacje na stajni, garaże, warsztaty. Jędrka 52. zdg 52 250

18. DZIERŻAWY

7 mórg dobrej ziemi w Poznaniu uprawiona, ogrodniczo, mieszkanie i stajnie od zaraz do wydzierżawienia, roczna dzierżawa i gwarancja. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 52 594

Piekarnia z kompletnym urządzeniem, dobrze prosperująca zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Koźmiń Wlkp. ng 22 118

Lokal z piekarnią, cukiernią, miastem powiatowe, rynek, gdzie długie lata leżała dobrze prosperująca kawiarnia natchmiast do wydzierżawienia. Nadaje się na każde inne przedsiębiorstwo. Zgłoszenia Barański, Leszno, Leszczyńskich 37. ng 22 124

Skład kolonjalny wydzierżawi zaraz towarem w ruchliwej ulicy właściciel. Zgłoszenia Agencja Kurjera Pozn. Pleszew. ng 22 128

21. LICYTACJE

Czwartek 31 grudnia, godz. 12 sprzedam

Wrocławska 19 I, urządzenie składu konfekcji regaly, stoły, płyty, maszyny krojczą, biurko, kufr, reklamy, wieszaki, manekiny, żelazka itp. Brunon Trzeciak, zaprzysiężony aukcjonator. Pg 9079-52,90

22. ZGUBY

20 złotych nagrody za odniesienie zgubionego kołczyka, perła japońska z brylantami. Marynarska 12. mieszkanie 2. zdg 51 531

Zgubiono tablicę rejestracyjną PZ 46 681. Zwrot za wynagrodzeniem. Klawitter, Gnieszno, Dalkowska 16. ng 22 113/4

Bransoletę złotą zgubiono 28 wieczorem — tramwajem 7 i 4 względnie Debiec, wynagrodzenie Wielka 9 — skład skór. zdg 52 386

23. ROZMAITE

Balowe wieczorowe suknie wykonuje po znizonych cenach. „Mira”. Salon mód, Focha 36. zdg 51 855

Inwalida 50 proc. z koncesją na Monopol Tytoniowy. Adres Kurjer Pozn. zdg 52 433-4

Książkowość różnych systemów, zakładam, reguluje, obrona podatkowa. Łask. Zgłoszenia pod zdg 52 375 do Kurjera Pozn. zdg 52 375

Koncesje na wyszynk wódek oddam. — Wskaże Kurjer Pozn. zdg 52 567

Wypożyczam suknie wieczorowe, maskowe, słubne. Półwiejska 24. zdg 52 249

24. NAUKA

Kursy Handlowe Skrzypczak Plac Wolności 2, kurs 4 stycznia zdg 51 528

Kursy stenografii pisania maszyną, rozpoczynam 4 stycznia. Kantaka 1. zdg 50 283

Kroju modelowania najnowsze. Strojna, Podgórna 7. zdg 52 181

Stancja dla pańienek, dobre utrzymanie, opieka, pomoc w lekcjach. Stefania Rzepecka, Kreta 23. m. 7. zdg 52 242

Szkoła Tańców Średzińskiego kurs początkujący rozpoczynam. Strzelecka 8. zdg 52 574

25. MUZYKA

Lekeyj fortepianu. Poniecka, Piekary 13b. zdg 52 144

Zespół muzyczny potrzebny zaraz. Kawiarnia, Rawicz, Rynek 8. ng 22 125

Gry fortepianowej udziałem, fortepian do ćwiczeń. Zofia Wesolowska, Kopernika 8. zdg 52 531

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

a) Służba domowa

Kucharka i bufetowa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 344

Szukam posady elektryk, najchętniej na majątku. Zgłoszenia proszę do Kurjera Pozn. zdg 52 079

Posługaczka poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 211

Samodzielne gotowaniem poszukuje posady dochodzącej. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 212

Sumienna poszukuje posługi lub do prowadzenia domu. — Łaskawe oferty proszę do Kurjera Poznańskiego zdg 52 217

Młodsza szuka posługi od 1-go. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 222

Dziewczyna prowincji dobrem gotowaniem szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 51 947

Dziewczyna z wioski, uczciwa, czysta poszukuje posady do pomocy pani domu zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 161

Posługi poszukuje od 15-go. Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 162

Młoda inteligentna pani, prosi o jakikolwiek prace, tylko w kulturalnym domu, w zamian za życie — i mieszkanie. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 52 156

Osoba samotna, w średnim wieku z rodziny ziemianńskiej zajmie się gospodarstwem domowym, zna prace biurowe. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 154

Młodsza uczciwa dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego, skromne gotowanie zaraz lub później. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 143

Uczciwa dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego od 1. 1. 37. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 129

Poszukuje posługi, najchętniej, Łazarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 128

Dziewczyna młodsza uczciwa, z cośkolwiek gotowaniem poszukuje posady od 1. 1. 37. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 123

Młodsza dobrze polecona poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 108

Posługaczka dobrem gotowaniem szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 106

Posady do wszystkiego z gotowaniem poszukuje uczciwa pracownica. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 103

Dziewczyna uczciwa, czysta do dzieci i pomocy pani domu przyjmie posadę od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 099

Dziewczyna młoda uczciwa z gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 091

Dziewczyna skromna szuka posady od 1. lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 087

Dziewczyna poszukuje posady w kawiarni, restauracji. Dobrze polecona. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 52 083

Młodsza poszukuje posługi lub posady od 1-go. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 073

Poszukuje posady z gotowaniem małe wynagrodzenie. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 585

Sprzątania i prania bez gotowania na cały dzień poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 430

Dziewczyna uczciwa, silna, lat 17 szuka posady do dzieci i prac domowych jako początkująca. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 429

Młoda inteligentna szuka posady gospodyni u samotnej osoby. Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 438

Dziewczyna uczciwa szuka posady do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 459

Dziewczyna uczciwa, czysta, pracowita, samodzielna z dobrymi świadectwami przyjmie posadę w świątecznym rodzinie. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 261

Posługaczka starsza dobrem gotowaniem, poleconymi do wszelkich prac szuka zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 258

Sierota uczciwa, pracowita, skromnym gotowaniem, własną pościelą szuka posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 526

Posługaczka poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 561

Poszukuje posługi młodsza z gotowaniem. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 543

Dziewczyna z prowincji z gotowaniem i z dobrem poleceniem szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 264

Panienska dobrej rodziny w wszelką pracę, poszukuje posady do starszej pani lub mniejszej rodziny pomoc w składzie. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 413

Posługaczka poszukuje posługi całodzienną z praniem i dobrem gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 552

Gospośia - służąca uczciwa, samodzielna, szuka posady, lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 545

Pranie względnie posługę od 1 przyjmie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 542

b) Inni

Bilansista zakłada księgi, przyucza, prowadzi stenotypistka księzkowa, wolna. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 51 919

Kelner zdolny, młody, poszukuje posady zaraz lub 15 stycznia. Kaucja 200. — Zgłoszenia: Ferdynand Liszka, Wiśnicz-Stary 3, powiat Bochnia. zdg 51 925

Rolnik 2 lata studjów 3 lata praktyki, zamilowany hodowca, zna książkowość, świadectwa bardzo dobre, szuka posady, najchętniej do pomocy właścicielowi lub dzierżawcy od 1. 1. 37. lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdg 44 434

Biuralistka maszynistka młodsza, praktyka szuka posady. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 51 449

Były podoficer zawodowy poszukuje posady inkasenta lub woźnego, kauceje złożyć. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 202

Inteligentna Szkoła Handlowa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 209

Książkowa - kasjerka biegła poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 218

Panienska znająca stenografię i pisanie na maszynie poszukuje posady jako początkująca. Oferty proszę do Kurjera Poznańskiego zdg 52 218

Panienska z ukochaną Szkołą Handlową poszukuje jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 230

Zawodowy administrator z dobrymi referencjami. Przyjmie 1—2 kamienice w administracji. ewtl. za kauceją. Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 235

Siła żeńska z branży cukierniczej, restauracyjnej i tytoniowej poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. — Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 146

Cukiernik doskonały fachowiec szuka posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 510

programy radjowe

OGÓLNOPOLSKIE

Czwartek, 31 grudnia.

6.30 audycja poranna; 11.57 — sygnał czasu; 12.03 programy lokalne; 12.40 dziennik południowy; 12.50 programy lokalne; 15.00 — wiadomości gospodarcze; 15.15 programy lokalne; 16.20 „Nad albumem znaczków pocztowych” — audycja dla dzieci starszych — w oprac. Kazimierza Pucińskiego (z Poznania); 16.35 programy lokalne; 17.00 „Co powinniśmy wiedzieć o pracownikach społecznych” — odczyt — wygł. Róża Kisielewska-Zawadzka; 17.15 — muzyka dwufortepianowa; 17.50 „Książka i wiedza” — reportaż z „Instytutu Badania Mózgu” — dr. Witolda Sylwanowicza (z Wilna); 18.05 rezerwa; 18.10 komunikat śniemowy z Krakowa; 18.12 wiadomości sportowe; 18.20 programy lokalne; 18.50 pogadanka aktualna; 19.00 „Wieszczka karnawału” — operetka w 3-ach aktach Emeryka Kalmana, Wykonawcy: Maria Kaube, Wanda Ruśkiewicz, Janina Wisemontówna, Janusz Popławski, Kaz. Petekci, Marjan Kiełarski i inni, oraz orkiestra i chór P. R. pod dyr. Mieczysława Mierzejewskiego. Reżyseria Janusza Warneckiego; 22.30 „Teatr w walizce” — felieton Zygmunt Vogel (ze Lwowa); 20.45 dziennik wieczorny; 20.55 — pogadanka aktualna; 21.00 koncert sylwestrowy: Transmisja z Sali Warszawskiego Konserwatorium Muzycznego, Czesław I. — „Przeboje minionych lat”. Wykonawcy: Chór i Mała Orkiestra P. R. oraz soliści: Maryla Karwowska, Maria Chmurkowska, Ludwik Lawiński, Aleks. Wasiel; 22.00 „Wesola sylwestrowa Syrena”; „Jeszcze raz o pocztaku” — audycja Mariana Hemara; 22.30 dalszy ciąg koncertu sylwestrowego, Czesław I. Co śpiewamy dziś i co będziemy śpiewali”; 23.30 — „Sylwester na Kasprowym Węchu” — reportaż dr. Henryka Szatkowskiego (Tr. z Zakopanego przez Kraków); 0.15 „Do naszych słuchaczy w kraju i za granicą” — przemówienia dyrektora programów P. R. Piotra Góreckiego oraz Jerzego Podolskiego. 0.20 programy lokalne.

WARSZAWA

Czwartek, 31 grudnia.

Warszawa — 12.03 bajki w muzyce (płyty); 12.50 „Kończymy stary rok” — pogadanka — Fortanata Starzyńskiego; 15.15 koncert w wykonaniu zespołu Pawła Rymana; 16.00 „Skrzynka ogólna” — dr. Marjan Stepiowski; 16.15 Złote kulturalne stolicy; 16.35 Policz muzyka baletowa (płyty); 18.20 koncert reklamowy; 18.45 — program na jutro; 0.20 „Pięta za płytą” — muzyka taneczna.

Czwartek, 31 grudnia.

Poznań — 12.03 „Odzioły Paryża” (płyty); 12.50 skrzynka rolnicza — omówi Dominik Starzyński; 13.00 „U progu karnawału”; 13.55 przegląd giełdowy; 15.15 koncert reklamowy; 15.35 — życie kulturalne i społeczne Poznania; 15.40 „Czarowne dźwięki mełledy Strause’a (płyty); 16.35 — „Przeгляд ulubionych melodij operetkowy-h” (płyty); 18.20 koncert zyczeń z płyt gramofonowych 0.20—1.00 „Na wesolo” płyta za płytą.

17.00 Radio Paris. Muzyka rosyjska.

18.00 Koenigswust. Melodie z nowych operetek. Lipsk. Wesola audycja muzyczna. Brno i Morawska Ostrawa. Kabaret 18.20 Kowno. „Ifigenia w Aulidzie” op. Glucka (franz.).

19.00 Koenigswust. Audycja państwowa z przemówieniem m.in. Goebelsa. 19.45 Wiedeń. „Rewja przebojów od 1929—1931”. Lahti. Rewja. Londyn Rez. Koncert ork. balalajkowej. 19.10. Praga. Muzyka taneczna. Ryga. „Bozactwo nie jest szczęściem” opka Offenbacha.

20.00. Berlin, Frankfurt, Hamburg i inne stacje niemieckie. — Wielkie wieczory sylwestrowe. — Koenigswust. Sylwestrowa muzyka nastrojowa. 20.10 „Stary i nowy rok” aud. sylwestrowa Monachium. „Najpiękniejsza melodia na zakończenie roku”. 20.30 Lille. Koncert zyczeń. 20.40 Mediolan. „Il nostro gallo” opka Vaccari. 21.05 Beromunster. „No, no, Nanette” opka Youmansa. 21.45 Radio Paris. Koncert symfoniczny.

22.00 Koenigswust. „Tysiąc wesolych nut”. 22.15 Luksemburg. Koncert symfoniczny z udz. Mieczysława Szaleckiego (altówka). 22.20 Drotwicht. „Młodość czarna” opka Lehara. 22.25 Wiedeń. Wielka akademja sylwestrowa. 23.00 Beromunster. „Noc w nantoptikum” aud. wesola. 23.15 Tułuz. Melodie operowe Pucciniego.

24.00 Koenigswust. i inne stacje niemieckie. Zyczenia noworoczne i przemówienia Praga. „Powitanie nowego roku”. 0.15 Wiedeń. „Niech żyje nowy Rok” aud. sylwestrowa.

Poza tem wszystkim inne stacje zagraniczne nadają w ciągu popołudnia i wieczoru do późnej nocy audycje wesole, przedłana taneczna i lekka muzyka, śpiewem, rewiami, kabaretami radiowym i innymi audycjami humorystycznymi.

PROONUJEMY LAMPOWICZOM

na czwartek:

16.00 Koenigswust. Muzyka popołudniowa — Kolonia. Koncert ork. kameralnej Lipsk. Muzyka

Żelazniak
młodszy pomocnik poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 678

Skromna
panienka z zyciem do dziecka szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 755

Panienska
prowinij lepszego domu przyjmie posade do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 764

100 zł
dam wynagrodzenia za stała posade. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 826

Szofer - mechanik
pierwszorzędny szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 934

Silny
zdrowy lat 18 lepszego rodziny poszukuje nauki z elektrotechniki-mechaniki itp. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 249

Urządnic
gospodarczy, kawaler, lat 35 — praktyka 13-letnia w wzorowych majatkach, dobre polecenia — zmieni posade od 1. 1. 1937 r. Oferty Kurjer Poznański zdg 50 551

Emeryt
podróżujący, samotny, 55, kaucja przyjmie jakiegokolwiek zajecie. Oferty Kurjer Poznański zdg 50 496

Nauczycielka
wychowawczyni z prawem nauczania język niemiecki, poszukuje posady od 1. 1. 37. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 50 637

Biurowa
dobrem niemieckim poleca się. Zajmie się ewtl. domem. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 244

Ekspedjentka
branży piekarsko - cukierniczej, dzielna ewentl. utrzymaniem, — miejscowosc obojetna szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 086

Szofer
samotny szuka posady za skromnem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 626

Tech-dentystka
siedem pól roku praktyki. Pracuje samodzielnie kauczuku zlocie (lane, stancowane) systemem: nitowaniem, „Stella”, Komorowem. Poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 951

Na Karnawał!
Maski, Serpenty-ny, Konfetti, — Lampiony, Gir-landy, Wachlarze Parasolki, Fety-sze, Ordery.

Aquila
Hurt! Detal! Św. Marcina 61. Pl. Wolności 9. ng 22 094

TEATRY

Poznań, środa, 30. 12.

TEATR POLSKI: Środa, 30. 12. „Wielka miłość”.
Czwartek, 31. 12. o godzinie 20: „Wielka miłość”.
Czwartek, 31. 12. o godzinie 23,30: „Podwójna bu-chalterja”.

TEATR WIELKI (Opera):
Środa, 30. 12. „Kwiat Hawaju”.
Czwartek, 31. 12. o godzinie 20: „Rose-Marie”.
Czwartek, 31. 12. o godzinie 23,30: „Noc Sylwestro-wa”.
Piątek, 1. 1. 37 „Kwiat Hawaju”.

NA SYLWESTRA
tradycyjny oryginalny
Puncz Burgundzki
KANTOROWICZA
Do nabycia wszędzie
i w filij 27 Grudnia 5
ng 9052-52,20

KINA

Poznań, środa, 30. 12.

APOLLO: „Skowronek”.
CORSO: „Tarzan Nieustraszony”.
GLORIA: „Jadzia”.
GWIAZDA: „Ada To Nie-wypada”.
OSWIATOWE T. C. L.: — „Kaprys Pięknej Pani”.
METROPOLIS: „Młody Hrabia”.
RENAISSANCE: „General Sutter”.
SŁOŃCE: „Allotria”.
SFINKS: „Pod Twoją Obro-nę”.
ŚWIT: W. Z. 6 nie wylado-wał”.
TECZA Łazarz: „Trędowa-ta”.
TECZA-Wilda: „Złotowłosy Brzdąc”.
WILSONA: „Straszny Dwór”.

Kowal
szofer cywilny i wojskowy poszu-kuje posady zaraz lub później. — Oferty Oredownik, Poznań zdg 52 282

Panienska
lat 16 poszukuje posady do skła-du lub do posytek. Oferty Oredownik, Poznań zdg 52 396

Ekspedjentka
kilkoletnia praktyka kolonialno-spożywcza, młodsza, miłego uspo-bobienia szuka posady. Oferty Oredownik, Poznań p 4 279

Fryzjerka
samodzielna, znająca trwałą, wod-ną, żelazkową szuka posady tyko na prowincji. Zgłoszenia Śro-da, Poste Restante 1114. zdg 51 922

Panienska
z prowincji poszukuje posady do składu kolonialnego i lekkich prac domowych. Oferty Oredownik, Poznań zdg 52 228

Posady
poszukuje. Znam księgowość, stenografje i pisze dobrze na maszynie. Oferty Oredownik, Poznań zdg 52 187

Rolnik
starszym wieku poszukuje posady gospodarza-parobka zaraz. — Oferty Oredownik Poznań zdg 52 121

Kelner
młody, trzeźwy inteligentny, kaucja poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 685

Panienska
poszukuje posady do pomocy — składzie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 51 695

Nauczycielka-wychowawczyni
pierwszorzędne referencje, dłu-goletnia praktyka poszukuje po-sady. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 610

Panna
z praktyka w składzie kolonial-nym szuka zajęcia. Oferty Kur-jer Poznański zdg 51 605

Panna
znająca szycie do reki szuka za-jęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 603

Panienska
inteligentna, oboznna w pracy w zakresie gospodarstwa wchodzą-ce poszukuje posady u samotnej osoby tyko w lepszy dom lub do składu. Oferty Kurjer Poznań-ski zdg 51 600

Panienska
początkująca szuka posady do dzieci lub prac domowych. Of-erty Kurjer Poznański zdg 51 803

Panienska
uczciwa, kochająca dzieci, prakty-ka, muzykalna, prosi posade charakterze wychowawczyni, naj-chetniej majatku. Oferty Halina Benschówna, Buk. Ng 20 830

Panienska
prowincji, miła, rzetelna, praco-wała cukierni szuka posady — tyko Poznaniu. Zgłoszenia Kur-jer Poznański zdg 51 996

Ekspedjentka
z branży towarów krótkich, bła-watów z kilkunletnia praktyka po-szukuje posady za bardzo niskim wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 51 974

Krawcowa
w dom 1 zI dziennie szuka posa-dy. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 061

Administrador
potrzebny od 1. 7. 1937 na dwa folwarki ca. 3 000 mórg. Zgłosze-nia wraz referencjami i odpisa-mi świadectw nadesłać do Kur-jera Poznańskiego zdg 50 547

Służaca
potrzebna zaraz. Olejnikowa, Że-grze, pod Poznaniem. zdg 51 794

Potrzebny
chłopak do posytek i inkasowa-nia z kaucja 50 zł. Oferty do Oredownika, Poznań zdg 52 475

Dziewczyna
młodsza, czysta gotowaniem do wszystkiego 1. 1. 37. Kotliński Poznań, Focha 170, skład. zdg 52 321

Fryzjerka
lub fryzjer dzielny, damsko-me-ski potrzebny zaraz. Oferty M. Kledzik, Grodzisk, Prez. Mo-ścickiego 27. n 22 126

Czeladnik
rzeźnicki potrzebny zaraz. Po-znań, Górna Wilda 83, skład kolonialny. Zgłoszenia od 12—2. zdg 51 327

Uczciwej
dziewczyny, gotowaniem, pran-iem prac domowych zaraz. Ja-gielska, Poznań, Marsz. Focha 114a, skład spożywczy. zdg 52 170

Apteka
i drogeria matonijska poszukuje od 1. III. 37 młodej, polecanej siły pomocniczej, władającej jęz. niemieckim.
Oferty z warunkami do Kurjera Poznańskiego pod dg 4097

Do prywatnej kliniki potrzebna wykwalifikowana
akuszerka - pielęgniarka
Zgłoszenia Kurjer Poznański dg 4059

Służaca
dobrem gotowaniem do wszelkich prac domowych potrzebna od 15. Mickiewicza 28, m. 1. zdg 52 102

Urządnic gospodarczy
na 270 morgowe z kaucja do — 7 000.— do samodzielnego prowa-dzenia potrzebny. Oferty Kurjer Poznański zdg 52 180

Posługaczka
skromnem gotowaniem na cały dzień od zaraz. Zgłoszenia mię-dzy godz. 3 a 5. Wielkie Garba-ry 5, m. 16. zdg 52 214

Dziewczyna
gotowaniem, praniem do wszyst-kiego od 1. 1. Zgłoszenia 4—5 ul. Ratajczaka 33, m. 12. zdg 52 226

Biegła
biurowa maszynistka potrzebna. Zgłoszenia tyko krótkim zycio-rysem oraz warunkami „Dru-townia”, Poznań, św. Marcina 45 a. zdg 51 861

Panna
z dobrimi świadectwami może się zgłosić. Grobla 17, Gabrysz. zdg 52 100

Zdolnych zastępców
z małą kaucja poszukujemy. — Oferty kierować: Kurjer Pozn. zdg 52 134

Ekspedjentka
do kolonialki z kaucja potrzebna. Zgłoszenia Jeżycka 34, skład pie-karski. zdg 52 110

Ucznica
z prowincji rzeźnictwo. Strzelec-ka 31. zdg 52 085

Tokarzy
bardzo dobrze wykwalifikowa-nych do pracy samodzielnej z ry-sunku poszukuje pilnie Fabryka Maszyn Blumwe, Bydgoszcz, ul. Nakielska 53. dg 4072/3

Dziewczyna
czysta z gotowaniem potrzebna. Gen. Prądzyńskiego 11, m. 3. zdg 52 331

Służaca
dobre świadectwa, gotowaniem od 1. 1. Piaskowa 2, m. 5. zdg 52 325

Portier
do garderoby, kaucja wymagana Oferty Kurjer Poznański p 4280

Dziewczyna
wszystkiego. Górna Wilda 31, re-stauracja. zdg 52 591

Bufetowa
z kaucja. Oferty Kurjer Poznań-ski p 4281

Wojażerem
z branży kosmetycznej lub farma-ceutyycznej na wszystkie woje-wództwa — wprowadzonym w aptekach, drogeriach i fryzjer-ów — doda poważna firma na własny rachunek kilka poszuki-wanych artykułów. Oferty z re-ferencjami pod zdg 52 304 Kurjer Poznański.

Potrzebny
piekarz cukiernik zaraz, siła wy-kwalifikowana na ciastka i chleb. Zgłoszenia Kurjer Poznański, Gniezno 782. ng 22 117

Dziewczyna
młodsza, lżejszych prac, szycie, robótki potrzebna na majatek 2 osoby. Nowa Apteka, Wągrowiec. zdg 52 285

Robotnik
uczciwy potrzebny zaraz do roz-wożenia towaru rower potrzeb-ny, wymagana kaucja bankowa do 100 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 52 449

Leicarz
potrzebny. Zgłoszenia do Kurje-ra Poznańskiego zdg 52 358

Fryzjerka
potrzebna. Marsz. Focha 84. zdg 52 435

Przychodnia
praniem, gotowaniem. Grocho-we Łaki 7 — 2. zdg 52 388

Od zaraz
potrzebna nauczycielka z prakty-ka, francuskim i muzyka do 2 dziewczynce, wieku 10 i 12 lat V i VI kl. Zgłoszenia z poda-niem warunków do Majetności Łęki Małe, p. Wolkowo, pow. Konin. zdg 52 387

Kucharka
z dobrem gotowaniem potrzebna od zaraz lub 15. 1. 37. Zgłoszenia ul. Skarbowska 22, m. 4. zdg 52 384

Fryzjer
wypomóżke. Ratajczaka 13. zdg 52 380

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego potrze-bna. Łazarz, Jarochońskiego 10 m. 1. zdg 52 364

Dziewczyna
do wszystkiego dwoje osób. Ko-lonialka. Małeckiego 33 zdg 52 485

Ekspedjentkę
rzeźniczką od zaraz. Plac Świe-żyński 2 a zdg 52 464

Dziewczyna
młoda bardzo czysta do posłu-zi na cały dzień. Bartel. Wały Król Jadwigi nr. 1, m. 8. zdg 52 463

Służaca
potrzebna od stycznia. Marsz Focha 225, ekladnia zdg 52 460

Posługaczka
dzienna. Śniadeckich 24, m. 6. zdg 52 406

Rutynowana
wychowawczyni freblianka por-trebną stycznią Mazowiecka 11. od 13—15 zdg 52 411

Pokojowa
czysta, silna z dobrimi świadec-twami od 1. 1. 37. może się zgło-sić. Pocztowa 5, m. 8. zdg 52 288

Dziewczyna
potrzebna do wszystkiego. Sza-marzewskiego 12, m. 15. zdg 52 287

Bufetowa
znająca aparat „Expresso” do pierwszorzędnego lokalu. Zgło-szenia odpis świadectw fotogra-fie, warunki Kurjer Poznański zdg 52 540

Służaca
do wszystkiego potrzebna. Stru-mykowa 32, m. 3. zdg 52 571

Dziewczyna
zdrowa do wszelkich prac domo-wych z dłuższą praktyka lep-szych domach potrzebna od pier-wszego. Łukaszewicza 32. zdg 52 566

Posługaczka
4 razy tygodniowo praniem. — Patrona Jackowskiego 4. zdg 52 493

Służaca
czysta, dobre gotowanie. Reja 2, m. 6. dg 4076

Fryzjerka
dzielną procent, pensje. Komi-norski, Ogrodowa 2. zdg 52 581

Dziewczyna
czysta, uczciwa do wszystkich prac domowych, kochająca dzie-ci. Słowackiego 25 — IV piętro, front. zdg 52 570

Bufetowa
potrzebna zaraz. Piekary 5, re-stauracja. zdg 52 578

Dziewczyna
wszystkiego. Wielkie Garbary 18, m. 4. zdg 52 577

Młodsza
dziewczyna, Kreta 5, skład. od 6—7. zdg 52 273

Stała
posada, woźny, sprzedawca, go-tówka 350.— Adres wskaże Kur-jer Poznański zdg 52 418

Służaca
uczciwa, czysta, z gotowaniem od zaraz potrzebna. Ul. Szama-rzewskiego 10, piekarnia. zdg 52 546

Biuralistka
z maszyną. Wydawnictwo. Ra-tajczaka 15 — 6. zdg 52 514

Chłopca
do posytek do kancelarji komor-niczej. Zgłoszenia ul. 27 Grudnia 5, m. 10. zdg 52 505

Radioeksper
Śniadeckich 1, tel. 64-44, piętro, dypl. radiotechnik

Sprzedaje
radioodbiorniki: Kosmos, Refon inne do 16 miesiecy. Zamiana odbiorników. zdg 51 827

12 złotych
miesięcznie wystarczy na kupno u nas **radio-aparatu**
Na wpłate wystarczy już z 15,— lub Pożyczka Państwowa. Bate-ryjne odbiorniki najtańiej. Wy-miana aparatów.

Radiomechanika
Poznań, św. Marcina 27 w podwó-rzu. Prawo. telefon 12-38 Pg 9019-58,335

Radioaparaty
Premis Telefunken
zasięgiem, selektyw-nością i wiernością oddanych tonów za-dowola — najwy-bredniej-szego słuchacza.

Długoterminowe spłaty
Fachowa obsługa.

Radiolavox
Poznań, Ratajczaka 14. Tel. 32-15 dg 40 010/2

„Pod Twoją obronę”
Polskie najszlachetniejsze arcy-dzieło. zdg 51 309

Kinoteatr „Sfinks”

Katalogi ilustrowane wysła bez-płatnie na Modele 1937 r.

Hurtownia - Wytwórnia
Radjoświat
Poznań, Fr. Ratajczaka 10. Na-raty. ng 21 467

Sylwestra
spędzisz tanio, wesoło w

Savoy
Szweska 9. Doborowa orkiestra. Dancng do rana. Dobrze pie-legnowane napoje. — Szanownym Gościom. Sympatykom żywe

Dosiego Roku
Walenty Kalek. zdg 52 442

Gramofony
Płyty
najnowsze przeboje. Reparatje spiesznie, tanio. Szweska 20. zdg 52 440

Familijny
wieczór Sylwestrowy spędzisz Ka-wiarnia Abisynii, Grunwaldzka nr. 11. zdg 52 521

Dosiego
gościom i sympatykom gospodarz Restauracja M. Focha 23. zdg 52 549

Radio - odbiorniki
Kosmos, Telefunken, Capello i in-nych czołowych firm na bardzo dogodnie spłaty do 15 miesiecy. Przyjmie Pożyczki Państwowe na wpłate.

„Fonoradjo”
właśc. Jerzy Mieloch. Poznań, Al. Marsz Piłsudskiego 7. Pro-pekty wysła się na żądanie. zdg 50 96.

„Kapelusz”
modnie przefasonowany odświe-żony zastąpi nowy. Tanie kape-lusze na składzie. Wytwórnia kape-luszy męskich, damskich. 27-go Grudnia 2, podwórze. zdg 44 482

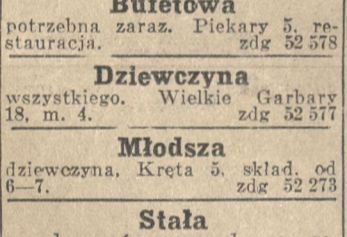

Humor zagraniczny

29. ROZRYWKA

Boulevard
Restauracja, Winiarnia, Młyń-ska 3. Doborowa orkiestra, miły lobyt, ceny niskie. zdg 52 236

Humor zagraniczny
Siła przyzwyczajenia.
Gdy maszynista kolejowy prowadzi samochód. (x)

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny

Co futro — to Edmund Rychter — co palto — to Edmund Rychter — co ubranie — to Edmund Rychter, Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata
na miesiąc styczeń 1937 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20 w agencjach w mieście zł 3.50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.10, kwartalnie zł 12.30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5.00, w innych krajach zł 7.00—9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie maja prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 80 gr. na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr. na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potocznejmi 200 gr od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża. do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do z 11.10, w dni przedświą-teczne do godz. 10.45 wszelkie dłużej według możności. Drobnie ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówek): słowo nagłówek (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek t. atryw., wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w nie dziele, święta i nocą tyko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr. 200.149.